

VALDA

SKRIFTER

AF

Carl Michael Bellman.

Första Delen.

STOCKHOLM,
HENR. GUST. NORDSTRÖM,
1835.

Innehåll.

Sid.

Utgifvarens Anmälan.

Då hoppet om en fullständigare och prydligare upplaga af *Bellmans Samlade Skrifter* ej snart torde kunna uppfyllas, så vida samlingen skall göras med tillbörlig urskillning och noggrannhet, har man trott sig böra efter förmåga lemna en förberedelse dertill.

Biträdd af *Kellgren*, i anseende till poesien, af *Kraus*, i anseende till musiken, utgaf *Bellman* sjelf *Fredmans Epistlar* och *Fredmans Sånger*, hvilka således i hufvudsaken hvarken fordra eller tillåta någon ytterligare handläggning.

Annorlunda är förhållandet med de samlingar, som efter Författarens död utkommit. De äro till en del vårdslöst utgifna: ja, man har till och med, utan att gifva det uttryckligen tillkänna, betydligen stympat eller förändrat många stycken, som man funnit betänkligt att meddela i deras ursprungliga skick. Sådana tilltag äro i sjelfva verket förfalskningar, då man ikläder en författare ansvarighet för något annat än hvad han skrifvit, ja för något, som han må hända aldrig skulle hafva erkänt såsom sitt. Att göra sådana försök med *Bellmans* skrifter, som äro af en alldeles egen art, är synnerligen förmätet och äfventyrligt.

Många handskrifter finnas, dels af *Bellman* sjelf, dels af samtida samlare. Utg. har sett åtskilliga, efter hvilka han antingen tagit afskrifter eller gjort anteckningar. För att kunna utgifva en god upplaga af *Bellmans samtliga* verk, behöfdes att på ett ställe hafva tillgång till alla sådana handskrifter. Om ock ingen betydlig efterskörd af nya stycken derigenom kunde vinnas, skulle de säkert lemna åtskilliga rättelser och upplysningar till de redan utgifna. Detta är så mycket nödvändigare, som *Bellman* stundom i afskrifter, hvilka han egenhändigt rättat, gjort betydliga tillägg eller förändringar, och hans egna handskrifter på sina ställen äro mindre tydliga.

Till en fullständig upplaga fordrades äfven upplysningar om de i dessa skrifter förekommande personer, orter, klädedrägter m. m., hvilka torde till en del böra göras åskådliga genom chartor och teckningar, men framför allt en samling af alla melodier, som ännu icke blifvit utgifna, men möjligen kunna igenfinnas.

Till ett så stort och kostsamt företag har Utg. saknat tillfälle och tillgångar. Men då han i många år studerat *Bellman* och samlat allt hvad han kunnat öfverkomma, samt derigenom blifvit iståndsatt att upptäcka många och betydliga fel i flera af de hittills utgifna stycken, har han ansett sig *böra* göra hvad han *kunnat* och meddela allmänheten frukten af *sina* forskningar: ett urval ur det som varit att tillgå, tryckt eller otryckt, efter

en viss plan ordnadt och i möjligaste måtto rigtigt. Han har härvid sökt iakttaga följande grundsatser:

1:o Att alla stycken af värde, antingen i och för sig sjelfva, eller i sammanhang med de öfriga, eller såsom nödvändiga bidrag till Skaldens charakteristik, skulle i samlingen intagas;

2:o Att, med undantag af orthographien och den typographiska anordningen, intet i de meddelade styckena skulle förändras, utan tvärtom Författarens alla egenheter bibehållas;

3:o Att, vid valet emellan olika läsarter, Författarens handskrift eller egenhändiga rättelser, der sådan varit att tillgå, företrädesvis skulle följas; men i annat fall det aftryck eller den handskrift, som syntes mest noggrann och oförfalskad, med förkastande af sådana, som vittna om vårdslöshet eller ändringsbegär.

Vid tillämpningen häraf har Utg. uteslutit alla sådana stycken, som icke otvifvelaktigt äro af *Bellman* *), eller äro genom afskrifvarefel eller tryckfel förderfvade, men af brist

*) T. ex. *Habakuk fyllde Daniels fat — Vackert hon var en drottning så grann* — (Bellmans Skaldestycken, efter Författarens MSS. i D. N. [illegible], hvilka, [illegible], äro af *Tilas*. Efter [illegible] *Bellman* [illegible], som *Bellman*, snarare än *Tilas*, [illegible]. Men en [illegible] — *Grafskriften öfver Hr Zetterman* (samma Samling i D. N. [illegible], är, enligt ett MS., af en *Brandel*, som för öfrigt [illegible].

på goda handskrifter icke kunnat återställas *), eller innehålla något så anstötligt ställe, att Utg. tvekat att meddela dem oförändrade **);

---

*) Många sådana finnas i Bellmans Skaldest. efter Völschows MSS. Exempelvis må nämnas: *Uppå detta bullerfält* — (1 D. N:o 4), som synes författadt på melodien till Fredmans Sånger N:o 10 (*Supa klockan öfver tolf* —), men felaktigt afskrifvet eller aftryckt. — Af N:o 64: *Vandringsman! tag hit buteljen* — har Utg. en bättre afskrift, som måhända varit tillräcklig att återställa poemet, om melodien varit bekant.

**) I detta afseende torde Utg:s val i synnerhet klandras, af Läsare med mer eller mindre ömtålig smak. En edition af *Bellman, in usum Delphini*, har Utg. ej velat ombesörja, men likväl ej kunnat beqväma sig att upptaga sådant, som för *hans* känsla varit motbjudande, t. ex. *Unga Tobias*, *Fredmans Epistel om Krig och Bardalekar*, *Adams Säd*, *Fredmans Epistel till lilla Lotta i köket* m. m. (Fredmans Handskrifter s. 27, 62, 99, 192. I hvardera af de trenne första styckena har det egentligen varit ett enda ord, som synts betänkligt; men ett enda styggt ord, särdeles om det är ett rim eller annars genom sjelfva versens construction har en synnerlig vigt, är nog att för mången läsare göra hela poemet anstötligt. — Otadliga i detta afseende synas: *Tömmom då glasen, slå åter friskt i* —, *Den stolta Guden Mars, Olympens General* —, *Farväl med alla gamla krogar* —, nemligen sådana dessa stycken läsas i Bellmans Skaldest. efter Völschows MSS. 1 D. under N:o 5, 40 och 61; men det första är både stympadt och ändradt, det andra är ändradt, och det tredje så stympadt, att de sex första stropherna blifvit uteslutna och endast de bägge sista bibehållna, hvarigenom just det väsendtliga af poemet gått förloradt. Ingen läsare skulle gilla, att dessa poemer oförändrade trycktes i en samling af *Bellmans* Skrifter.

hvaremot Utg. upptagit ett och annat stycke, som, ehuru icke af första rangen, likväl såsom supplement till ett annat af mera värde eller såsom bidrag till Författarens charakteristik förtjenat något afseende, eller ock, förut felaktigt tryckt, kunnat af Utg. återställas i sitt rätta skick.

Då Utg. ej kunnat nu ombesörja tryckning äfven af musiken, har han dock på sina ställen anvisat till de melodier, som förut finnas tryckta eller äro bekanta. Sedan poemerna blifvit fullständigare samlade och bättre redigerade än hittills, torde äfven samlandet af melodierna derigenom lättas. För öfrigt, ehuru musiken är alldeles oumgänglig för hvar och en, som vill fullkomligen känna *Bellman*, är det icke nödvändigt, att den skall tryckas i samma format som poemerna eller säljas jemte dem. För att kunna beqvämligen begagnas, måste hvardera bindas för sig; hvadan det synes ändamålsenligast, att musiken tryckes i vanligt notformat och säljes särskildt, då afsättningen af text och musik kan ske samtidigt, men utan att hindra hvarannan.

Då denna samling endast är att anse såsom en förberedelse till en fullständigare, har Utg. trott det mera lämpligt att lemna materialierna till Författarens Biographi och Charakteristik, än att sjelf utarbeta en sådan.

Varianter och anmärkningar kunna ej alldeles umbäras i en kritisk upplaga af skrifter, som efter Författarens död utgifvas dels efter ett eller flera aftryck, dels efter manuscripter; Utg. vill dock i detta afseende vara så sparsam

som möjligt och, med förbigående af uppenbara skriffel eller tryckfel, endast anföra de vigtigaste.

Då *Bellman* ej sällan begagnat ord och ordböjningar ur hvardagsspråket, och de fleste, som hittills utgifvit några af hans skrifter, antingen af brist på uppmärksamhet eller af ett mera välment än välbetänkt uppsåt tillåtit sig förändringar i enlighet med det vanliga skrifspråket, hade Utg., som velat äfven i detta afseende häfda Författarens rätt, tänkt att i sista delen bifoga ett alphabetiskt Register öfver sådana ord och talesätt; men då detta arbete, för att blifva för kännare nöjaktigt, skulle medtaga mycken tid för Utgifvaren, göra verket dyrare och troligen föga interessera mängden af Läsare, har Utg. afstått derifrån, och anhåller blott, att man icke må anse såsom tryckfel, när man här och der får läsa: *torst*, *torsta*, *torstig*, för *törst*, *törsta*, *törstig*; *strander*, för *stränder*; *stog*, för *stod*; *du tors*, för *du törs*; *vi har*, *de har* o. s. v. *Bellman* har ej sällan skrifvit så, som man talar i hvardagslag, och det synes både origtigt och onödigt att ändra sådant på några ställen, då man icke kan ändra öfver allt efter den stränga grammaticans fordringar, om man ej vill antingen förstöra meter eller rim eller ock omarbeta hela verser, hvartill ingen utgifvare bör anse sig berättigad.

Samlingar
till C. M. Bellmans Biographi och Charakteristik.

I.

Bellmans Lefverne,

beskrifvet af honom sjelf.

Fragment.

Kongl. Slottet d. 8 Maj 1794.

Som jag allmänt är känd så på den moraliska som physiska sidan, det vill säga, till hjertat, min vandel och constitution; så är jag en herre af mycket liten djupsinnighet och frågar ej efter, om solen går eller jorden axlar sig. Hvad jag kan bedyra, är: att jag vill

ingen varelse i naturen ondt; älskar oändligen en ädel man och med oupphörlig låga fruntimmer samt små beskedliga barn; äter, efter appetit, litet och godt; — Söndagen hvitkål, Thorsdagen ärter, Lördagen strömming.

Som till en Lefvernesbeskrifning synes vara nödigt, att man nämner dödsåret eller, rättare sagdt, födelseåret; alltså finner jag mig befogad att utsätta detsamma, enligt Kyrkoboken i St. Maria Magdalena Församling, fast längese'n uppbrunnen *), till den 4 Febr. 1740.

Faddrarne voro: min Farmor Fru *Elisabet Dauer*, Riks-Rådet Grefve *Jan Gyllenborg*. Biskop *Rhyzelius*, menar jag, har döpt mig.

Marskalkar på mina Föräldrars bröllop voro: den ännu lefvande Presidenten Grefve *Lilljenberg*, då Häradshöfdinge, och Kammar-Rådet *Wulfvenstjerna*: för mina Föräldrar lystes 1739 af Biskop *Rhyzelius* första gången, af *Lagerlöf* andra gången, och af *Kalsenius* tredje gången. Vigde blefvo de af Ärkebiskopen *Steuch* i Stockholm, hvarest då hölts Riksdag.

---

*) I afseende på uppgifterna både i denna uppsats och i *Gjörwells* Bref böra Utgifvarens Anmärkningar vid slutet af denna Del jemföras.

Huru mina Föräldrar krånglade, blef jag, som sagdt är, född. Min Mor, vacker som en dag, oändligen god, charmant i sin klädsel, vänlig mot alla menniskor, delicat i umgänge, hade en förträfflig röst och hade vänt sig att ligga i tjugoen barnsängar — *honny soit qui mal y pense;* — men detta lekverk gjorde husets ruin.

Vid sex års ålder kom jag under information i Maria Skola. Min Morfader, Magister *Hermonius*, var der Kyrkoherde och gift med min Mormor från gamla Aros, hvarföre hon hette *Arosell*. Min första Informator var, liksom min salig Faders Informator, den allmänt kände *Hübner:* sedan Doctor *Kulström*, som älskade mig mycket: af honom har jag lärt stafva med tillhjelp af en liten pinne, såsom då brukades, nemligen med ett litet hästhufvud på.

Jag var då mycket flitig, och äger ännu en lefvande Skolkamrat i Kongl. Secreteraren *Bryssel*, som spelar excellent claver. Sedan bekom jag till Informator Kyrkoherden *Norman*, som ännu lefver, och efter honom en vid namn *Svaljung*, som ingen aktade, utan har jag, tillika med nu lefvande Spanmåls-handlaren eller Grossören *Kellbeck*, gifvit honom stut. Omsider fick jag en annan In-

formator, som hette *Höckert* och kom till Tullen: han slog mig på fingerstumparna med linealen, för det att jag ej ville kunna Euclides och den tidens Metaphysica.

Hjernan ännu i mig vrides,
När jag tänker på Euclides
Och på de trianglarna,
ABC och CDA.
Svetten ur min panna gnides,
Värre än på Golgatha.

Ändteligen uppklarnade dagen. Mina Föräldrar hade funnit, att, då jag låg i feber, hade jag under paroxysmen talat allting på vers och sjungit dem för min Mor så väl, att alla fallit i förundran. I Föräldrarnes hus umgicks då för tiden den nuvarande Presidenten *Rosenadler*, Presidenten *Carlsson*, Cansli-Rådet *Rabbe*, Cansli-Rådet *Nordenflycht*, och då Secreteraren, nu Vice Presidenten i Commerce-Collegio *Silfversköld*, samt Kongl. Secreteraren *Abr. Sahlstedt*. Desse valde mig till Informator ett geni vid namn *Clas Ludvig Ennes*, hvilken genom min recommendation hos Salig Kungen sedermera befordrades till Pastorat i Skåne och Östra Herrestad. Af honom lärde jag att handtera Apollos lyra: under hans inseende

har jag författat flera Bref och Poesier, ibland dem, 1755, Öfversättningar af Psalmerna i Halliska Psalmboken. Dessa Öfversättningar, jemte flera Bref på Tyska, Engelska, Italienska och Fransyska af min hand, lära förvaras hos Presidenten *Rosenadler* i dess Bibliothek hemma.

Vid samma tid blef jag, tillika med dåvarande Ryttmästaren, sedan Hofmarskalken *Jennings*, Professor *Trozelius* och Amiral *Nordenankar*, under Presidenten *Rosenadlers* klubba, Ämnesven i Kongl. Vettenskaps-Akademien och, efter den tidens sed, mottagen på Riddarhuset i Akademiens rum samt införd af tvånne Ledamöter: Bergs-Rådet *Adlerheim* var den ene, den andra har jag förglömt.

Vid denna tid försvenskade jag en bok, under titel: *En Fars Förmaning till sin Son företagande en utrikes Resa*, tryckt hos *Wilde*. Originalet har Presidenten *Carlsson* funnit i Aleppo.

Sedermera öfversatt ett *Utdrag af Scrivers Själaskatt*, tryckt i Norrköping hos *Edman*.

På samma tid öfversatt och till min Mor dedicerat: *Landshöfdingen v. Schweidnitz Dödsbetraktelser*, lämpade till Evangelierna. De der befintliga Tyska Sonnetter öfversatte jag på vers.

Samma tid författade jag en nu mera sällsynt skrift, kallad *Månan.* Ett enda ord i detta skaldestycke ändrades af den store *v. Dalin;* nemligen i stället för *Predikstol* sattes *Lärostol.*

Mina sednare arbeten äro nog kända, utom ett, *Hvad Behagas* kalladt, hvilket är mycket sällsynt och skall vara en satir på Biographier.

1759 var jag första gången placat, sofvande i min Mors knä, sedan jag hos Holländska Ministern *Martewill* på Söder, i grannskapet af mina Föräldrars hus, tagit mig ett pontaksrus.

Jag kom hem så röd och skön
Eftermiddagen mot fyra,
Då till dagens aftonbön
Man såg folket sig utstyra.
Mina systrar, pjåkiga,
Med bindmössor, syntes niga;
Men jag rosenblommig stiga
Till min Mor och kjortlarna.

"Min Carl Michael," sade hon,
"Hvar, min Gosse, har du varit?" —
Å, min Mor, jag har erfarit
En mig något stor portion. —
"Ja så, så så, Calle lilla!

Luta då ditt hufvud ner,
Lägg dig på mitt knä, jag ber:
Vet, din Mor vill dig ej illa!" —

År det då underligt, att hela min varelse, hvar minsta tanka, hvar andedrägt upplifvar min olyckliga varelse att innerligen hålla af fruntimmer? Guds hämd vare öfver mig, om jag icke blir förtjust af en gammal utsliten stubb, med alla sina trasor, på sopbacken vid Packartorget! Jag ser en Kärleksgudinna i hvarje loppa och en Astrild i hvar utkastad nedandel: en uttrampad, nedkippad sko . . . min Gud! . . . ett fruntimmers såla, hvarpå hon vandrat i Gröna Gången, ger mina ögon mera lif och vällust, än den lager, hvarmed man mig på medaljen hedrat.

Fortsättning härnäst.

Fortsättning.

Kongl. Slottet d. 21 Maj 1794.

En man utan minne måste nödvändigt vara en beskedlig varelse. En skälm måste minnas hvad han tänker, tänkt och sagt. Jag mins ej, hvar jag slutade mina lefnads-anekdoter;

men lika mycket! — Sommaren år 1759 gick jag en afton, klädd i en hemväfven rock af min Mor, som äfven var en god hushållerska, ned till Munkbron: klockan ringde då sju i Maria kyrktorn, som samma år i Juni månad afbrann. Jag gick då om aftonen, i min blå rock och, efter tidens sätt, utstofferad med halfärmar och nattkappa. När jag par timmar betraktat jakterna, som förherrligade utsigten af Mälarens Cytheriska stränder, kom den bekante Latinske Skalden *Löfvensköld* gående, jemte den namnkunnige Actor vid 1756 års Riksdag, *Bedinus Renhorn*, för att stiga om bord på en Arboga-jakt, som ämnade sig till den stad, hvarest *Renhorn* skulle intaga sin Borgmästare-stol. Jag hade lärt hans Dotter, som då med sina Föräldrar bodde på Frimurare-Barnhuset, att spela på cittra, hvilket instrument jag den tiden ojemförligen tracterade: denna obetydliga omständighet gjorde, att Herr Borgmästaren böd mig stiga ned i kajutan, hvilket jag ock gjorde. Jag satte mig genast vid ändan af ett litet fällbord, tittade ut genom fönstret på de många fartyg, som, det ena efter det andra, med sina bukiga segel och glatta kölar plöjde den mot aftonsolen glittrande böljan. Roende båtar med skönheter smögo sig fram emellan

boxerade skepp. Andra kostliga flickor brőstade sig, hukande inom sina kringspridda klapphoar, och deras klappträn tycktes gifva ett echo:

... *et ab hoc et ab hac et ab illa.*

Parmmätaren i sitt solfärgade linne trampade i den fyrkantiga hővålmen: Kuskarne strőkode gnäggande hästarna főr hővägnen, och Munkbro-mångelskorna trätte med Roddargummorna om Caplansvalet i Maria. Nu framsattes pipor och tobak, och Kammar-Rådet *Löfvenskőld*, den hedersmannen, stoppade min aldraforsta pipa, som tillegnades en flicka, hvilken behagade gőra mig och sig den äran att emottaga den. Borgmästar *Renhorn*, som en 56 års tyrann, for ut i hårda ord och bitterhet emot sin dräng: derpå befallande in en kopparkittel med varmt vatten, arrak och citroner, tillagade han en punsch, af hvilken hin håle, om han varit ovan, sannerligen blifvit så vimmelkantig, att han intet hittat hem på sex veckor.

Jag rőker, jag dricker, jag somnar, jag vaknar. Vinden blåser, *Löfvenskőld* nickar, *Renhorn* őfverlemnar åt däcket gårdagens förtäring, och Drängen, som en Cherubim på en Nyårsőnskan, låg utsträckt långs med relingen. Yr i hufvudet och betraktande smőr-

gåsar, citronskifvor och flera bacchanaliska reliqvier på min nattkappa, blef jag ängslig vid åtankan af mina beskedliga Föräldrar. Årnande mig hem, ser jag ut genom kajutfönstret, men finner, i stället för det förmenta Maria Magdalena, Strengnäs kyrktorn, som — o himmel! — uppspirade vid dagens gryning: vimpeln hängde nedåt masten, — Skepparen, kippskodd, knäppte igen böxluckan, — och en Jägare, som varit vår reskamrat, tog af sig mössan och helsade: "gu moron!"

Mina respective sofkamrater vaknade. Skepparen lade till vid Strengnäs stad emot en trädgårdstäppa. Alla stego i land och öfvergåfvo mig.

Utan en fyrk i fiekan, vandrade jag på mullgatorna af och an, på denna alldeles obekanta ort. Till all lycka råkade jag dock i en port på ett trädplank en bekant, Stenhuggare-Åldermannen *Lars Hjortsberg*, son af Kyrkoherden och namnkunniga Poeten *Hjortsberg:* han var svåger med Lectorn och sedermera Kyrkoherden *Lundmark*. Han omfamnade mig och bad mig stiga in i sitt hus, hvarest jag blef väl emottagen och blef kär i Doctorns svägerska Mamsell *Anna Maria Hjortsberg*, vacker som en dag, och för hvilken hjertat ännu klappar, fastän hon är

gift med den bekanta Lieutenanten *v. Schédvin* och har stora barn, bland hvilka är en Kongl. Lifdrabant. Herre Gud! Ett fruntimmer, anten hon är vacker som en Ängel eller ful som Nymanskan, hår att befalla mig kyssa sina fjät.

Fortsättning härnäst *).

II.

Företal till Fredmans Epistlar, af *J. H. Kellgren.*

(Läses på sitt ställe.)

---

*) Tryckt i Bacchi Tempel, 2 Uppl. Stockh. 1815. I en not är tillagdt: "Författaren kom ej att vidare fortsätta denna Lefvernesbeskrifning, och fåfängt skulle någon annan bjuda till att med så lekande behag fullborda densamma. Förmente vänners trolöshet och ondska betogo honom all munterhet. Han dog d. 10 Febr. 1795." — Den sista uppgiften bör rättas till d. 11 Febr. Utg. Anm.

III.

Bref från Kongl. Bibliothekarien *C. C. Gjörwell* till Amanuensen vid K. Bibliotheket *L. Hammarsköld*, dat. Stockholm d. 27 Febr. 1808.

Hof-Secreteraren *Carl Michael Bellman* var född här i staden den 24 Febr. 1741. Fadren var *Johan Arndt Bellman*, Secreterare i Slotts-Cansliet, tog afsked med Lagmans Caractere och dog 1765. Modren hette *Catharina Hermonia*, dotter af Kyrkoherden *Hermonius* i Maria, känd som för stor hushållare, och dog samma år. Sonen, då 24 år gammal, ärfde för ingen del sin Morfars sinnelag, men var född med mycket snille. Detta helgade han dock först åt Religionen, och var hans första arbete: *Evangeliska Dödstankar*, bestående uti Anderika Betraktelser öfver Christi Lidande, af Furstel. Rådet och Landshöfdingen *Dav. von Schveidnits* (läs *Schweidnitz*) och på Svenska öfversatte af *C. M. B.* Stockholm 1757, 48 sidd. i 4. Dedicationen var till hans Mor; och han var då ännu mycket ung. Då lärde jag ock först

känna honom. Han fortfor vidare uti den uppbyggeliga vägen och utgaf ett större samt eget arbete på vers, kalladt *Sions Högtid*, i anledning af alla Högtids- och Söndags-Evangelierna *); men dragen allt efterhand in uti vidlöftiga sällskaper, som roade honom och sig med hans lätta snillegåfva, att i ögonblicket både skapa och sjunga vers, till Vinets och Kärlekens lof, så blef han ock inom kort den hos oss rådande, allmänt sökte Skalden af de vällustiga Qväden, som äro nogsamt äfven M. H. bekanta, och ibland hvilka *Bacchi Tempel* — motqvädet af Sions Högtid — bar kronan. Utaf den snart sagdt dageliga tjenstgöringen uti detta Tempel, af en dyrkan utan gräns, blef hans kropp i förtid utnött, sinnet förslappades, helsan förlorades, lungsot tillstötte, och han dog d. 11 Febr. 1795 och begrofs på Claræ kyrkogård. Han låg på sin sotesång uti 10 veckor, blef till fullo, jag menar, till både kropp och själ, nykter, ångrade sina öfverskred, höll de mest andeliga tal

*) Detta arbete, som aldrig blef fullbordadt, var icke ibland Författarens äldre eller större. Jemför uppgifterna om hans Skrifter. De flesta af Fredmans Sånger och Epistlar samt Bacchanaliska Ordens-Capitlets Handlingar äro författade på 1760- och 1770-talet. Utg:s Anm.

för Hustru och Barn och dog med stor uppbyggelse för alla närvarande. Han hade gift sig med *Lovisa Grönlund*, dotter af en Packhus-inspector, och som lärer ännu lefva. Med henne hade han tre Söner. Den äldste, *Gustaf*, började tjena vid den corps, som nu kallas Konungens Lifgarde till Häst, blef sedan Lieutenant vid något Landtregimente, samt gick uti Fransysk tjenst. Den andre, *Carl*, blef engagerad vid Holmen eller Arméens Flotta, och for till sjös. Den tredje *) är ännu ung. — Han var skäligen studerad, hade varit i Upsala, började tjena i Banken, så i Tullen, men icke tjenlig till zifferkarl försummade göromålen; dock såsom Kung *Gustaf III* ej lät något utmärkt snille förgås, så utnämndes han till Secreterare uti Numer-Lotteriet med 3000 Daler Kpm. Lön, då han lät en annan göra sysslan, och han drog halfva lönen, med Hof-Secreterare-Brevet. Konungen kallade honom alltid för den *Svenske Anakreon*, och måste han ofta roa på Hofvet med sina Extemporalia, ty allt var hos honom creationer för ögonblicket, dock först väl uppvärmd af drycker. Då tog han till sin cithra,

---

*) Sidenkramhandlaren *Adolf Bellman*, död d. 30 Juli 1834, i en ålder af 43 år, 9 mån. Utg:s Anm.

blundade — detta gjorde han, när det lyckades honom bäst, för att icke igenom något ögats föremål störas uti sina skapelser af bilder och toner — söng öfver hvad som behagades. Således befallte Konungen honom, att med spel och sång afmåla Dess begge Gouverneurer, Gref *Tessin* och Gref *Scheffer*, twänne Herrar af högst olika caracterer; det gjorde han genast till allas stora förundran och Konungens högsta nöje *). Vid sådana Bildningens spel af honom har jag sjelf varit närvarande, såsom då han exequerade den uppbyggliga Scenen *Pro Exitu* uti en Bondkyrka, hvar man kunde genom låten både från cithran och rösten tydeligen höra, huru det andäktiga folket slog igen sina bänkdörrar, traskade gången utföre, och tog farväl af hvarandra. Han var alltid min vän, och blef sedan litet slägt med min Hustru. Hans sinnelag var det aldrabästa emot andra, alla tjente

*) *Bellmans* stora mimiska förmåga, vid föredragningen af egna diktningar, har af alla hans bekanta varit med beundran vitsordad. Någon gång har han äfven visat sig såsom egentlig Actör, inom slutna sällskap, och äfven då skördat stort bifall. En af hans favoritroler var Marktschreyerns i *Tillfället gör Tjufven*. Utg:s Anm.

han, alla gaf han med sig *), ägde till slut sällan mer än en rock; också mötte K. *Gustaf* honom en gång på gatan, uti en ganska stor negligée, och då Konungen sade: "Men, min kära *Bellman*, ni ser så illa klädd ut," bugade han sig och sade: "Jag kan i underdånighet försäkra Eder Maj:t, att jag ändå har hela min garderobe på mig." Han var till växten något långlagd, men blek och mager, såg ofta sömnig ut, var merendels ostädad uti håret, men efter denna uttömning kunde åter genast samma både kropp och själ blifva ett säte för lif, eld, skämt och glädje. Uti denna senare sinnesställning är han ock modellerad af Hr *Sergells* mästerliga hand, och denna medaillen sedan graverad af min Vård Hr *Martin*, samma Portrait, som sitter framför hans arbeten. — Nog **).

---

*) Han var en af de få, som uthärdade *Lidners* besynnerligheter och förblef i sista stunden hans vän. Några dagar efter dennes död kom *Bellman* till den fattiga Enkan med 50 R:dr och sade: "Se här, detta har jag sjungit ihop åt dig!" Ofta tjenade han behöfvande med ansökningar på vers eller prosa, då han ej hade annat att gifva. Utg:s Anm.

**) Utan att förringa den hederlige *Gjörwells* trovärdighet i det som han hade sig bekant eller kunde

IV.

Ur *Einleitung zu historischen Karakterschilderungen. Von E. M. Arndt. Berlin* 1810. 8:*o*.

Bellman är en af de utomordentligaste menniskor, som någonsin lefvat, man må betrakta honom under den allmänna charakteren såsom menniska, eller under den nationela charakteren såsom Svensk. Han lefde i den genialiske Gustaf III:s glädtiga tid, då hvarje talent i Nationen rörde och utvecklade sig.

---

dömma om, vågar Utg. erinra, att, om *Bellman* först mot slutet af sin lefnad blef "till fullo nykter" enligt *Gjörwells* åsigt, så var denne i alla sina dagar *för mycket nykter*, för att kunna *fullkomligt* göra rättvisa åt ett sådant snille som *Bellman*. I allmänhet är det onyttigt att efterforska och omöjligt att afgöra, om *Bellman* mer eller mindre ofta haft rus, af mer eller mindre fina drycker. Sådana frågor kunna aldrig föranledas af något litterärt interesse. De som hafva något förstånd och icke förneka trovärdiga personers intyg all sanning, kunna ej föreställa sig, att *Bellmans* eget lefnadssätt var sådant, som de personers, hvilka han skildrat, ej ens, att det varit utsväfvande på det sättet som en vanlig drinkares; ty i det fallet hade hans snille snart varit förloradt. Deremot är det lätt begripligt, att för många, särdeles för

Denne lycklige år ett i Norden sällsamt phenomen, som, sedan de gamle skalderne upphörde, icke mera varit sedt. Han var en äkta Improvisatore, eller, rättare sagdt, en äk Inspirerad: ingen lärdom, ingen förberedel„ intet begär att lysa, ingen afsigt att till-ärka (*machen*) något, hvarigenom våra maka. *) eller poeter ofta äro så opoetiska och tillskruf-vade.

kallare naturer, *Bellman* under sin inspiration skulle *synas* berusad, äfven då han icke *var* det; och att han efter eller emellan inspirationens ögonblick syntes sömnig, kan naturligt förklaras såsom en följd snarare af utomordentliga själsansträngningar än af materiela rus.

Bellmans sista lefnadsår hade en sorgligare charakter än de föregående. Dertill bidrog icke litet K. *Gustaf III:s* död, som åstadkom en förändring i flera förhållanden. Skalden erfor det snart, då han till Hertigen Förmyndaren öfverlemnade sitt Poem: *Konungens Död och Minne, på Klagodagen d.* 6 *Juni* 1792, *uppläst i Augusti-Orden.* Det emottogs med mycken köld. Utg:s Anm.

*) Originalet har *Macher*, — en dubbel ordlek, dels med det föregående *machen* (*göra, tillverka*), dels med det följande *poeter*, som verbalt kan öfversättas med *görare.* I öfversättningen måste den gå förlorad. Öfversättaren har vågat nyttja ordet *makare*, som i flera sammansättningar vunnit häfd, för att utmärka den som arbetar handtverksmessigt.

vade. Han lefde förnöjsam och glad af en liten tjenst, som hans Konungs och Beskyddares nåd tilldelat honom, spelade sin luta eller harpa, var gerna i dryckeslag och glädtiga samqvām, hvarest han ofta lät hänföra sig af den bacchiska fröjden, utan att likväl vara hvad man kallar utsvåfvande. I dessa lag ibland vänner och vid den fulla pocalen, när Bacchi fröjd hade öfverväldigat honom, kom Apollos heliga hänryckning öfver honom, och nästan alla hans sånger och lekar föddes under sådana ögonblick. Det underbaraste är, att denna utomordentliga menniska, jemte sin styrka i den glada konsten, äfven besatt den högsta mimiska förmåga, hvarom hans vänner veta att berätta förunderliga saker. När vinet hade gifvit honom den höga andan, sökte han sig först melodi till sin sång, härmade den och de åtskilliga instrumenternas klang med munnen och med fingrarna, och sjöng dertill, hvad den inspirerade sångmön ingaf honom. Så improviserade han halfva nätter för sina vänner, så för sin Konung, till dess han ändtligen, lik en Sibylla eller en Pythia, nedsjönk utmattad. Hans charakter var trofast, from, glädtig, älskvärd. Detta uttrycker äfven hans bild, som man ser på Gripsholms slott, der

han är målad med lyran i handen; men den mest talande är den framför hans poetiska verk af hans store samtiding och vän, *Sergell:* der ser man en vällustig Satyr och en glad Bacchus, som speglar sig i allt, hvad han oss lemnat; den har mycken likhet med Florentinaren *Boccacciós* sköna hufvud. Det mesta, kan hända det yppersta af hans omedelbara poetiska ingifvelser och utgjutelser är förloradt; det bortklingade med den lust och med den glädje, hvarunder det föddes. Han sjelf samlade och förvarade intet; likväl lopp ett och annat, dels bibehållet i minnet, dels uppskrifvet och ur hand i hand fortplantadt, omkring ibland vänner, och har i tvänne Band blifvit utgifvet. Nästan *) till hvarje stycke är bifogad musik, som han dels sjelf i ögonblicket componerade, dels hämtade från gamla sånger och andra Compositörers arbeten; äfven der andas i Skalden ett djupt och ursprungligt snille. Utom dessa improviserade qväden

---

*) Då Förf. tydligen åsyftar *Fredmans Epistlar* och *Fredmans Sånger*, hade han kunnat säga utan inskränkning, att *till hvarje stycke är bifogad musik;* men "*nästan*" torde vara tillagdt i anseende dertill, att flera numror i dessa bägge samlingar, utom sångstycket, äfven innehåller något, som endast är ämnadt att declameras. Utg:s Anm.

har man af *Bellman* äfven några ordentligt och med afsigt utarbetade stycken, t. ex. andeliga Sånger; men alla dessa båra den stämpeln, att de icke åro alstrade i en så frisk och ungdomlig anda, som de förra. *Bellman*, som har intet gemensamt med våra Skalder, äfven de yppersta, sådana de vanligen åro, — som med sin konst ingenting ville säga eller åsyfta, utan blott förlusta sig, var en egentlig Folksångare. Trots en *Rembrandt* och *Teniers* målade han naivt och troget, hvad han såg, kände och erfor. Bacchus och Venus, dryckeslagens fröjder och folkets lustvandringar, det hvimlande lifvet och den hvimlande naturen, blandade med de upptåg och caricaturer, hvilka verkligheten rikligt nog företer, voro föremålen för hans skildringar. Såsom Satyrerne och Faunerne, Dionyserne och Silenerne, Cythererna och Phrynerna här i Norden visa sig med sina lekar och lustar, såsom naturen och menniskan här framte sina vexlande bilder och skepnader, så har han låtit dem uppträda. Många af hans landsmän äro likväl helt missnöjda med honom, emedan han ofta tumlar om med menniskor och seder i lifvets nedersta våning; de taga det nästan illa, om man kallar honom en naiv och glädtig målare af den Svenska naturen. Men desse

arme häcklare, för hvilka det blifver så lätt att visa, att hos honom ofta saknas konst och art, de stymparne, som jemt och samt gnaga på skalet, äro ej behörige att dömma öfver ett djupt väsende. Det är sant, han är låg, emedan han skildrar det låga; men han vore låg så, som de mena det, om han gjörde det på ett lågt sätt. Fritt må man kalla honom *Rembrandt* och *Teniers* ibland de Svenska Skalderna; han var mer än dessa Nederländare, han var idéalisk. I det lilla gyckel, som han synes drifva med lifvet, i det öfvermodiga skämt, hvari han lättfärdigt tyckes fara öfver det lättfärdigaste, i de humoristiska målningarne och de qvicka parodierna af tingen, ligger dock en kostlig och innerlig mening af det ömmaste och mest menskliga hjerta, som allestädes frambryter, en allvarlig den nordiska himmelens tragedi, likasom en Orpheisk klagan, att han, phantasiens lekande och gycklande barn, blifvit utsatt i ett bristernas och behofvets land. Till och med i de stycken, som för hans motståndare äro mest anstötliga, huru många hundrade, ja tusende ställen, der den innerligaste själ, den ljufvaste känsla, den mest upphöjda klang af tanken, såsom lefvande källor, naturligen framströmmar! Och hans naturmålningar, hans idyller — kan något vara

sannare, naivare, ljufvare, och i sin enfald större och sublimare? Hans enda fiskarevisa:

"Opp, Amaryllis, vakna, min lilla!"

kunde göra honom odödlig. Här ser man den Svenska naturen och det Svenska sinnet, såsom det uppenbarar sig och lefver, och likväl andas deri något allmänt och evigt, som tillhör alla tider och folk.

V.

Ur *Phosphoros* 1812 *N:o* 1.

Af skiljaktiga egenskaper var visserligen den Olympiske anden, som vid Grekernes fester upplöste alla reflexionens motsägelser i den öfversvallande glädjekänslan af Naturens eviga harmoni, yttrad i en till Skönhet, till ideal mensklighets form, förädlad Lefnadsnjutning. *Denne* Bacchus belönade i Platons, i Aspasias Symposier sjelfva visheten och behaget för dagens mödor, med den eldiga hvilan af sin ingifvelse, som i sjelfullhet täflade med hvar och en renmensklig känslostämning. Poesien, det allmänna Skönas drift att individualisera sig genom bildningsförmågan, hyllade villigt den

Attiska sällskapsglädjen såsom en nyästhetisk Idée, och vi äga tillräckliga lemningar af Grekernes bacchiska lyrik, för att se huru betydningsfull hos dem vällusten var och huru poetisk äfven den sinnligaste njutning. Sjelfva de vilda Dionysiska högtiderna, dem okunnigheten tänker sig i slägtskap med våra tiders gröfsta dryckesscener, uppväxte på en ideal grund; de firades till åminnelse af den Gud, som genom drufvan — enklaste sinnebilden af Naturens rikedom — förmenskligat jordens vildar; och när Mänaderna utsväfvade, var redan genom ett religiöst bud all verklighet upphäfven, utom den, hvilken hänryckningen öfver en omedelbart njuten gudomlighet skänker.

Det sista gäller äfven, *mutatis mutandis*, om vår *Bellmans* lyriska Bacchanalier. Hans sångmö, snarlik den äldre Attiska Komediens, upphäfver hvardaglighetens verldsordning derigenom, att hon humoristiskt öfverskådar den, eller i sjelfva verket ser den sådan den är. När den då uppfattas såsom en brokig sammanväfnad af tillfälligheter, hvilka göra anspråk på högre existens än en relativ, blir den Komisk genom detta missförhållande mellan egenskaper och anspråk: den fängslar oss icke mer, den är icke mer till såsom något allvarsamt; vi skratta åt denna

misslyckade härmning af verklighet, emedan den inbillar sig vara verkligheten sjelf; och den sålunda *förintade* skuggbilden lemnar sin plats i phantasien, åt det eviga *väsendets* gloria. — Liksom det Sublima är det oändligt stora, så är det Komiska det oändligt lilla: när detta oändligt lilla vill spela en roll af storhet och vigt, blir det objectivt löjligt, ett sinligt åskådbart absolut oförstånd. Men att upptäcka den contrast, kring hvilken alla det lägre lifvets kretsar i medvetslös sjelfparodi oupphörligt hvälfva sig, förutsätter en synpunkt, som icke kan gifvas inom dessa kretsar eller i allmänhet på en lägre odlingsgrad, således, är oinskränkt och öfversinnlig. "Wie hoch "und fest und schön," säger samtidens störste humorist *), "muss der Dichter stehen, um "sein Ideal durch den rechten Bund mit Affen-"Gestalt und Papagaien-Sprache auszudrücken "und *gleich der grossen Natur, den Ty-"pus des göttlichen Ebenbildes durch das "Thierreich der Thoren fortzuführen!"* — Af denna ljusa synpunkt var *Bellman* i fullkomlig besittning. Hans *humour* förmådde uppfatta den moderna Bacchantismen i dess mest burleska förvirring, derigenom skapa ett

*) *Jean Paul*, Vorschule der Aesthetik, 1 Abth. S. 241.

ideal af narraktighet och med detsamma negativt förherrliga dess motsats, det harmoniska Hela, som genom Skaldens organ begabbar de groteska figurerna i dithyrambiska fulgurationer. Häftigt och vildt måste allt blifva, som bildas af en negativ Absoluthets ingifvelser, emedan dessa skapa genom idel annihilationer: deraf det ljungande phantastiska, den till det yttersta drifna och sig sjelf glömmande ironi, som försätter själen i en illusion af glädje, och den stormande lifighet, som burit färgorna till hans målningar och från dem meddelar sig. Men öfver de bländande caricaturerna gjuter sig en stilla elegisk skuggning, som förråder den högre betydelsen af deras bizarra ståt; den fröjd, som tycks med pukor och trompeter vilja öfverrösta smärtan, yttrar sig oftast i grundmelodien såsom en gömd vemodig aning om en förträfflighet som icke finnes på jorden, och Sångmön öfverraskar oss då under njutningens festligaste yrsel med himmelska, tårfulla blickar, som träffa hjertat desto djupare, ju underbarare de contrastera med anletets komiska larv och munnens jublande Evan. Man påminne sig de bekanta Fredmanska epistlarna: *Charon i luren tutar; Drick ur ditt glas, se Döden på dig väntar; Märk hur vår skugga, märk, Movitz mon*

frère; Aldrig en Iris på dessa bleka fält; Bröderna fara väl vilse ibland; Hjertat mig klämmer; m. fl. Och hvem förgäter den rysligt humoristiska visan: *Ack du min Moder! säg hvem dig sände*, ett mästerstycke af verldsförakt och verldsbespottning.

Vi hafva hittills skillrat den öfvervägande polen i *Bellmans* skaldekonst. Der finnes likväl ännu en annan, som väl *här* merendels coinciderar med den förra, men endast till en viss grad, och är att anse såsom dess mildare potens: *melodisk njutning af det närvarande lifvet.* Man kunde kalla flera af de sånger, som båra denna lugnare ingifvelses stämpel, för Bacchantiska Idyller; så ljuf, lätt och klar är deras glädtighet, och så naivt förtrollande de lyriska landskapstaflor, af hvilka de öfverflöda. Här förtjena i synnerhet nämnas, bland dem som innehållas i Fredmans Epistlar: *Blåsen nu alla; Storm och böljor tystna re'n; Phoebus förnyar; Liksom en herdinna högtidsklädd;* och framför alla de gudomliga visorna, dem Chariterna i egen person tyckas dicterat under ett lindrigt champagne-rus: *Hvila vid denna källa; Ulla, min Ulla, säg får jag dig bjuda; Vår Ulla låg i sängen och sof*, en sång, på hvilken kan användas dess egen liknelse om

Ullas likörglas, "att Astrild brinner i dess djup och Bacchus på dess yta." — I denna region står *Bellman* i så nära contact med Anakreon, som grundskilnaden mellan antik och modern Lyrik tillåter: och i den fordna paralleliserande perioden, då man nödvändigt för hvarje lefvande skald ville uppleta benämning och charakter af en gammal Classicus, innan man trodde sig kunna med fog räkna honom sjelf till hederliga författare, var det visserligen mycket rimligare att gifva *Bellman* titeln af Sveriges Anakreon, än att upphöja Gyllenborg till vårdighet af Kongl. Svensk Homer, eller Fru Lenngren till d:o Sappho. Om likväl hans Samlade Skrifter blifvit utgifna under en sådan rubrik — Kellgren berättar i sitt företal, att ett dylikt förslag varit bragt å bane — så hade den ingalunda, eller åtminstone högst ensidigt, svarat mot deras innehåll. Kellgren, som i så många fall var på sin tid den förnuftigaste af Sveriges litteratörer, var det äfven här. Han fann, "att "dessa jemförelser äro ofta skadliga, alltid fel-"aktiga; att hvarje sant snille måste äga sin "egen ursprungliga form, vara *sig* och ingen "annan; att det största beröm för Bellman "som för Anakreon, är att den ene var — "*Anakreon*, den andre — *Bellman*."

Också har Kellgren icke illa uttryckt olikheten mellan desse Dryckesskalder, när han säger, att den Grekiska är "öm, ljuflig, intagan-"de, fin; den andra yr, häftig, förvånande, rik;" ehuru för öfrigt Kellgren visst icke ägde nyckeln till den rätta hemligheten af *Bellmans* natur.

S. 216 af Fredmans Epistlar, dem jag nyss utan afsigt uppslog, kan sägas innefatta successivt alla charaktersdragen af denna natur, och må derföre inflyttas här, såsom ett motstycke till min prosaiska charakteristik:

"Fader Bergström, re'n månan glimmar,
Nyckelharpan i rummet stimmar,
Och Mor Maja vid skänken primmar
Med sin sneda trut.
Gladt på Djurgåln kring alla backar
Skymta kjortlar och hvita klackar;
Första Nymph, som på dörren knackar,
Inom dörren skjut.
Långt till måndan, I raska bröder,
Lika långt som från Norr till Söder;
Morgondagen blott oro föder
Hela året ut.
Väljom nattens sköte,
Under aftonstjernans klara brand,
Till vårt glada möte,

Med pocaln i hand;
Och i mörkrets dvala
Res Cupidos altar, der du spör
Bacchi källarsvala
Drufvans ångor strör.
Låt den dumma i oket tråka,
Och den sluga sin hjerna bråka;
Vin och flickor och Fredmans stråka
Natten ljuflig gör." —

Så är *Bellmans* konst, långt ifrån att vara ett obetydligt och blott ohöfsade menniskor värdigt källarnöje, en verldsåskådning af den originalaste art, och det eviga Sköna, som uppenbaras af Poesien, kunde icke välja sig en ursprungligare poetisk härold än denne improvisatör, som genom ett underverk uppväxte i det kalla Sverige, lik en planta från Söderns paradis, för att bibringa oss en tydlig föreställning om forntidens Orphiker och Barder. Liksom de, ett instrument endast stämdt af naturen, söng han af bokstaflig gudaingifvelse de orakler han förnam i beständig musik: och tillhörde icke hans dikter, kanske de enda rentaf nationella vi äga, ännu mer ton- än skaldekonsten, så skulle vi ej draga i betänkande att förklara dessa skapelser, "som helgjutna frambrustit ur en lågande bildnings

sköte *)," för Svenska poesiens förnämsta och snart sagdt enda klenoder: men de äro mer. En absolut identitet af vers och melodi är deras väsende, och den som förlorar detta ur sigte, begriper icke *Bellmans* genius och är alldeles obefogad till dess domare. Man *läse* t. ex. *Baggensgatan*, N:o 55 af *Fredmans Sånger*; och om man ej är sjelfva trögheten, skall man väl afficieras af den lifliga naturmålningen: men man *sjunge* detta burleska stycke, eller höre det sjungas; och man skall förvånas öfver den hemliga trollmagt, som äfven ur en så grofsinlig natur kan framlocka ett tjusande inre, en poetisk lättsinnighet. Den fullkomligt subject-objectiva ironien i N:o 45 af samma Sånger: *Om ödet mig skull' skicka* m. m., röjer sig ock starkast i melodien. I allmänhet är denna att anse såsom själen i *Bellmans* konst och orden såsom kroppen. Detta förhållande inträffar äfven der, hvarest poemerna, såsom blott skaldestycken, äro för sig fulländade: t. ex. i den ofvannämnda Fredmanska Episteln *Vår Ulla låg i sängen och sof*, eller i det himmelska *Fiskafänget* (*Opp, Amaryllis, vakna min lilla*) och det strax derpå följande *Afton-*

*) Kellgrens ryktbara uttryck.

qvädet (N:o 31 och 32 af Fredmans Sånger). Det sista må öfvertyga dessa fåkunnighetens skötbarn, som vid benämningen "Dryckesskald" fästa en låg och kanske liderlig bemärkelse, att *Bellmans* inbillningskraft var det mångstämmigaste strängspel, och i djupet af hans väsende låg en resonansbotten för alla möjliga toner.

Vi kunna icke nog beklaga oss öfver det missöde, som till oss låtit komma blott få af den Gudomliges framalstringar. De flesta hafva förklingat med den hänryckning, som ingaf, och den vällustiga beundran, som afhörde dem. Naturens, Nationens och Konungens älskling, var han nöjd med uppfyllandet af få behof, och sjelfva behofvet af ärans odödlighet föresväfvade sällan hans sorglösa phantasi. Af jordlifvets lycksalighet njöt han i fullt mått hvad han åstundade: vänskapen, nektarn och lutan; och måttlig i allt, utom i enthusiasm, gick han sjungande sin tidiga död till mötes, icke förtärd i ungdomens fullhet af någon trånad efter oupphinneliga mål, och säll att ej hafva upplefvat skymningen af lifvet och snillet. En af hans närmaste vänner, en åldrig Terpsichores son *), som nu hedrar äfven

*) Nu mera aflidne Kongl. Hofcapellmästaren *Hæffner*. Utg:s Anm.

mig med sin redliga ynnest, har berättat mig med rörelse, huru den Odödlige, en kort tid före sin afresa till de Saliges öar, då han lik svanen kände den sista timman nalkas, helsade sina samlade vänner med en afskeds-improvisation, der han sammanträngde alla strålarna af sin flyende bildningskraft, för att ännu en gång, som han yttrade sig, låta dem höra *Bellman.* Han söng då en hel natt igenom, under oafbrutet strömmande ingifvelse, sin glada lefnads öden, den milda Konungens lof, och erkänsla mot Försynen, som låtit honom födas bland ett ädelt folk och i detta nordiskt sköna land: slutligen gaf han hvar och en af de församlade, med en särskild stroph och melodi, hvars art och ton uttryckte den tillsungnes individualitet och skaldens personliga förhållande till honom, sitt eviga afsked. I dagbräckningen bönföllo ändteligen hans vänner, simmande i tårar, att han skulle upphöra och skona sin redan starkt angripna helsa; men han svarade dem: "Låtom oss dö, som vi lefvat, i musik!" — tömde för sista gången den fraggande ethersaften och uppstämde slutet af sin svanesång. — Han söng från den stunden icke mera *).

*) Utgifvaren, som äfven hört denna berättelse af Hr *Hæffner*, tror sig böra erinra, i fall någon

Det år oss ljuft, att få betyga honom denna offentliga rättvisa. De som väntat sig *från oss* ett annat resultat, veta icke att Skönhetens rike är omätligt — och dess elysé lika tillgänglig för Ulla Winblad, som för Laura.

A.

VI.

Ur *Svenska Vitterheten*, *af L. Hammarsköld*, *2 Upplagan.*

Vanligtvis, då man talar om *Bellman* såsom Poët, lemnar man alldeles ur sigte hans allvarsamma, religiösa och äldre Dikter; och likväl uttalar sig redan i dem den egna och originela åsigt af tingen, som utmärker hans bacchantiska qvåden.

Det är likväl onekligt, att hans djupa, genialiska individualitet starkast och skönast framträder i dessa qvåden, som förvärfvat ho-

---

granskare af småsaker skulle anse den stridande mot *Gjörwells* och andras uppgifter, att händelsen tilldragit sig, icke kort före *Bellmans* dödsstund, utan kort före hans sista sjukdom.

nom namn af *den Svenske Anakreon.* Denna benämning, som först gafs honom af Konung *Gustaf III*, har af andra, i synnerhet af *Kellgren*, blifvit förkastad: visserligen är den ock icke fullt adæqvat; men den har likväl onekligen en träffande sida, så vida som dermed antydes det bacchanaliska lifvets högsta uppenbarelse i tvänne olika länder. Men den bacchanaliska enthusiasmen måste yttra sig helt olika i Grekland, der menniskorna ännu lefde i det närmaste samband med en leende, gudlifvad natur, i de öppnaste, mildaste förhållanden till hvarandra, der den vattenspädda och rosenkransade vinpokalen hörde till det allmännas ordning; och helt olika i Sverige, hvars Lyäos-safter rinna ur kopparpipen, der ett hårdt klimat sammanpressar och ännu mer upphettar sinnligheten, och der ruset är en förvillelse, oftast tillgripen i ett tillstånd af förtviflan för att ögonblickligt glömma ett tungt lifs alla besvärligheter. Detta förhållande har *Bellman* i det friaste, lifligaste sinne uppfattat, med den högsta mimiska konst framställt och ordnat efter den mest sköna musikaliska enhet. Derifrån den djupa Elegik, som ligger till grund för hans parodiska skapelser och gifver dem oförstörbar hållning och ingripande kraft.

Dock finnes denna icke så klart uttalad i hans större poemer: *Bacchi Tempel*, *Bacchi Fester* *) m. fl., som i hans rent lyriska stycken. Det episka lugnet fanns icke nog i hans orphiskt hänryckta sinne, för att inbringa i hans snilles skapelser ordning och gradvis skeende utveckling. Äfven tyckes hans mimiska talent, som äfven skall segrande hafva uppenbarat sig i hans umgänge, helt och hållet hafva kufvat den drastiska. Detta synes af hans små theatraliska *Divertissementer*, hvilka, i högre dramatiskt hänseende, äro misslyckade.

Man har försökt att öfversätta *Bellmans* korybantiska qväden på åtskilliga främmande språk: ett företag, som helt och hållet måste blifva fåfängt; ty hans Sånger äro icke blott, som hvarje äkta originelt lyriskt poem måste vara, nationelt-individuela, utan rent af locala. Och detta icke blott till följe af hans snillrika uppfattning och artistiskt fulländade

*) Utgifvaren förmodar, att, när dessa stycken nu kunna läsas i sitt sammanhang och correct tryckta, skall man finna dem förtjenta af en större uppmärksamhet. Att många af de der inströdda lyriska poemerna äro att räkna bland *Bellmans* mästerstycken, torde åtminstone af alla medgifvas. Utg:s Anm.

framställning af fosterbygdens egna naturskönheter, för hvilka han hade det mest säkra öga, utan fastmer genom hans förunderliga konst att med en blick finna alla egenheterna af det ställe, som utgör scenen för hans dikt, och af de personer, som der uppträda. Hans *Ulla Winblad*, *Christian Wingmark*, *Mollberg* och *Movitz* finna icke annorstädes sina likar; de äro träffande och lefvande caricaturer endast af Svenska vagabunder ifrån *Gustaf III:s* tidhvarf. Derigenom är *Bellman*, oaktadt sitt yppiga användande af Romerska gudanamn, mer fosterländsk, än alla sednare försökare, med deras Odiner, Baldurer och Thorer, någonsin kunna blifva. Dessa hålla sig vid ytan af vår nationalitets historiska forngrund; han har gripit det närvarande nationallifvet i dess innersta.

VII.

Bellman, som en tid var nästan förgäten, har de sednaste åren blifvit mera hedrad än någon annan Svensk Skald. Svenska Konstnärer hafva genom teckningar sökt att framställa flera af hans poetiska taflor; man har till och med porcellaine, med scener ur Fred-

mans Epistlar. Sedan några vänner af Skalden lemnat bidrag till kostnaden och H. M. Konungen dertill upplåtit ett ställe på Rosendals ågor å Kongl. Djurgården, blef *Bellmans* kolossala bröstbild i bronz, förfärdigad af *Byström*, aftäckt d. 26 Juli 1829. Konungens och de öfriga Kongl. Personernas närvaro, äfvensom en talrik folksamling, der man såg många af Sveriges yppersta snillen och högre ämbetsmän, utmärkte denna högtidlighet. Den 26 Juli har sedermera årligen blifvit firad på Djurgården, egentligen af Sällskapet Par Bricole, men under ett sådant tillopp af åskådare och åhörare, att dagen fått anseende af en nationalfest.

(*Svenska Vitterheten*, *af L. Hammarsköld*, *2 Uppl. s. 340*, *623*, med en liten rättelse.)

VIII.

Ur *Dagligt Allehanda* 1832 *N:o* 215 *).

En och annan lefver än, och för ett eller annat decennium tillbaka lefde flere, som känt

*) Denna Artikel föranleddes af några uppsatser i an-

Bellman och intygat, att ingenting varit mera skildt ifrån honom än frosseri, lågt bränvinsfylleri. Hela hans väsende var luftigt, fint och skyggt; det grofva fans icke i hans *person*, ehuru hans *taflor* icke försmådde det. Han var svår att göra bekantskap med — ett osvikligt tecken till frånvaron af *rumlare-natur* —; han var svår att locka till ett calas; endast hans intima vänner, om de ställde fint till, kunde narra honom med sig att dricka och sjunga; endast det läckraste i mat och dryck hade retelse för hans gom; öfverlastad såg man honom så sällan, att mängden af dem, som räkna sig till de nyktraste, icke år det mera sällan. Hans källarelif bestod i att stundom i en vrå, vid en butelj svagdricka och en pipa, betrakta hvimlet och uppsnappa originalerna till sina tre studenter och dylika

---

dra Tidningar, särdeles Upsala-Correspondenten och Journalen, der man gjorde åtskilliga anmärkningar emot Bellmansfesten d. 26 Juli och ej heller skonade *Bellman*. De voro till större delen sådana, att de väl kunde påkalla en rättelse för tillfället, men ej förtjena att här upptagas till pröfning. Ehuru Utg. i det väsendtliga gillar Allehanda-författarens åsigter, har han derföre af hans uppsats endast meddelat några underrättelser om *Bellman*, hvilka saknas i de föregående artiklarna. De äro, åtminstone i hufvudsaken, rigtiga. Utg:s Anm.

figurer. Kom då en vän eller någon synnerligen glad menniska och bjöd på ett glas finare dryckesvaror, så hände det, men var dock ingalunda att påräkna, att *Bellman* drack ett par glas, ja äfven sjöng, om man förstod att rigtigt interessera honom; men för en obekant eller den, som icke förstod att intaga honom till sin fördel, var icke rådligt att tränga sig på honom och söka persvadera till munterhet; då vankades i stället ofta någon blodig sarkasm *). Källarskuld hade han aldrig, och af ett sådant källarlif, som vissa inbillade, snillen föra från morgon till qväll, visste han icke.

Huru han fick originalerna till sina *Krogbjeltar*, som rörde sig i en lägre spher, än der han sjelf dvaldes, hafva vi nu svårare att föreställa oss, sedan glädjen flytt från de så kallade lägre classernes samqväm och förfriskningsställen. Men det var då ganska lätt; hvar afton hördes i nästan hvar gränd en fiol och sorlet af gladt kringsvingande menniskor. Dessa *baler*, som *Bellman* kallar dem, stodo öppna för hvar man; och Skalden gick ofta in, satte sig i en vrå, med pipan och ett

*) Såsom exempel härpå kan anföras hans inpromtu: "*En visa vill jag sjunga*" m. m. Utg:s Anm.

glas öl, och hämtade ämnen till sina taflor; men han blandade sig aldrig i samqvämet. Då några af hans vänner promenerade med honom, hände det ofta, att de helt oförmodadt saknade honom. Hördes då i granskapet en fiol, så gingo de in och voro nästan säkra att finna honom; han satt då afsides från hvimlet, likasom man ser en landskapsmålare på en kulle betrakta en aflägsen utsigt. Med Movitz och Mollberg och Ulla hade han väl aldrig vexlat ett ord *); men han hade observerat

---

*) Är meningen den, att *Bellman* icke *umgicks* med dessa och dylika personer, så är anmärkningen rigtig; efter ordalydelsen är den det icke. Utg. har sig med säkerhet bekant, att *Ulla Winblad*, som ingalunda fann sig smickrad af den ryktbarhet hon genom *Bellman* vunnit, icke blott för andra personer beklagat sig deröfver och försäkrat om sin oskuld, utan äfven vid ett tillfälle, då hon mött *Bellman* och märkt, att hon med uppmärksamhet betraktades af hans följeslagare, öfverhopat honom med det gröfsta ovett, hvilket han tystade med några ord, som här icke kunna anföras.

Ehuru *Bellman* lefvat så nära vår tid, hafva dock många sagolika traditioner om honom blifvit satta i omlopp. Har mången inbillat sig, att *Bellmans* umgänge och lefnadssätt liknade deras, hvilka han i sina sånger skildrat, så hafva deremot andra velat alltför mycket idealisera detsamma, ja till och med föreställt sig, att *Fredman*, *Moll-*

dem i deras umgänge sins emellan. Hvad han hade uppsnappat af dem, framställde han; men ofta voro hela uppträdena diktade; blott charaktererne, lefnadssättet voro en gång uppfattade och för alltid gifna.

IX.

Bellmans Skrifter.

Evangeliska Dödstankar, bestående uti anderika Betragtelser öfver Christi Lidande, lämpade till en tröstelig åtanka på döden, sammanskrefne af Fursteliga Rådet och Landshöfdingen *Dav. von Schweidnitz* och öfversatte på Svånska af *C. M. B.* Stockholm 1757. 4:o.

Under-

---

berg, *Movitz*, *Ulla Winblad* m. fl. endast existerat i Skaldens phantasi, ehuru man troligen utan möda skulle kunna anskaffa bevis, att dessa personer verkligen lefvat under *Bellmans* tid. — Ibland allmogen hör man stundom berättelser om infall och upptåg, som tillskrifvas *Bellman*, ehuru de till en del äro bevisligen äldre; men de hafva blifvit på honom öfverflyttade, sedan hans namn blef allmännare kändt och flera äldre kommit i glömska. Utg:s Anm.

Undervisning, lämnad af en Fader åt sin Son, som företager en lång Resa, eller et lätt sätt at anföra en ung Person til allehanda Dygder, ifrån Fransyskan öfversatt af *C. M. B.* Stockholm 1757. 8:o.

Månan, en Satyrisk skrift på Vers. Stockholm 1760. 2 ark 8:o.

Hvad Behagas? N:o 1—8. Stockh. 1781. 4:o. — 2 Uppl. Stockh. 1833. 8:o. — Utom ett poem af *Lidner, Ömheten,* torde denna Tidning vara helt och hållet författad af *Bellman.*

Betraktelser öfver åtskillige Evangeliske Texter; på Vers författade af Hof-Secreteraren *Carl Michael Bellman.* Stockholm 1780, 1 ark, 8:o. — Slutar med Söndagen e. Jul. Ny, förbättrad och tillökt Upplaga, som slutar med Palmsöndagen, utgafs under titel:

Zions Högtid. Af *Carl Michael Bellman,* Hof-Secreterare. 1 H. Stockh. 1787. 8:o.

Bacchi Tempel, öpnadt vid en Hieltes Död. Stockholm 1783, 8:o. Med vignetter och musik. —. Omtryckt, jemte ett Fragment af *Bellmans* Lefverne, beskrifvet af honom sjelf, Stockh. 1815, 8:o. Denna upplaga har en liten gravur mera än den första, men är hvarken så vacker eller så correct.

Fredmans Epistlar. Stockh. 1790. 8:o. Med musik. Omtryckta Stockh. 1810, 1816, 1831, 8:o. (NB. Fredmans Epistlar. Efter första Upplagan. Fahlun 1818. 12:o. Ett eftertryck.)

Fredmans Sånger. Stockholm 1791. 8:o. Med musik. Omtryckta Stockh. 1814. 8:o.

Konungens Död och Minne, på Klago-Dagen d. 6 Junii 1792. Upläst uti Augusti-Orden, af *C. M. B.* Stockholm 1792. 4:o.

C. F. Gellerts Fabler. 1 D. Stockholm 1793. 8:o. (Öfversättning.)

Bihang till Fredmans Epistlar. Af *Carl Michael Bellman.* Nyköping 1809. 8:o. — Innehåller goda stycken, men dels vårdslöst afskrifna eller aftryckta, dels stympade eller förändrade.

Twånne Epistlar, rörande Brödernas tillstånd och lefnad i Hufvudstaden, sommaren 1774; samt slutligen en öm och trogen förbön för Magister C. L. Ennes, af *Michael Bellman*, och ett svar af *Elis Schröderheim*, efter Handskrifterna. Götheborg 1812. 12:o. — *Bellmans* Bref till *Schröderheim* finnes äfven i Bihanget till Fredmans Epistlar.

Fredmans Handskrifter. Upsala 1813. 8:o.

C. M. Bellmans Skaldestycken, efter *C. M. Völschows* Manuscripter första gången

utgifna. Förra, Senare Delen. Stockh. 1814, 8:o. — Correcturet vid denna samling har blifvit mycket vanvårdadt; många stycken, särdeles i 1 Delen, äro dels betydligt stympade, dels ändrade.

Spisqvarteret. Divertissement, uppfördt 1789. — Förmodl. icke tryckt.

I Bacchi Hand-Bibliotheque, utg. af *O. Kexell*, äro många stycken af *Bellman*, hvilka dock till större delen finnas i någon af de redan nämnda samlingar; åtskilliga finnas äfven i Stockholms-Posten och Sommar-Promenaden m. fl. periodiska Skrifter, äfvensom i Musicaliskt Tidsfördrif; ganska många äro särskildt tryckta, bland hvilka:

Tankar vid Fru Hedv. Eleon. Hallmans Graf d. 7 Maj 1764;

Tankar vid min hulda Moders, Fru Catharina Bellmans Graf d. 17 Maj 1765, Stockh. 4:o;

Bref till Kongl. Secret. S*** öfver Konungens bortresa, af *Bellman*. Upsala 1794;

Pastoral till Kyrkoherden A. Asplund d. 25 Apr. 1790, i anledning af dess flyttning från Ulricæ Eleonoræ Församling till Clara, aftryckt såsom Bilaga till Doct. *P. S. Dryséns* Tal vid Doct. Asplunds Begrafning. Stockholm 1815. 8:o.

Huru vida *Bellman* författat de i *Åminnelse-Talet öfver Gudinnan Coffea* förekommande verser, lemnas derhån. Talet lårer vara af *Carl Isr. Hallman*, och verserna hafva syskontycke med hans.

(Svenska Vitterheten, af *L. Hammarsköld*, 2 Uppl. sid. 342, 343, med några råttelser och tillägg.)

Sedan flera af hans improvisationer blifvit öfversatta på Holländska, beslöt han att sjelf af dem utgifva en samling och begårde dertill Kongl. privilegium, "emedan" — såsom orden lyda i hans i Riks-Archivo förvarade inlaga — "jag förmodar att detta skall blifva mig till en god hjelp i mina poetiska omständigheter." Denna af Förf. sjelf föranstaltade samling innehålles i *Fredmans Sånger* och *Fredmans Epistlar*. — — —

Åtskilliga af *Fredmans Epistlar* åro öfversatta på Danska, hvaribland den sköna: *Ulla, min Ulla, säg, får jag dig bjuda* — ganska lyckligt. *E. M. Arndt* var under sitt vistande i Sverige 1808 allvarsamt betänkt på att åfventyra en Tysk öfversättning.

(Företalet till Fredmans Handskrifter.)

Såsom tillägg härtill må anföras, att Doct. *H. R. von Schröter*, Utgifvaren och Öfversättaren af *Finnische Runen* (Upsala 1819, 8:o), under sitt vistande i Sverige lyckligt öfversatte några af *Bellmans* poemer på Tyska, hvaribland Episteln: *Ack! hvad för en usel koja* —. Om de blifvit tryckta, är Utg. obekant.

Underrättelse.

Corno, Valdthorn; *Clarin*. (*Clarinetto*), Clarinett; *Fag*. (*Fagotto*), Fagott eller Bassong; *Flauto*, Flöjt; *Oboe*; *Tamb*. (*Tamburo*), Trumma; *Timp*. (*Timpani*), Pukor; *Tromb*. (*Tromba*), Trompet; *V:cllo* (*Violoncello*), Violoncell eller liten Bas.

Dessa ord utmärka, att, der strekarne stå, bör rösten imitera det utsatta Instrumentets ljud, efter melodien.

BACCHANALISKA

ORDENS-CAPITLETS

HANDLINGAR.

Förra Delen.

1.

Bacchi Första Riddarslag

den 4 Dec. 1766.

Ordens-Hårolder, tan edra spiror,
Och, Stendecker, trumla nu!
Bom, bom, bom, bom, med pukor och liror!
Bacchi fest vi fira sku.
Riddare-Capitlets våta gubbar!
Klang! Bacchus dubbar :||:
LUNDHOLM,
Brånvinsbrännarn — Vårdig du!

* * *

Ordens-Capitlet ingen nu rubbe;
LUNDHOLM, han är vårdig, han:
Hodie mihi, cras tibi, gubbe,
Du uti din stjerna fann.
Riddarn APPELSTUBBE, Tullinspectoren,
Klang! är friboren; :||:
Bacchus,
Bland hans hjeltar ålderman.

* * *

Hjelte vid tunnan, stå intet flater,
Riddarkåpan knäpp igen!
Patria ubi bene, kamrater,
Står i stjernan, ser du den?
Vivat semper Bacchus, glas och buteljer!
Står du och svåljer, :||:
ÖSTERMAN?
ÖSTERMAN, Stolmakaren?

* * *

Främst ibland Bacchi hjeltar han tråkar,
Hjelper andra i sin mull;
Men när som klotet kåglorna råkar,
Dimper kågelkungen kull.
Veni, vidi, vici, står uti stjernan.
Klang! Bacchus årna'n :||:
Långese'n.
Vivat Bacchus och hvar full!

* * *

Riddaren Bacchus ville betrakta:
Sockerbagar HALLING, stå!
Puka, Stendecker, intet så sakta:
Lyft upp pinnarne och slå!
Aut Cæsar aut nihil hans valspråk blifver.
Klang! Bacchus gifver :||:
HALLING
Tappen till att suga på.

* * *

Än fins en stjerna målad och prickad
För Tullskrifvaren AGRELL.
Promt till Norrköping varder han skickad,
Som Mercurius qvick och snäll.
Semper adsum Riddarns valspråk heter.
Pukor, trompeter! :||:
Pukor!
Nu Capitlet slöts i qvåll.

2.

Bacchi Andra Riddarslag
den 4 Dec. 1767.

I dag har Bacchus haft Capitel,
Tvänne Ordensherrar nämnt,
Förtjenta till sin Riddartitel,
Dag och natt vid tunnan jemnt:
Herr VON BERCO främst,
Uti lag ej sämst.
Gutår!
O tempora, o mores! han till valspråk får.

* * *

Nu får han Bacchi stora stjerna,
Två förgyllda Svin . . . Ja men!
Det andra korset sägs man årna
HOLMSTRÖM, Actuarien.
HOLMSTRÖM! klinga nu:
Lefve jag och du!
Och hör:
Nulla dies sine linea han till valspråk för.

3.

Bacchi Riddare-Dubbning

den 19 Dec. 1767.

Gode Herre och Man!
Bacchus tagit dig an,
Att Riddare bli af hans Orden så grann.
Var vårdig, och stå! . . .
Men du tumlar ändå . . .
Så låt Riddareklockorna klinga och slå.
Fall på knå, båda två! —
Låt nu pukorna gå. - - - *Timp.*
VON BERCO och HOLMSTRÖM, nu dubbas
de två.

* * *

Jag VON BERCO står här,
Och jag lofvar och svår,
Så sant som jag lefver och Riddare är,
Bli trogen vid glas,
Aldrig svika calas,
Men tugga min skorpa, når suparna tas:
Bacchus! mig ej försmå. —
Låt nu pukorna gå. - - - *Timp.*
VON BERCO och HOLMSTRÖM, nu dubbas
de två.

* * *

Jag nalkas din thron:
HOLMSTRÖM är min person:
Och vivat, du Bacchus, vår Ordenspatron! -
Jag lofvar och svår
Vid den stjerna, jag bär,
Vid alla de supar, min corpus förtår,
I din tjenst trogen stå. —
Låt nu pukorna gå. - - - *Timp.*
VON BERCO och HOLMSTRÖM, nu dubbas
de två.

4.

Riddare-Balen

d. 19 Dec. 1767.

Kom, Riddarbalen se!
Hopp, hopp, I Riddare!
Blåsen till dans — må ske! —
Trompetare!
Hej, Bacchi roligheter!
Hej, hör hans två trompeter! - - - *Tromb.*
Kilberg dansar en pas pied,
Jensen slånger på en sned,
Kolmodin gör hopp þre've'.
Blås, trompetare!
Bacchi fest skall firad bli:
Slut nu ringen alla tri!
Planberg dansar midt uti.
Stor sak! nu dricka vi.

5.

Den 19 Dec. 1767.

Riddarne de spy och de blåna:
Pukorna dundra och dåna. - - - *Timp.*
Pukare! slamra och slå. - - - - *Timp.*
Hej, med god min,
Kolmodin,
La chaine med Bacchi krans:
Håll balans :||:
Uti vår riddardans!
Nybom, med hand uti sidan, bastant,
Hoppar mot Meissner i takten galant.
Riddarn Holmström tumlar, liksom en musikant. :||:
Största jätte och minsta dvärg!
Kom, och dansa på Bacchi berg.
Nykter afund vi fulle glömma:
Låt oss alla hålla färg.
Den som dricker, har inga qval:
Mången nykter han får förtal:
Eljest angår ingen dömma
Om vår ro och vår riddarbal.

6.

Bacchi Tredje Riddarslag

den 4 Dec. 1768.

Se menigheten,
Hör på trompeten,
Pukorna vid Bacchi Riddareslag!
Två servitörer
Bli Commendörer
Af hans Orden denna dag.
Ordens Hårolder, Glock och Kåmpendal,
Bår sina spiror utan allt förtal.
Bom, bom, bom, bom, bom! :||:
Utan allt förtal.

* * *

Trohet bör lönas,
Tapperhet krönas,
Romersk dygd bör Romersk åra få,
Segrande lansar
Bindas med kransar:
Bacchus tänker likaså.
Skattmåstarn utaf Orden, Kolmodin,
Bår uti korset två förgyllda svin.
Bom, bom, bom, bom, bom! :||:
Två förgyllda svin.

* * *

Klinga med glasen,
Rőr orgelbasen:
Riddarena upp i choret nu gå.
Kläng! Bacchus dubbar
Två kåcka gubbar,
Stora hjeltar bland de små.
Meissner till valspråk *Tota die* főr,
Nybom *Plus ultra.* Hőr pukslagarn, hőr!
Bom, bom, bom, bom, bom! :||:
Hőr pukslagarn, hőr!

* * *

Undan főr ropet!
Nystedt főr stopet,
Planberg går som Ordens Canceller;
Truppen sig sluter,
Ordens statuter
Joseph Israelson bär.
Ordensperuken båres i ett skrin;
Jensen den sätter uppå Kolmodin.
Bom, bom, bom, bom, bom! :||:
Uppå Kolmodin.

* * *

Allt skall sig skicka;
Låtom oss dricka

Friskt de nya Riddarenas skål!
Friska humörer!
Hej, Commendörer!
Lustigt i vårt våta prål!
Orden upplifvad, gammal är och vis,
Äldre än Ordo Aurei Velleris.
Bom, bom, bom, bom, bom! :||:
Aurei Velleris.

7.

Ceremoniel

vid Skattmästareämbetets nedläggande i Riddare-Capitlet af de Två förgyllda Svinen d. 8 Dec. 1768.

Riddare-Capitlets hjeltar sig nu samla:
Se nu Stendecker uppå pukorna ramla:
Timp. - - Hör, hur han slamrar och slår!
Timp. - - Pukpinnen surrar och går.
I sina kåpor hvar en Riddare står.
Officianter, fram! Pukorna skramla.
Jensen, hvar är Jensen? — Jo, här är jag. —
Riddareperuken af Skattmästaren tag!
Timp. - - Kolmodin i dag
Lägger nu Skattmästarämbetet neder,
Går utur Bacchi tempel stilla, med heder.
Timp. - - Stendecker! slamra och slå:
Timp. - - Härolder! bugen er två:
Tagen stjernan af vår hjelte då.

* * *

Aetas commendat Bacchum — ja, vi
ej ljuga —
Veneremque juventus — Hårolder!
buga.
Timp. - - Lägg, Joseph Israelson,
Timp. - - Ordens statuter i vrån:
Kolmodin, Capitlet han skiljes ifrån.
Nystedt! kungör i hvar källarestuga
Hvad nu händt, och kom på stunden igen:
Nybom och Meissner! tan hans riddare-
kåpa — Ja men! —
Lundholm och Appelstubbe! fram, I red-
lige män!
Följen Kolmodin ur templet, I fyra!
Sjungom nu alla om den ljufliga syra,
Timp. - - Som hos Bacchus fins.
Timp. - - Tiggarn är der en prins.
Kolmodin, min hjelte! man dig mins.

8.

Ceremoniel

vid

Utnämningen och Dubbningen

i

Riddare-Capitlet af De Två Förgyllda Svinen

fjerde gången

på Barbara dag
den 4 December 1769.

Närvarande i Capitlet:

Samtelige Commendörer *), af hvilka

Planberg, Ordens-Cansler,
Agrell, Ordens-Skattmästare,
Meissner Ölheim, Bryggare,
Von Berco, Banco-Bokhållare, samt
Österman, Stolmakare,

såsom Ordens Deputerade, tillika med

Janke Jensen, Ordens Ceremoni-mästare, Parentator, Orator och constituerade Dansmästare,

emottaga inom templet de, Barbara dag 1769, utnämnde Fem Riddare af Förgyllda Svinen, nemligen:

Åvall, Skomakare;
Lundbeck, suspenderad Controlör vid Sjötullskammaren i Lovisa;
Carl Hasselgren, suspenderad Rådman i Helsingfors;
Stenberg, Interims Vice Jägmästare och Skogvaktare;
Wolfdauer, suspenderad Kyrko-Inspector i Uddevalla.

Alla i sina Ordenskåpor.

Glock, Kämpendal, } Härolder.
Stendecker, Ordens-Pukare.
Knape, Ordens-Piplekare.
Tröndman, Ordens-Klockare h. t. och Ordens-Edsformulärsförestafvare.

---

*) Vid hvarje Bacchi Ordens-utnämning blifva alltid det förra årets Riddare i och med det samma Commendörer.

Agrell *(med utslagna armar, sjunger)*:

Så år, på Barbara dag,
En gammal grundad lag,
Att då i detta tempel,
Till hugnad och exempel,
Hvar Bacchi man ge fullt behag. - - - *Oboe.*
Varen glada, Bacchi män!
Vår olja brinner än,
Min bror, vid krus och kanna,
Vid stånka, brännvinspanna.
I, friske bröder! drick om igen. - - - *Oboe.*
Nå nå! råttnu så tumlar han,
Så stora pelarn ramla kan.
Gutår nu, Bror Planberg, Bror Ölheim, Bror Berco, Bror Österman!
(Knape solo. Pukor. Trompeter.)

Planberg *(sjunger)*.

Trumla, Stendecker! Pinnarna i vädret!
Timp. - - - Rigtigt slå på lädret
Timp. - - - Pinnarna i vädret!
Trumla till ny Riddardag. *Fin.*
Hej! silfverhängslen, silfgalon på hatten!
Timp. - - - Trumla hela natten:
Timp. - - - Silfgalon på hatten,
Hvita handskar, grymma slag!

Nu år Capitel:
Riddaretitel
Få nú fem hjeltar. Glasena tag. - - *Timp.*
Nå, Stendecker, trumla! Pinnarna i
vådret! *D. C.*

* * *

Skómakar Åvall bår den gyllne stjernan.
Timp. - - - Åvall, yr i hjernan,
Timp. - - - Bår den gyllne stjernan
I en skinnrem, helt desp'rat. *-Fin.*
Åvall år knubbig, hvitögd, pussig, lustig,
Timp. - - - Alltid våt och mustig,
Timp. - - - Hvitögd, pussig, lustig,
Gammal Ordens-Candidat.
Bacchus till åra,
Skall han nu båra
Valspråk och kåpa, prunka med
stat. - - - *Timp.*
Si: *Ne sutor ultra crepidam!* i
stjernan. *D. C.*

* * *

Undan ur dören! Lundbeck, Controlören,
Timp. - - - Midt i tempeldören
Timp. - - - Lundbeck, Controlören,
Tar i dag sin stjerna mot. *Fin.*
Hufvudet

Hufvudet slinker, näsan eldröd skiner:
Timp. - - - Klar af små rubiner,
Timp. - - - Näsan eldröd skiner,
Till en lykta för hans fot.
Stjernan hon prålar:
Riddaren skrålar,
Rullar i rännsten, qvick som ett klot. - - - *Timp.*
Honny soit, qui mal y pense! Gif rum vid dören. *D. C.*

* * *

Flaskan i näfven, ponsoröda kinder,
Timp. - - - Middagstiden blinder,
Timp. - - - Ponsoröda kinder,
Honneur för Hasselgrens person! *Fin.*
Rådman i Helsingfors, nu suspenderad,
Timp. - - - Fordom meriterad,
Timp. - - - Men nu suspenderad,
Tumlar sig vid Bacchi thron.
Tapper i nöden,
Torstig i döden,
Du är visst värdig glas och pension. - - - *Timp.*
I stjernan står: *Ignoti nulla cupido.* *D. C.*

* * *

Jägmästarn Stenberg Bacchus nu utnämner,
Timp. - - - Gammal, stadig, jemner:
Timp. - - - Bacchus nu utnämner
Stenberg: se dig sjelf lull lull! *Fin.*
Lundholm, hans stjerna på ditt bröst
nu blänker:
Timp. - - - Uti gyllne länker
Timp. - - - På ditt bröst nu blänker,
Att förädla få din mull.
Du har två gudar,
Och i två skrudar
Skall du dubbas, lustig och full. - - *Timp.*
Ut ad aquam cervus, står i Jä-
garns stjerna. *D. C.*

* * *

Hurra i choret! Si Wolfdauer gamla!
Timp. - - - Hej, Stendecker, ramla!
Timp. - - - Si Wolfdauer, gamla
Kyrko-Inspectorn: gutår! *Fin.*
Krokig i knäna, ögat stint på krogen,
Timp. - - - Bacchi tomtbiss trogen,
Timp. - - - Ögat stint på krogen,
Tag ditt kors vid sjutti år!
Sväfvande tunga!
Nu skall du sjunga,
Hvad ner i stjernan tecknadt står: - - *Timp.*
Nunciat auroram gallus. Hej,
Wolfdauer! *D. C.*

* * *

Ődmjuke dräng! :||:
Si, huru Jensen hoppar i flång:
Si tocken svång! :||:
Si, hur han hoppar med plit och gehång:
Si, huru Jensen han hoppar i flång,
Őfver båd' bänkar och stolar och sång!
Skaffa fiol! :||:
Si, huru Jensen gőr capriol,
Őfver en stol, :||:
Under två stolar och uppå ett bord:
Si, huru Jensen han gőr capriol!
Nu, liksom tuppen, han hoppa och gol.
Hela Capitlet grinar och ler.

CHOR,

Hela Capitlet grinar.

PLANBERG.

Si nu, főr tusan! nu hoppa han ner.

CHOR.

Hela Capitlet grinar.

PLANBERG.

Tungan arbetar, som på en barber.

CHOR.

Hela Capitlet grinar.

PLANBERG.

Hőr nu på Knapen: nå, hőr en solo uti moll.

Jensen, han gycklar: ack, si, nu kastar han
boll. - - - *Oboe.*
Hej, kullerbytta! nu dansar'n med en parasoll.
Hör nu på Knapen, en solo uti moll! - - - *Oboe.*

* * *

Kära, gif akt! :||:
Si, huru Jensen hoppar i takt!
Han har compact, :||:
Tror jag, med fan och med hela hans magt.
Ordensperuken i bucklor han lagt,
Tror jag, åt fan och åt hela hans magt.
Nu på en sne'! :||:
Nå, det är verklig roligt att se.
Riddarne le; :||:
Pladask uti golfvet! — Det tänkte jag ske —
Peruken, buteljen, fiolen bre've'!
Nå, det är verklig roligt att se.
Hela Capitlet grinar och gnyr.

CHOR.

Hela Capitlet grinar.

PLANBERG.

Gossen är rasker och lustig och yr.

CHOR.

Hela Capitlet grinar.

PLANBERG.

Så nu, för tusan! han ligger och spyr.

CHOR.

Hela Capitlet grinar.

PLANBERG.

Hör nu på Knapen, nu spelar han en ny duett,
*Hoppar mot Jensen en helvetes ballett. - - - *Oboe.*
Hör på hobojan, hur drill på drill nu föl-
jer tätt:
Jensen han sjunger med Knapen en duett. - - - *Oboe.*

(Jensen och Knape bli liggande.)

JENSEN *(sjunger).*

Barbara!
Nå, hurra!

CHOR.

Hurra i Capitlet!

JENSEN.

Ordensbröder!
Jag är trött;
Men i dag
Riddarslag* . . .

CHOR.

Hurra i Capitlet!

JENSEN.

Ack! jag blöder,
Sönderstött:

Fjerndeln af min näsa felar.
Spela, Knape!... Knapen spe-
lar. - - - *Oboe.*
* * *

Det är jag,
Som i dag . . .

CHOR.

Hurra i Capitlet!

JENSEN.

Alltid pigger,
Glad och smord . . .
Oration
Fram vid thron . . .

CHOR.

Hurra i Capitlet!

JENSEN.

Der jag ligger,
Blir hon gjord.
Jag mitt lif åt Bacchus delar.
Spela Knape!... Knapen spe-
lar. - - - *Oboe.*
* * *

Potz schlapperment! — Aj, aj! Håll, Knape!
Du mig trampar.
Tyst! Cancellern — ell' hur? — Hvem är, som
åt oss stampar?

Kom hit! — Omöjligt, nej! Ack, tocke dumt gemöt!
Kan du väl ge mej hand, du ditt piplekar-nöt?
Nå, ge mej bara hand: vi sku stå upp och supa.
Pladask i golfvet! — Fritt! Hej, baklänges, framstupa!
Hvad? blånar du? — Pip, pip! Hej, Knape! hur ä' dä?
Jag tror, du svåljde ner din buxboms-oboe?

KNAPE.

Pip, pip, pip, pip, pip, pip! Han halka inom truten:
Förtrollade machin! Si så, nu drog jag ut'en.
Han är så hal... Vet du, hur hustru min hon gör?
I går med oboe hon stog och kärna smör,
Den enda, som jag har, min brödqvarn och min flaska! —
Med den jag hedrat har en Pergolesis aska:
Med den jag ofta nog kring Händels marmor gått,
Och se'n, på Liljans krog, en Meckels polska fått;
Med den jag Jeppe Berg...

JENSEN.

Tork smöret utaf truten!

KNAPE.

Med den jag — pip, pip, pip! — har gnolat på reduten;
Med den, på Tråsket, jag har ofta nött min lip,

På bröllop, barnsöl, hej! Pip, pip, pip, pip,
- pip, pip! —
Det skär mig i mitt bröst. Allein man muss
doch lachen:
En Musicus blir gift! Den bryter af sig nacken;
Den spelar aldrig väl och aldrig excellent,
Som sin Apollo bär på tvänne instrument:
Den dricker alltid sämst, som blandar tvänne
safter.
Jag är en gammal narr, en narr af alla krafter,
Och si så der bortåt ... Hej, Jensen, hjelp
mig opp!
I choret sorla de; si Canslern, hur han lopp
I kapp med Berco... hej! peruken på ett öra!...
Skattmästarn med en knif... Hvad är det nu
att göra?...
Si Ordens-hörnskåpsdörrn...

JENSEN.

Hva ba? Den öppen står...
Ack, Knape, hjelp mig upp! De ropa nu: gutår!
De klinga ... Himmel, hjelp! Hjelp den fördöm-
da Jensen ...
Härolder! kommen hit med Ordens-lercreden-
sen ...
Härolder! — Ingen hör ... Jag är så full
och svag ...
Pladask! der ligger du; pladask! der ligger jag.

Hårolder! kommen hit: kom vackert, hjelp oss båda,
Två trogna Bacchi män, i Bacchi själavåda.
Vi kunna, med vår dygd, ej hjelpa upp hvarann;
Vår vänskap sviker här, fast hon ej svika kan.
Hjelp mig och Knapen opp!

(Härolderne hjelpa dem och hålla dem under armarna.)

JENSEN *och* KNAPE *(sjunga)*.

Vi kämpa utaf alla krafter,
Och af Bacchi söta safter,
Söta safter, :||:
Få vi mod
I vårt blod.
Vårt bröd vill ingen baka;
Bacchus fritt han låter oss smaka
Söta safter, :||:
Fullt behag,
Natt och dag.
Kom, sku vi vandra in, längst in i choret:
Kom, låt oss fira Bacchi Riddarslag
I dag.
Full pokal!
Åvall, Lundbeck, Stenberg, Hasselgren, Wolfdauer, pokal!
Hjelp oss, Kämpendal!

(Knape spelar.)

KÄMPENDAL.

Hurra! gå på nu, bröder!...
Hvad kostar silfverglitt?... Si, lilla Knapen
blöder.
Gå på!... Besitta mej, här år ju ingen tid:
In, Jensen, och gör tjenst, och dig om näsan gnid.
Dit in — se ditåt, hej! — dit-in åt skall du stiga,
Vid Ordens-hörnskåpsdörrn... Uff! stå ej der
och bliga.
De nya Riddarne, de lära komma snart,
Och du orera skall, parbleu!

JENSEN.

Ja, det år klart.

KÄMPENDAL.

Men månn' det dubbning blir? Vill Canslern
sig besinna?
Då skulle, tyckes mej, ju templets lampor
brinna,
Baneret båras fram, just i full procession.
Ännu en sak dertill: Jag lefver i den tron,
Att gamla Målarn Ek tör ingen stjerna nypa,
Fast han i templet hörs här utanföre krypa.
Possiblement... kanske ...... hör på, hans långa
ben...
Pille! Canslern tog en sup... ännu en...
ändå en...
Nu lär de komma snart han Ordensflaskan
grumlar:

Agrell söp Canslern till... Alarm! Stendecker
trumlar,

(Pukor.)

Och jag står här... Hva ba?

JENSEN.

Hur sa? Ja, det är klart...
Nå, hin i mej, om jag nu orkar gapa snart!
Och inte kan jag stå, och inte kan jag falla. —
Jag säger: hin i mej, om jag ej för er alla,
Ja, för er allihop skall göra, ett, tu, tri,
En konstig oration... Hjelp upp mej, ta uti!

KÄMPENDAL.

A votr' santé, mon frère! — Än se'n? hvad är
det mera?
Du kan ju ligga qvar på golfvet och orera;
Capitlet sätter sig. Ligg stilla, du... Gutår!
En äkta finkelbuss, en bit, om du förmår!...
Alarm! Stendecker hörs.

(Pukor.)

Hvar är nu spiran min?
De nya Riddarne, de lära komma in.
Ack, hvad för raglande, hvad alltför söta gossar!
Vid deras andedrägt en eld kring näsan blossar.
Piplekare! ge rum, släpp Canslern för vår tropp:
Hej, Glock, gå sakta steg, och håll din spira opp.

Chor.

Hårolderna
Gå nu sakta:
Vi betrakta
Templet: hurra!
Och med heder
Gå vi neder
Kring trapporna.
Hurra! - - - *Timp. Tromb.*
Bacchus sjelf oss leder:
Ja, ja!
Honom vi söka,
Hans rike föröka,
Och svettas vid hans högtids orgia.
Bra, bra, bra!

Planberg *(solo).*

Vandra nu på:
Skomakar Åvall! gå
Och tag din krans vid Bacchi fötter små,
I en vrå.
Stå, stå!

Chor.

Hårolderna m. m.

Planberg *(solo).*

Du, Controlör,
Du raska Lundbeck! hör:

Lyfta din krans och ditt salutem gőr,
Som sig bőr,
Seigneur!

CHOR.

Hărolderna m. m.

PLANBERG *(solo)*.

Du, Rådman, nu,
Du, HASSELGREN! vi sku
Binda din krans: du borde hafva sju:
Just par tout,
Du, du!

CHOR.

Hărolderna m. m.

PLANBERG *(solo)*.

En Jăgare,
En Bacchi Nimrod se!
Svinga din krans, du trogne tjenare,
På en sne',
Bre've'!

CHOR.

Hårolderna m. m.

PLANBERG *(solo)*.

Kyrk-Inspector
WOLFDAUER! si vårt chor:

Kyss på din krans; med röda blommors flor,
Du är stor,
Bror, bror!

Chor.

Hårolderna m. m.

Agrell.

Välkomne, gode män! Si Hasselgren, han raglar . . .
Slå templets port igen: befall, man den förnaglar.
Vi Bacchus dyrka sku, i fulla fjorton dar,
Med kärlek, sång och vin och allt, hvad hjertan drar.
Välkomne, gode män! Kom inom våra murar:
Si Ganymedes der, hur han en flaska skurar.
Si uppåt, gode män: en konstig gjord Vestal...
Den der är Lundholms bild, som sitter med pokal;
Den der... låt se... jo men... är Boursels bild med ramar;
En dito utan ram. Välkomne! — Jag dig kramar,
Välkommen, Stenberg! Kom, hör på ett lustigt ord:
Si, bakom Bacchi thron, ett Ordens-riddarbord,
Som dukadt är med smak: med capitala rätter,
Med strufvor, lax och sill, med sviskon och renetter,

Med korf, i olja kokt och litet brynt i smör. —
Välkommen, Lundbeck! Kom! kom hit, Herr
Controlör!
Det är ett bord med smak: all ting är bara
grädda;
Si inlagd gås i öl, i bränvin stufvad gädda.
Der korfvefatet står och länstoln frammanför,
Der skall Hårolden stå. Stig fram, Herr. Con-
trolör!

LUNDBECK.

Ack, om jag vore full och sätt på denna stolen!

ÅGRELL.

Och der vid pelarn, si, står Ordens-basfiolen.

LUNDBECK.

Der står en Hårold med.

ÅGRELL.

Å nej!... Nej tyst!... Alarm!
Stendecker lyftar upp sin silfversmidda arm:
Honneur aux étrangers!

(Pukor.)

PLANBERG.

Pille! Hvar är Jensen? Svara!

CHOR.

Jo, Ers Magnificence! på golfvet lär han vara,
Inunder bordet der.

PLANBERG.

Orator! stig nu opp.

CHOR.

Nej, Ers Magnificence! det är ett fåfängt hopp.

PLANBERG.

Åtminstone på knä! — Stig, Hårold, mellan bena.

CHOR.

Nej, Ers Magnificence! helt fåfängt, som vi mena.

PLANBERG.

Han sofver . . . Jensen, upp till oration och dans! —
År nu all ting tillreds?

CHOR.

Ja, Ers Magnificence!

(Planberg, med Ordens-trädvärjan, och de öfrige af Capitlet gå till bords.)

CHOR.

Lustigt, vid Bacchi safter,
Sjungom utaf alla krafter!
Lustigt år, vid Bacchi safter,
Taga sin vån i famn.
Lustigt i Bacchi rike,
Kung och tiggarn min gelike:
Lustigt år, i Bacchi rike,
Vänner få utan namn.

PLANBERG *(solo).*

Stor sak i all vår möda!
Alla känslor hämta föda
Utaf Bacchi safter röda.
Riddare! ställen er:
Fallen för mig ner.

* * *

Hej, Trundman! kalla fram de ädla fem till tunnan:
Stendecker! trumla nu.

(Pukor.)

TRUNDMAN.

Ge rum! ur vägen! unnan!
Kom hit, I gode män! Träd fram, I gode män!
Gutår, I gode män!

PLANBERG.

Men först Skomakaren!

(Pukor.)

(Medan Riddarne aflägga eden och dubbas, sjunges, under accompagnement af trompeter, följande sång.)

SÅNG.

Tromb. - - - Trompetare! stå:
Bacchi månner
Och Frójas vänner

I dag till bords med trompeter gå. - - *Tromb.*
Tromb. - - - Hårolderne två
Bordet sira,
Med hvar sin spira,
I hufvu't fjädrar, båd röda, blå. - - - *Tromb.*
Sitt neder, Canslern bjuder:
Hans röst i choret ljuder:
Han dubbar de nya fem. - - - *Tromb.*
Si, stjernorna pryda dem. - - - *Tromb.*

CHOR.

Skål, hvar en Bacchi vän!
Berco dricker den. :||:

* * *

Tromb. - - - Insyltader gås,
Färska lakar
Nu, om det smakar!
Trompetare! då på stunden blås. - - - *Tromb.*
Tromb. - - - Si, här är fiskmås:
Turturdufva
Och sockerstrufva
Och litet grynkorf kan också fås. - - - *Tromb.*
Hej, klinga, goda gubbar!
Herr Canslern står och dubbar
Skomakaren Åvall: hålt! - - - *Tromb.*
Trompetarne blåsa stolt. - - *Tromb.*

CHOR.

Herr Canslerns skål i qväll
Dricker nu Agrell. :||:

* * *

Tromb. - - - Hårolder! ge smör:
Carafinen
Och si, terrinen,
De äro tomma. Trompeten rör! - - - *Tromb.*
Tromb. - - - Von Berco! nå hör:
Lagom bullra! . . .
Si, der han kullra . . .
Stig upp ur rännsten, Herr Commen-
dör! - - - *Tromb.*
Kom, låt oss åter äta,
I vinet allt förgäta,
Der doppa vårt sorgebröd. - - - *Tromb.*
Stendecker han blir så röd. - - - *Tromb.*

CHOR.

Han tumlar: stigom opp!
Skål, vår Riddartropp! :||:

* * *

Tromb. - - - Trompetare! stå:
Bacchi männer
Och Fröjas vänner
I dag till bords med trompeter gå. - - - *Tromb.*
Tromb. - - - Hårolderna två

Bordet sira,
Med hvar sin spira,
I hufvu't fjädrar, båd' röda, blå. - - - *Tromb.*
Sitt neder, Canslern bjuder:
Hans röst i choret ljuder:
Han dubbar de nya fem. - - - *Tromb.*
Si, stjernorna pryda dem. - - - *Tromb.*

CHOR.

Skål, hvar en Bacchi vän!
Berco dricker den. :||:

ÅVALL.

Jag Åvall lofvar trygg, att ej i verksta'n finnas,
Men på Victoria min fader Bacchus minnas.
Min lycka ögon har i några vissa fall,
Då, efter tärningkast, min strupa svälja skall.
Enfaldig i min tro, till eden är jag färdig,
Och hin regera mej, om icke jag är-värdig:
Ty jag har supit jemt och — nota bene! — gått
Liksom på kryckor bort, der jag ej supa fått.
Jag lofvar och jag svär, att mina stöflar såla,
Att bli en pilegrim och vid din tapp mig måla,
Att staden gå omkring och leta krogar opp,
På denna ljufva färd afmäta lifvets lopp.
Jag lofvar, att jag ej ett enkelt lif fördrager:
Jag tål ej enkelt öl, förringar ej min lager.

Jag lofvar och jag svår, vid Bacchi herrlighet,
Mer'n Guden super sjelf, det gör jag i förtret.
Jag låter dem i frid: derom vill jag ej tråta:
De andra långe nog må uti choret åta;
Jag bara supa vill: bort kråftor och ragout!
Så dubba mig nu då.

Planberg.

Var vårdig, kåra du!

Lundbeck.

Jag, Lundbeck, som nu står med flaskan hår
och rapar,
Jag lofvar och jag svår, — så ofta som jag gapar,
Att uti Bacchi tjenst och i hans tempel bli.
Låt mig få kasta mig i allt slags fylleri.
Just vid min moders bröst jag diat Bacchi spenar:
Jag tjent min Bacchus mer, ån Kungen, som
jag tjenar.
Jag, ledsen vid special, columner och balans,
Nu i ditt tempel står och lyftar på min krans.
Hår bara hjeltar finns; ej bönder, som sku tulla:
Hår ser jag ingen bom, och ingen kårra rulla:
Hår råkas vånner jemt, från morgon intill natt:
Jag tror, af idel fröjd jag blifver rent besatt.
Tag mot min långtan då: vid denna Ordens-
stjerna,
Den mig får nykter se, skall krossa få min
hjerna.

Se mina ögon rätt: hvar ögsten röd och klen:
De tåfla i sin glans med morgonrodnans sken.
Se mina händer nu: hår blod och ådror jäsa:
Si, en rubinedagg har fallit på min näsa:
Si, hur min tunga vill ur mun till Bacchi thron,
Men benen vilja ej.

PLANBERG.

Var vårdig, min Patron!

HASSELGREN.

Jag lofvar och jag svär, jag Hasselgren bekänner,
Jag vill ej andra ha än krögare till vänner.
Jag menar, att jag har mig lång'se'n värdig gjort
Och ofta med mitt blod din gudatunna smort.
Jag menar, vid din tapp för trogen tjenst och
möda,
Att bröd och vatten blef i tjugo dygn min föda:
Att jag på denna hals, som denna kedja bär,
Haft brandvaktssaxen knäppt tolf gånger un-
gefär.
Min hjessa grånat har inunder oljoqvisten:
Min arma hydda snart hon börjar blifva gisten:
Min tunga tala vill en gång, förr än jag dör,
Och det har skett i dag, då jag mitt löfte gör.
Jag lofvar, på hvad rum min andedrägt sig
slutar,
Och just uti den stund, då jag mitt hufvud lutar,
Att ur mitt svalg skall gå en ånga, till ditt pris,

Af porsöl, brännvin, mjöd, Finsk lura, Portugis.
Jag lofvar och jag svär ... Hvad skall jag
mera svära?
Hvad löfte skall jag ge? För denna stjernan kära
Min näsa blifva skall min löftesman i vin.
Så dubba mig nu då.

PLANBERG.

Var värdig, min Cusin!

STENBERG.

Jag lofvar och jag svär, att nöjd mitt hufvud böja,
O Bacchus, till din tapp, och till ditt sköte,
Fröja!
Jag lofvar, utan glas i sång, när jag den får,
Att hvarken stiga upp ell' lägga mig: gutår!
Bekänner item det, bland mina många dater,
Jag aldrig det har gjort: bevis mig det, kamrater!
Slikt nidingsverk, jag ber, skilj från min
lilla dygd:
Låt mig som Riddare, o Bacchus, njuta skygd!
Den stjernan, som jag bär, vill jag till graf-
ven båra:
Den drufvan, som jag får, den vill jag ock
förtåra:
Den saften, hon mig ger, naturen årnat mig:
Den mig från krogen drar, jag den förklarar krig.
Jag svär vid skogens Gud och skogarnas Gu-
dinna,

Jag svår vid vinets Gud, hvars safter i mig rinna,
Att ej uti mitt kall förglömma en af er.
Det vet jag ändtlig visst, mot Bacchus det ej sker.
Jag haft långt flera rus, än jag har harar skjutit:
Förr har jag krogen sett, än hvar som lärkan
sutit:
Förr bössan klickat har, än brånvin för min
smak.
Med ögonen ihop, jag legat full och spak.
Björklaka är mitt lif och brånvin är min helsa:
Två stora medici, som länge sku mig frälsa.
Men dubba mig nu då.

PLANBERG.

Var vårdig, mon Ami!

WOLFDAUER.

Jag, Kyrko-Inspector, nu för min stjerna tackar.
Jag supit denna natt, så svetten af mig lackar.
Ack, sådan bitter torst! Min ålderdom är tung:
Ihålig är min hals, durchsigtig är min pung.
Ge mig en sup, — gutår! — så kan jag bättre
tala,
Och som en morgontupp på Bacchi tunna gala.
Låt mina gråa hår få svettas vid din thron:
O Bacchus! gör mig ung, uppelda min person.
I åren alla barn mot mig, I raske drängar,
I år, men ej vid glas och högt uppbredda sängar:
Jag spritter som en fisk uti en skönhets famn.

Och dykar som en ål i Bacchi öppna hamn.
Jag tjent i templet förr, men — himmel! mindre trågen:
Ty vägen gick i kors, och hár är jemna vägen.
Jag finner, snart mitt lif till aska blandas här:
Göm mig i choret då vid Lundholm, jag begär.
Så vill jag göra ed, så vill jag stjernan fästa
Vid detta magra bröst, på min förmåga fresta,
Om det så mycket tål, att stjernan hänger der...
Benranglet är förbrändt; jag den i munnen bär.
Jag lofvar, Bacchus, dig, dig aldrig öfvergifva,
Förr än naturens lag min smak skall gränsor skrifva:
Då blir en annan sak; men att jag nykter dör,
Pur lögn, I Riddare!

PLANBERG.

Var värdig, grand Seigneur!

JENSEN.

Här ligger jag... än se'n?
Ödmjuka tjenare! Hur skall jag föra ordet?
Ursäkta mig, att jag nu ligger under bordet.
Det lika välment är... Si, tag nu oration:
Jag räcker inte långt: stick fram'en der till thron.
Min hjerna full med rim, mitt hufvud fullt med safter...

Hit med en liten sup, jag har så svaga kraf-
ter . . .
D'honneur! Den dansen var en ängslig sara-
band . . .
Tag, Hårold, supen hit, räck mig din trogna
hand.
Gutår, Herr Canceller och Herrar Commen-
dörer!
Den dagen nu i dag helt ensam oss tillhörer:
Till ingen annan själ än Bacchi trogne Män:
Just till hvar rusig man, till ingen ann' än den.
Här aldrig nyktre män i detta tempel trifvas;
Ett qval i deras bröst, som aldrig kan be-
skrifvas:
De sucka i besvär, de torka ögat jemt:
Mig tycks, att deras blod måst vara helt för-
skämdt.

* * *

I, Bacchi Riddare, som edra stjernor taga!
Jag vill i netta streck er vackra målning draga. —
Skomakar Åvall, du, säg, vill du hos mig bo?
Om jag dig bränvin ger, så sålar du min sko.
Du är min gamla vän: din krans jag åt dig
binder:
Din hjessa blifve hvit, och röda dina kinder. —
Du, Lundbeck, Controlör! Jag önskar dig den
fröjd,

Som gör en Bacchi man i alla öden nöjd.
Du är en rasker man, der Bacchus dig posterar:
Du ingen middag har, du alltid frukosterar.
Hvar siffra i Specialn, om alla läggas hop,
Knapt till den summan går, som du haft tömda stop. —
Du, värde HASSELGREN! på Ryktets gyllne vingar
Långst ned från Helsingfors ett vivat för dig klingar.
Ja, hela choret gläds åt sådan hjelte stor,
Som utan like är. — Och STENBERG, hör du, Bror!
Du med ditt öppna gap en skördeman förskräcker,
Och kopparslagarns bröst blott vid din åsyn kläcker. —
WOLFDAUER! år och blod förena sig i dig,
Att ge ditt hjerta lust i Bacchi våta krig.

(Pukor och trompeter.)

PLANBERG.

Hej, Trundman! är du här? Härolder! skynden eder:
För all ting, helt secret vi gå ur choret neder:
Här kommer något för, bland Bacchi krönta män,
Som är en hemlighet . . . Slå templets port igen.

9.

Bacchi Tempel,

öppnadt

för

Riddare-Capitlet af De Två Förgyllda Svinen

femte gången

på Barbara dag
den 4 December 1770.

Närvarande i Capitlet:

Planberg, Ordens-Cansler.
Nybom.
Meissner Ölheim, Bryggare.
Von Berco, Banco-Bokhållare.
Von Ehrensugga, Actuarie.
Österman, Stolmakare.
Halling, Sockerbagare.
Appelstubbe, Tull-Inspector.
Wolfdauer, Kyrko-Inspector.

(Commendörer.)

Kämpendal, förste Härold.
Trundman, Ordens-Klockare.
Stendecker, Ordens-Pukslagare.
Janke Jensen, Ordens-Ceremoni-mästare, Orator, Parentator, constituerad Dansmästare i choret.
Joseph Israelson, Magister.
Adlerstop, Officiant.
Stenbit, Fabrikör, Officiant.
Ulla Winblad, Bacchi första Prestinna.
Bacchi Prestinnor.

Utnämnde Riddare:

Westerberg, Kongl. Stånddrabant.
Wannenmacher, Trädgårdsmästare.
Ek, Hof- och Ordens-Perspectiv-Målare.
Berg, Tapetfabrikör.

(KÄMPENDAL *och* MEISSNER *komma åkande med ordensprovianten.)*

MEISSNER *(sjunger).*

Klöf och sa'l
Är fatal:
Låt mig få köra,
Kämpendal!
Hvad vill du göra?
Vägen är smal.
Låt mig få köra, :||:
Kämpendal!

KÄMPENDAL *(sjunger).*

Klöfvet, jo,
Slår i sko:
Backen är branter:
Meissner! tro:
Jag är galanter,
Full som en so.
Backen är branter, :||:
Meissner! tro.
Hej! piskan har jag glömt i sta'n, på krogen;
Men låt gå
Och kör på:
Lustigt courage ändå!
Bry dig om ingen ting,
Låt hjulen löpa kring.

* * *

Jag måst ha supit hålt: så dagligt full, som jag,
Tycks mig, att jag är full den första gång i dag.
I natt, i förgårs natt och sönda'n för den sista
Satt jag i Gröna Lund på Cajsa Lisas kista,
Svor, dobbla, sjöng och söp, drog flickor i
triumph,
Och hade nåfven full med ideliga trumf.
I källarn Lotta sprang båd' upp och ned, och
tappa:
Jemt Tullgren, Visitörn, i gumpen henne klappa:
Corp'raln och Skepparn svor, och vexla hvar
minut;
Men jag vann fyra stop, och slog mig rigtigt ut.
Kors, hvad det är för'n sal på Gröna Lund,
go' vänner!
Honnett och full med folk, med knektar och
sjömänner,
Båd' natt och dag musik och lustig capriol,
Med jungfrur uti dans vid flöjt och basfiol! —
Hör på: tag piskan hit! — En ting vill jag
nu nämna:
Förr skall jag rock och vest och skjorta från
mig lemna,
Förr'n jag vill ha credit; nej, Kämpendal, han
står:
Han super, som i fjol; åt året, som i år.
Courage! ingen nöd! än äger jag ett öre...
Men håll emot och stryk: här halkar allt utföre...

För allting, håll emot: de helga kårlen hvälf:
Hvälf dem helt sakta ... Håll! låt mig få köra
sjelf.

MEISSNER (*sjunger*).

Klöf och sa'l
Är fatal:
Låt mig få köra,
Kämpendal!
Hvad vill du göra?
Vågen är smal.
Låt mig få köra, :||:
Kämpendal!

KÄMPENDAL.

I, kosteliga kårl! ack, tordes jag er tömma!
Nej, all er dyra saft skall i Capitlet strömma.
Jag törs ej... Jo, jag törs... Capitlet inte ser...
Försök... Låt bli!... Stor sak!... Kör,
Meissner, längre ner.
Men hvi är du så tyst?

MEISSNER.

Hvad båtar syn och tunga?
Hur kan jag vara glad och Bacchi visor sjunga,
När allt vårt öfverflöd, som dras på dessa hjul,
Det skyndar undan oss och gör vår utsigt ful?
Stick upp- ett fat, försök... Håll, Härold,
jemnt och udda!

Kämpendal.

Mitt samvet inte tål min håroldskåpa sudda.

Meissner.

Jag längtar till en sup, som flickan till en dans.

Kämpendal.

Blås i skallmejan ljud och dansa med din krans.
I templet få vi nog, när dessa kärlen sprängas:
Jag gläds, och ser mitt blod med öl och vin
bemängas:
Och vill du veta mer... Kör bara ej i kull...
Så vet jag intet mer än att jag skall bli full.
Jag vill ej veta mer.

Meissner.

Än jag då?

Kämpendal.

Mycke, mycke.

Meissner.

Så låt oss sjunga då! — Men, vinets Gud,
ditt tycke
Uppmuntre nu vår röst.

Kämpendal *och* Meissner *(sjunga)*.

Vi två, vi streta,
I armod leta
Ditt tempel, du, du vinets Gud!
Dock dina håfvor,
De varma gåfvor

Vi än ej röra: strängt förbud!
Men när vi hinna fram,
Hvad safter och roligt glam!
Vi två, vi streta
I stoft och dam.

MEISSNER.

Courage som en ung!
Vår längtan ger oss hopp och ölet sqvalpar: sjung!
Sjung Bacchi hjeltars lof, som till hans tempel tåga.
I, kosteliga kärl! upplösen denna fråga,
Om vi få rus i dag.

(Sjunger.)

Vår himmel klarnar:
Oss ingen varnar,
Att fly ditt tempel och person.
Den oss förbjuder,
En röst, som ljuder
Med sorgligt echo kring din thron.
Ty låt oss vandra gladt:
Tag, Kämpendal, af din hatt.
Vår himmel klarnar;
Men jag är matt.

KÄMPENDAL.

Begynn vår högtidsdag:
Kom, ära vinets Gud, hvars safter ge behag.

Kom, qvickhet, ungdomseld, — kom, skröplighet, elände,
Till all den rolighet, den första verlden kände:
Till likhet i allting, till lika lustigt larm,
I nakenhet och fröjd, med fikonlöf och harm!...
Men månne jag kör rätt? Mig tycks, jag mig förvillar.
Är detta templets port? Nej, här man offren stillar:
Der synes blod och mord, i hopar sammanfördt,
Benrangel, glas och löf, allt härjadt och förstördt.
Der grymtar i ett skjul och der en skata skrattar:
Der syns en naken arm, som offerknifven fattar:
Till skyn med andakt sträckt, han darrar och gör våld...
Syns ingen hand med glas? Nej, Kämpendal är såld.
Här ingen änglaröst ibland pokaler klingar:
Här syns i detta kärr blott fjädrar, dun och vingar:
Allting beslänkt med blod och grymhets öfverflöd...
Men månne jag kör rätt?

Meissner.

Tig, Kämpendal, och blöd!...
Det är en knagglig brant: släpp, hör du, mina tömmar...

Men bukgjoln sitter snedt och kreaturet ömmar.
Hör, hjulet gnisslar, skär, och skenan sprungit af:
Tag, bulta med en sten.

KÄMPENDAL.

Hej! kör i sakta traf.
Här kör du aldrig rätt, du främling på din bana!
Det kostar dig ditt lif att helsa på Diana.
Men der står ordensqvarn och der ser jag en slätt:
Ren brännvinslukt... Hva ba?... Jo, jo, nu kör du rätt.
Kör på, slå på, kör på: vi sku oss ej inspärra:
Sitt grensle på ditt fat, i fyrsprång med din kärra!
Du sqvalpar ölet... Hålt, du tappa bort din krans...
Kör, hvissla, svång och smäll: det rullar som en dans. —
Men, Meissner Ölheim, hör, min Herre och Mäcenas!
Märk, huru vägen här allt mer och mera renas,
Blir mera grön och jemn, med mindre svall och qvaf...
Seigneur! vid björken der så når jag guppat af...
Si här! gutår, och åt!... Men fältet sig förnyar:

Hvad horisont af guld! hvad rosenröda skyar!
Hvad grönska och hvad regn!... Hvad är det?
Meissner, håll!
Månn' vi bergtagna bli af änglar eller troll?

Meissner.

Slå handen för ditt bröst, gjut olja på din kaka:
Hvart ögnakast en sol ditt öga ger tillbaka.
Här ser du annan rymd af kärlek, ljus och lif,
Och klara röster hör bland glada tidsfördrif.
Hvad grindar, stängsel, led! hvad blomster-
rika dalar!
Hvad strödda altaren, der en Prestinna talar!
Hvad blandning utaf prakt och vackra ögnamål!
En hoppar med en krans: en dansar med en skål:
En lyftar upp ett kärl med en välsignad råga,
Hvars bräddar kasta eld utur en ljusblå låga:
En böjer sina knän, han gapar och han får:
En annan varm och glad i bara linnet står.
Två kyssas i ett hörn: två brottas om en kanna:
Två nympher springa kapp, vid fikonträden
stanna...
Stig ned af kärran fort... Si, hur de nappa
hop...
Den kannan håller fullt visst sina fyra stop...
Nu vinner han, som stolt med gula släpet
svänger:
Si, armarna i kors, si, hur han slår och slänger...

Kors, sådant löje! Hör! En runkar hufvu't, ler:
En kiknar utaf skratt: en bara står och ser.
Men ack, se templets spets: min fot kan inte fela:
Hör klockors fina ljud med vestanvädret spela.
Ja verklig! för hvar gång jag hit har blifvit förd,
Min känsla aldrig än så ljufligt blifvit rörd.
Nå, kring så vackra fält bör vinets qväden
sjungas;
Det lättar våra lif, ju mera vi betungas,
Ger manlighet och färg, ger karlavulen röst,
Mer helsa i vårt blod och mindre såradt bröst.
Blott facklor gifva os kring templet för Minerva,
Men brånvinsångor här... Jag gapar mig för-
derfva'...
Minervas oljotrån ej kunna svettas mer,
Än detta templets mur. Hör, hvad jag säger er...
Stig ner af kärran fort, sitt inte der och gapa:
Vet, på hvad rum du står... Förlåt mig, att
jag rapa...
Nog har du kyrktorn sett, men kyrkan in i...
Pro!...
Hur nu? Jag hör ett sorl... Månn' jag kör
rätt, månn tro?
Hvad? Är i fenstren ljus? Hvad mörkblå rök
kring taken!
Månn' Trundman är på vakt? — Hör, Trundman!
är du vaken? —
Min Bacchus! styrk mitt bröst: nu vill jag
bulta på.

God dag! gutår! god dag! slå på! låt opp! si så!
Låt opp, du Bacchi man, du Trundman, med din kanna,
Som snarkar i ditt kall och skiner i din panna!
Jag hör dig innanför: du raglar, kära bror!

KÄMPENDAL.

Sätt dina tofflor der, vid Trundmans gamla skor.
Här ser jag spåren klart, hvar han på trappan klifvit:
En knårem ligger der, en strumpa, som han rifvit,
Hans röda halsduksband och svarta skinnkarpus,
Hornlyktan och en svamp och några bitar ljus.
En vällust dina fjät åt mina ögon visar:
Mitt öga, i ditt stoft, din tjenst, o Trundman, prisar:
Min själ och syn, förtjust, knapt annat ser och tror,
Än, Guden sjelf har smort med olja dina skor.
Låt opp, o Trundman, hör: jag har så tungt att båra:
Båd' honing, vin och mjöd och sirap, ingefära,
Buteljer, glas och frukt och kransar, mjölk och mjöl...
Pro!... Kom nu ut, tag mot Capitlets dubbelt-öl:
Hjelp denna Bacchi son, med förklä', karfstock, kappa,

Att vältra af hans fat vid denna helga trappa:
Spänn från hans röda hingst, låt honom tumla sig:
Allt tumla skall i dag, och jag skall tumla mig.
Pro!... Trundman, skynda dej!... Förbanna mej, han svarar!...
Hör bränvinspannans klang: kom, våds, han står och klarar!
Hej, Trundman, hit en sup!

TRUNDMAN.

Hvem år, på porten slår?
Jag släpper ingen in.

KÄMPENDAL (*sjunger*).

Å! det år jag,
Som natt och dag
Plågar i templet vara.

TRUNDMAN (*sjunger*).

Å! år det du?
Du, din filou?
Vill du mig hjelpa klara?

* * *

I gode mån, gutår!
Kors, hur det forsar högt, ett skum, liksom en kåda!
Månn' något fenkol fins uti Capitlets låda?
Potates ligger der: en pumpa, som har fel:

Pille! uti choret står en knippa med kanel,
En tunna gumrikskorn, en kista med citroner.
Stőt inte templets port... Hvad är det főr
spioner?....
Nu går min tolfte sup... Hvem bultar?

KÄMPENDAL.

Kämpendal.

TRUNDMAN.

Min fattiga kamrat, din skål ur guldpokal!

KÄMPENDAL.

Låt allting delas jemnt på denna ordenstimma:
Låt våra läppar få en lika smak főrnimma:
Låt oss, vi två, bli ett i lika őfverdåd.
Hålt! drick ej ut! Släpp in Capitlets főrebåd!

MEISSNER.

Hålt! drick ej ut! lås opp!

TRUNDMAN.

Jag circa får — stig unnan! —
Af detta gumrikskorn en kanna efter tunnan.
Det är főr Gudar det, att bjuda änglar på:
Och får man rätt en sup, behőfves inte två.
Capitlet mig befallt att glődga hvarje droppa:
De sku ock bränna sig på denna afgrundssoppa.
Ta mig i hand: god dag! God dag, i Bacchi stad!
I carafin, du bär, hvad är det?

KÄMPENDAL.

Oscobad.
I krukorna är mjölk. Courage och god handel!

TRUNDMAN.

Än uti burkarna?

KÄMPENDAL.

Å! det är bittermandel.
I dessa gröna krus, glaserade och små,
Är Hoglands, Malvasir och Frontignac: känn på!
Men låt oss allting snart uti sin ordning bringa:
Låt faten kullra kring, hjelp till, att sprun-
den stinga:
Jag blir i templet qvar.

TRUNDMAN.

Lägg humlan uti blöt,
Och flitigt detta ror i mäskekaret stöt.
Den helga tallkastved tänd an, och blås inunder:
Tag pusten uti hand, och pusta eld och dunder.
Halfärmarna skjut opp: hej, sqvalpa, ös och
sjung:
Låt ej din hjerna bli af ångan yr och tung.
Stärk dina krafter sjelf: knyt dina starka
händer:
Si bus i karet ned: låt fradgas dina tänder.
Jag går till tunnorna.

KÄMPENDAL *(sjunger)*.

I röda sken, I klara lågor,
Som spraken under detta hvalf!
Bereden saft mot hjertats plågor
Och gören sorgedagen half.
Blanden eder eld tillhopa
Med klara vattnets köld och is.
Munnarne ropa:
Hvar är min skopa?
Kors, hvad kärror, halm och ris!
Skura och sopa!
Hvar är min skopa?
Vattnet porlar Gudens pris.

* * *

Hvad ljuflig yrsel i min hjerna!
Hvad söta ångor för min lukt!
Hvad dyrbart sot på denna stjerna!
Hvad kostlig vinst af jordens frukt!
Vattnet porlar, kornet jäser,
Det dansar, spritter, sväller, gror:
Æolus hväser,
Pumpen, han jäser,
Sprutar floden, klar och stor.
Skopan, hon fräser,
Pumpen, han jäser,
Vivat Ordens måskeror!

* * *

Låt brinna Bacchi lof!
Mitt öga aldrig än uti sin himmel sof.
Bär, Meissner, spiran bort; handvatten hit, och såpa!
På detta marmorbord bred ut min häroldskåpa:
På denna messingsskruf häng mina byxor opp...,
Men, Bacchus, hjelp mig här förädla kornets knopp!
Den heliga buldan jag mig nu glad ikläder,
Drar på skinnbyxorna, med förskinn utaf läder:
Med röda tofflor grann, i bara skjortan klädd,
Jag liksom går till sängs på sjelfva nöjets bädd.
Hvad rysning i min blod! Hvad rörelser och smärta,
Uppkastning, ömma qval, och svart och bittert hjerta!
Hvad hetta, tyngd och våld, med ledsnad och förtret!
Hvad knäppning i hvar led, hvad sömn och vårdslöshet!
Hur darrar denna fot och halkar uti sanden!
Hur svettas detta bröst: hur vissnar denna handen!
Hur fuktig är min rock: hur fladdra mina hår!
Det ryker ur min barm; jag spottar eld: gutår!
Si på, hur jag ser ut: rockärmarna så trånga:
Skinnförklä' är för kort och byxorna för långa:
Mitt röda lifstycke är varmt och genomblött:

Men axelremmen styf har messingsspånnet nőtt.
Tag hit den helga rock: rättnu blir jag galanter.
Jag orkar inte sjelf: hjelp mig, I musikanter!...
Betrakten Bacchi bild: en telning af hans stam
Vid detta måskekar főr verlden skymtar fram.
Nu år jag gal'n och full: besatt jag hufvu't slånger:
Inom min hufvudskål sig plågoanden trånger:
Ju mera jag min gom vill låska sőtt och gladt,
Ju mera tånds mitt blod, ju mer blir jag besatt.
Hvad svarta bilder jemt mitt glas till munnen följa!
I sőta droppars spel sitt raseri de dőlja:
De kasta mig om kull mot våggar, skrank och plank.
Gutår! jag supa skall ett rus i bara drank.
Min sol skall blifva svart, men klar och blank min måna,
Samt både moln och glans utaf hvarannan låna.
Så vill jag vara blind och tumla, når jag kan. —
Főrklåd dig, Afund, fritt i en Uppsyningsman:
Stryk land och riken kring: gråt, svår i dina griller;
Jag skrattar åt din pil, åt bőter och sigiller,
Accis, balans, credit... Märk, sådant hår ej rår;
Hår allt főr intet ges, fast aldrig nog man får.
Den aktar inte guld, som aldrig guldet ågde.
Om verlden guld och vin åt mig på vigtskål vågde,

Och sade: "Kämpendal, det bästa åt dig välj!"
Så blef mig lika dyr en guldklimp och butelj. —
Men, himmel, hvad för sken! Jag stelnar och
jag ryser:
Helt klar nu Bacchi thron längst in i rundeln
lyser.
Mitt prat, det blir snart allt: här yrar eld
och mull,
Och minsta vinkel är af spiritus nu full...
Aj! fenstret blåste opp... Men Bacchus jag
tillbeder:
Capitlet skrider fram: basunen snart utbreder
Vår glans och majestät.

(*Basuner.*)

TRUNDMAN.

Der tunnorna jag ställt,
Beprydt hvart sprund med krans.

KÄMPENDAL.

Trompeten blåser gällt.

(*Trompeter.*)

TRUNDMAN.

Alarm kring fältet hörs, basuner och trompeter,
Med fröjdeskott och skri och tusen lustbarheter.
Snart tiden inne är, att du ur templet går:
Lägg af den helga rock, byt byxor om: gutår!
Fall ned på dina knän, kyss måskeroret, hicka:

Kyss skopan och min hand: välsigna detta dricka:
Gör det till bränvinsvört. Stig upp, o Kämpendal!
Fall neder, Kämpendal!

KÄMPENDAL.

Nu börjar jag bli sval.

TRUNDMAN.

Si här, din spira tag: din kåpa dig omgjorda:
Gack nu ur templet ut, Capitlets bud fullborda:
Berätta hvad du sett, säg dina göromål,
Gack hastigt till din ort: till slut, Capitlets skål!
Slå templets port igen.

(Trompeter.)

KÄMPENDAL.

Uff, himmel! si, hvad qvinnor!
Hvad majestätlig syn af raglande Prestinnor!
Hvad klang af cittrors spel, hvad klar och ljuflig ton!
Hvad skönhet och behag! — Snart nalkas procession.
Märk den Prestinnan der, med myrtenprydda lockar:
Hon bär en purpurdrägt, de andra gröna rockar.
Se hennes svarta hår, de hvita axlar kring.
Dess ögon gnistra, nåd och gifva hjertan sting.

Si,

Si, två Prestinnor der i hvita linnen fläkta,
Med ögonen till skyn och armarna uppsträckta,
Och Ulla Winblad främst med himmelsblåa kjoln:
I henne blir jag kär: jag glömmer ur och soln.
Men jag måst' skynda mig: hur skall min brå-
nad svalkas?
Ack, himmel! mer och mer de templets portar
nalkas:
Kring trapporna, jag ser, hur de nu lägra sig.
Månn' jag skall vända om? Nej, Hårold, skyn-
da dig!

BACCHI PRESTINNOR, *anförda af* ULLA WINBLAD, *sjunga följande:*

CHOR.

Systrar! höjom våra kransar:
Hvar en i sin andakt dansar.
Systrar! höjom våra kransar,
Under sång och lustig min.
Fyllom våra krus och skålar:
Gyllne kärlen sprida strålar:
Fyllom våra krus och skålar
Med mer olja, frukt och vin.
Tagom hvar sin blomsterkruka:
Låt oss Bacchi altar duka.
Elden är tänder:
Låt våra händer

Sammanknäppas vid hans thron:
Klara röster, ljuflig ton!

* * *

Låtom våra hår få fläkta,
Våra bröst bli obetäckta:
Låtom våra hår få fläkta
Och dess lockar falla ner. —
Låten edra armar sträckas,
Edra vackra ögon släckas:
Låten edra armar sträckas
Till den höjd, ert öga ser.
Träden in i detta tempel,
Hela verlden till exempel:
Bryten er kaka:
Safterna smaka:
Här blir lifvet som en dröm.
Ges en dyrkan mera öm?

Ulla Winblad.

Tänd våra lampor upp, låt våra eldar glimma:
Låt deras sken mot soln, uti en rök och dimma.
Förvilla deras prål med nattens majestät:
Låt blomstren hämta lif ur våra varma fjät:
Låt dessa foglar små, som qvittra här, millioner.
Besvaras till sin höjd af våra glada toner:
Låt allt i vällust dö, i. vällust hämta lif.
Prestinnor, stigen upp!

CHOR.

Du Vinets Gud! ditt tempel
Snart öppnas i sitt prål.
Vårt öga bär din stämpel:
Vårt bröst din sveda tål.
Vårt blod dig älskar att vörda,
Fast benen darra nu.
Du Vinets Gud! det är du,
Som lättar vår börda.

* * *

Af blomstren sammandrager
Ett bi sitt honungsklot,
Gör kupan rik och fager
Och full med glans och hot.
Så låtom oss bien då härma,
Försvara vårt tempel, vår dygd:
I denna blomstrande bygd
Får blodet sin värma.

ULLA WINBLAD.

Med gyllne runor skrif:
Statt stilla, vackra sol, fördubbla dygnets timmar!
Här ingen sorglig syn ur våta ögon strimmar.
Allt täflar i behag, och det en sanning är:
Just den, som Bacchus flyr, är mest i honom kär.
Men portarna slås opp: hvem är den man, som bugar,

Som under glas och sång vår mun till löje
trugar?
I tempeldörr'n han stod... Nu gick han in
igen...
Nu står han åter der... Tyst, hör, han sjun-
ger än!

TRUNDMAN

(öppnar templet, dansar och sjunger).

Porten öppnad står:
Gutår! gutår!
Jag är glader,
Der min Fader
Bacchus rår.

* * *

Allt i glans och prål!
Capitlets skål!
Full och qvicker,
Trundman dricker
Denna bål.

(Trompeter.)

ULLA WINBLAD.

Prestinnor! ställen er kring templets helga gaflar:
Hvar blåser på sin eld, och eldens ämne svaflar.
Trompeterna ge ljud och folkets andakt hörs:
På armen barnet ler, vid kryckan gubben rörs.
Vik edra skörten upp, böj edra knän och blunda:

Här komma Bacchi män, att rådslå och begrunda:
Här se vi allt hans hof, förtjenst, förakt och glans,
Hvar hand med sin pokal, hvar hjessa med sin
krans:
Utvalda drufvors saft ur deras ögon flyta,
Och deras öppna gap, det sjuder som en gryta.
Hvad frihet uti tal! En tunga utan tvång,
En verld, som hvälfver kring inunder lek och
sång!
Allt hvimlar, som det vill: här kännas inga öden,
Och eftertankans gräl föraktar tid och döden.
Alarm! nu ä' de här: gack, Härold, i din skrud:
Prestinnor, gån förut: Trompetare, ge ljud!

(Trompeter.)

PROCESSIONEN:

1. *Ordens-Härolden* KÄMPENDAL, *med spiran.*
2. *Ordens-Cansleren och Commendören* PLANBERG, *med Ordens-carafinen, kring hvilken de nya Riddare-tecknen äro fästade.*
3. *Äldste Commendören* NYBOM, *ensam.*
4. *Banco-Bokhållaren och Commendören* VON BERCO, *som ledes af*
Actuarien och Commendören VON EHRENSUGGA.
5. *Stolmakaren och Commendören* ÖSTERMAN, *i bredd med*
Sockerbagaren och Commendören HALLING.

6. *Tull-Inspectoren och Commendören* Appelstubbe, *tillika med*

Kyrko-Inspectoren och Commendören Wolfdauer.

7. *Trompetare, blåsande.*

8. *Magister* Joseph Israelson, *med Statuterna; till venster om honom:*

Officianten Adlerstop.

9. *Trompetare, blåsande.*

10. *Ordens-Ceremonimästaren, Oratorn, Parentatorn, constituerade Dansmästaren i choret,* Janke Jensen, *med Orationen; beledsagad af*

Ordens-Officianten, Fabriks-Bokhållaren Stenbit.

Derefter komma de i dag. på Barbara fest utnämnde fyra Bacchi Riddare, nemligen:

11. *Kongl. Stånddrabanten* Westerberg, *i bredd med*

Trädgårdsmästaren på Signilsberg, Wannenmacher;

12. *Hof- och Ordens-Perspectiv-målaren* Ek, *i bredd med*

Tapetfabrikören Berg.

Chor.

Bedröflig är den dag,
Då vi nyktre vakna:
Förgiftigt andedrag,
Der vi vinet sakna.
Förr sku vi gå nakna,
Förr'n vi vinet sakna, :||:
Dess sötma och behag.
Vid kärleks klagoljud,
Då vi vänner pröfva,
Då lyckan skiftar skrud,
Vill oss allt beröfva,
Då oss armod plär bedröfva,
Då det vill vårt lif beröfva, —
Dyrkom Vinets Gud! :||:

Planberg.

Hvad ordning och hvad smak, ju mer jag templet granskar!
Tag, Hårold, tag min hatt och mina klippingshandskar!
Der ställer jag mitt rör, med knapp af elfenben:
Der ligger min peruk på denna hörnsten.
Men ack! min ena sko... Hvad? har jag kunnat tappa
Af högra foten skon?

Wannenmacher.

Bort vid den helga trappa
Låg ofvanlädret qvar.

PLANBERG.

Gutår i allt besvär!
Nu är min hjessa bar; min fot nu blottad är,
I språng till Bacchi thron.

TRUNDMAN.

Stor sak i granna kläder!
Bort våld på fot och arm, der man om frihet qväder!
Ge ljud: drick Canslerns skål!

(Pukor och Trompeter.)

PLANBERG.

Bär fram min galakrans!

TRUNDMAN.

Först, Ers Magnificence, en sup god pomerans!

PLANBERG.

Den der ger mål i mun: gutår! nu för jag ordet:
Ställ ordens-carafin just midt på marmorbordet:
Bred ordenstecknen ut: — skål, Berco, min Cusin! —
Hvar stjerna, vid sin krans, kring ordens-carafin!
Vråk undan fat och krus, gör gången ren för sviten ...
Du, Hårold, är ett nöt: den supen var för liten.
Du, Trundman, är ett få: den supen var för svag ...

Å! inte oscobad, nej, finkel super jag.
Hur sköter du ditt ror? Du skyller på förhinder...
Fy, sådan gulblek hy!... Si mina röda kinder,
Och si på mig och drick... Nej, han på Ulla ser...
Göm dina ögon strax i glaset, och si her!
Hvar timma vara kär, ej Bacchi man tillhörer:
Säg, är det inte sant? Jo, Herrar Commendörer!
Allting bör ha sin tid: låt kärlek hafva sin:
Men jemnt i Bacchi tjenst ditt ädla framsteg vinn.
Jag menar inte just, att du bör kärlek döda...
Men hör: gif mig en sup, noch en utaf det röda...
Det duger inte... hut!... det är för svagt och kallt...
Tag mera finkel hit: gutår nu öfver allt! —
I raska Bacchi män, som första gång här trifvas!
Det ser nog ut curiöst, att ej en sup skall gifvas,
Som strör i blodet eld. Jag säger, för min del,
Att jag skäms som en hund; men det är Trundmans fel.
Jag mins, Capitlet förr har supit godt tillhopa:
Förbannad vare du, förbannad ock din skopa!
Capitlet jag fört an som Cansler fyra år,
Men sådant aldrig händt, och aldrig hända får. —
Bär ordensvörten hit!... Månn' smaken mig förförer?...

Å, excellent! å, skön! å, kostlig, Commendörer!...
Han kom, han såg, han vann... Å, den är makalös:
Slik vört man aldrig känt, se'n långt från hedenhös.
Si, hvad för glödgadt skum kring kopparkitteln jäser:
Den ena bläddrans gap emot den andra fråser.
Natur och konst är rik, men menskosnillet stort,
Som sjelf en sådan saft åt sina läppar gjort.
Förlåt mig, Trundman, då! Din Cansler dig förlåter.
Ack, kund' jag gråta vört, som du nu finkel gråter,
Så skull' hvar ögnatår dig tacka på allt vis
Och bådas ögnapar förena Bacchi pris. —
Capitlet, väl beskänkt, nu somnar, tiger, klunkar;
Så stinna, hvar och en, som Påfvens gödda munkar.
Tack, Trundman! med respect man ser dig i vårt chor,
Båd' torstig, naken, kär och gildstufast och stor.
Stöt i trompeten ljud, låt ordensklockan klämta:
Hej, Jensen, med ett rop de nya Bröder hämta:
Pryd deras skärp med löf, på hjessan kransen fäst,
Sätt glas i deras hand, och knäpp upp rock och vest,

Nattkappan med sitt krås drag upp inunder
hakan . . .
En Commendőr damp kull: stå, nappa i och
skaka'n! . . .
Tag fram din oration . . . och blås, Trompetare!
Jag slumrar litet in.

JENSEN.

Ődmjuka tjenare!
På denna hedersdag, som år förhanden, —
comma, —
Då vintern skårper sig och allting står i blomma;
Så egnar och anstår oss alla, såger jag . . .
Men vintern skårper sig på denna sommardag . . .
Besynnerligen, som att ja och nej år båtter,
Ån bullra, natt och dag, bland vårjor och
stőfletter . . .
Ty hår, vid Bacchi thron, så smakar allting
vål. —
Kors, hvad jag supit bålt! Jag super mig ihjel. —
Jag såger, att i dag vårt brőst af glådje ryser,
Då Ordensgillet hår den femte gången lyser . . .
Men i Ostindien så har man, som jag vet,
Sitt friska rus hvar dag, och åggpunsch, kall
och het:
Och der å' grőna tak, och himmeln år så vacker,
Med stjernor middagstid . . . Drick, Broder
Wannenmacher!

Var inte blyg, Bror Ek! Gutår!... Så kunde
ske...

KÄMPENDAL.

Aj! Jensen damp i kull, och Trundman föll
bre've'!

(Trompeter.)

JENSEN.

Nå, colon: om jag får en sup utaf det röda,
Så qvicknar allt mitt blod, och jag kan tan-
kar föda:
Så vill jag sätta mig på Canslern, med respect...

STENBIT.

Sein Oration, der ist wahrhaftig! recht und
schlecht.

JENSEN.

Den supen gjorde godt: jag hämtar andra krafter.
I Ledamöter här, som prisen Bacchi safter!
Kom, qvicknen, liksom jag, vid dessa stumma
kar...
Hvem damp på golfvet der?

TRUNDMAN.

Vårt hufvud och försvar.
Herr Canslern nicka, föll.

JENSEN.

Ej bagatell mig rörer.
Är någon vaken här bland Bacchi Commen-
dörer? —

Vak upp, du Westerberg, som står i Kungens
hof!
Sof! kanske mången ann' blef dubbad, då han
sof. —
Du, Wannenmacher! du, byt bort din vattu-
kanna:
Fly Floras örtegård, i Bacchi vingård stanna:
Lägg dig i skuggan der, det hela dygnet om,
Vänd dig mot soln och drick: tag här din
stjerna, kom!
Kom, tag din friska krans: förtjensten bör ej
sakna;
Och tungan ej bli torr . . . Nå, kära, drick
och vakna! —
Du, Ek; Per Målare! din sömn ger dig beröm.
Säg mig, hvems bild du ser uti din qvicka dröm!
Ser du ej Vinets Gud? Du ler, och munnen gapar.
Ser du ej Fröjas thron? Kors, huru Målarn rapar!
Ser du ej färgors pråll, och nympher, bloss
och krig,
Omkring den lilla Gud, hvars pilar sårat dig?
Tag stjerna, glas och krans, och vid din pen-
sel fästa:
Kom, måla sjelf din bild: förnöj en torstig
nästa! —
Men, Fader Berg, si upp, och virka din tapet;
Strö blommor på din duk, sprid Bacchi herr-
lighet!

Glöm Ulla Winblads sång... Nej, du kan inte
glömma...
Vid sången tag ditt kors: det korset vi berömma.
Men du för länge spelt: du åldras på din stol:
Blif i ditt armod rik och krossa din fiol.

(Trompeter.)

Herr Cansler! allt beståldt och dubbningen
till ända:
Capitlet sof så sött, och ljusen voro tända:
Jag sjelf dem dubbat har — upp, vaknen,
gode mån! —
Båd' Kungens Stånddrabant och Trädgårds-
mästaren.
Skål! All ting är nu gjordt: bese de fyra
männer,
Hur stjernor pryda dem, hur Bacchus folket
känner!

CHOR.

Sjungom, Bacchi Commendörer!
Stånddrabanten, si hans mod:
Stjernan, som hans bröst nu förer,
Svettas af hans varma blod.
Trahit sua quemque voluptas, - - *Tromb.*
Skall hans valspråk bli:
Aldrig hans fot gick Bacchi thron förbi. :||:

* * *

WANNENMACHER! pryd din stjerna
Med tulpaner, jasmin, lők:
Dina safter főr din hjerna
Uti alla őrter sők.
Nititur in ardua virtus, - - - *Tromb.*
Blir hans valspråk: hőr!
Du Bacchi man! du aldrig nykter dőr. :||:

* * *

Målarn EK, se hur han raglar! —
Stőt dig ej i templets port! —
Med cinober låpp och naglar
Och sin stjerna hår han smort.
Klinga stolt: *Sic itur ad astra!* - - *Tromb.*
Gå uti ditt kall,
Tumla och drick och stupa, ragla, fall! :||:

* * *

Fader BERG! din stund nu lider:
Tag ditt kors i Bacchi hof!
Vin och kårlek sammanvrider
Dina strångar till hans lof.
Hej! *Invidia gloriæ comes*, - - - *Tromb.*
I din stjerna står.
Slut templets port: farväl, god natt, gutår! :||:

10.

Bacchi Fest,

sjette gången firad

på Barbara dag
den 4 December 1771.

Personerne:

Plamberg, Ordens-Cansler.
Jensen, Ceremoni-Mästare.
Wolfdauer,
Appelstubbe,
Wannenmacher, Commendörer.
Österman,
Ek,
Ede, Härold.
Trundman, Ordens-Klockare.
Gåse, Magister.
Collin, Stads-Fiscal.
Öman, Fodermarsk.
Ulla Winblad, Bacchi Prestinna.

Collin *(med en butelj, sjunger).*

Ån Jofur rår,
Ån böljan slår,
Stolt Charon ror sin svarta paulun:
Tritonen står,
Med fladdrande hår,
Och darrar för Neptun.
Stormen nedbugnar mast och år:
Klunk, klunk! det lugnar väl, gutår!
Ån Jofur rår,
Ån böljan slår,
Det blixtrar, åskan går.

* * *

Hola! hvart flög min hatt? hvar göms den
för min syn?
Hvart blåste min peruk? — Der gnistrar han
i skyn. —
De svafvelgula moln utspruta tätt salpeter,
Bland dunder, blixt och regn strö puder, eld
och gnetter.
Allons donc, ratipass! Låt dundra, som det vill,
När jag min flaska har och super ingen till:
Låt storma vind och våg . . . Hvad ljungeld, regn
och dunder!
Hur blir min hjessa våt! Hvar skall jag kry-
pa under?

Der eken står i brand, der syns en stuga, gul,
Och der en itånd grind, men ej ett enda skjul.
Nu mörknar det igen: hvad sorgligt foglaqvitter!
Knapt ser jag min butelj och hvar som kor-
ken sitter;
Utmattad, tung och trött, jag här i gräset gått,
Djerft öppnat min butelj, men sällan rådrum
fått:
Ty hvart jag vänder mig, en björk, en furu
sprakar,
Med hiskeliga dån i sina klyftor brakar:
Skall jag slå i en sup, så händer det ibland,
Att Jofur med en blixt slår flaskan ur min
hand,
Och jag insvepes grymt i nattens svarta skyar.
Knall! åskan slog ett slag, slog ner i våra
byar:
Si, strålen brinner än, fast ur sitt mörkblå
hvalf
Han emot bergen föll, så templets grundval
skalf.
Men ack! hvad gruflig tyngd! När jag på
bröstet håller,
Slår hjertat tungt och kallt, dess köld blott
döden våller:
Jag tror, att hjernan brast: örhinnan brista
vill:
Vårst med mitt axelblad, det kännes inte till.

Mitt ögnaljus försvann: här står jag blind
och tyster...
Dock — himlen vare tack! — än kan jag se
en Syster...
Nå, verklig, sannerlig så ser jag ungefär...
Hvem är det? Sannerlig! det Ulla Winblad är.
Courage! blodet rörs, och molnen sig åtskilja:
Syrenen gungar lätt: Zephiren, gräs och lilja
Med kalla pustar rörs.

(dansar och sjunger.)

Kosteligt våder!
Mitt hjerta sig gläder:
Snart skördeman träder
I ladorna in.
Herrligt det regnar:
På landtmannens vägnar
Hvar droppa mig fägnar:
Ack, vore det vin! *Fin.*
Såden blommar:
Kring stängsel och bommar,
Kring gärdsgårdar, grindar,
Sig Flora inlindar:
Kring slott, altaner,
Kring mörkaste planer:
Narcissor, tulpaner
Ge leende min. *D. C.*
Gudar! kom, sincelera,

Utpressen ert skinn:
Gudinnor! fyllen min flaska mera
Med nektar af er urin.
Bort Ungerskt och Madera!
Bort Mendiska vin,
Som gamle Grekerne estimera:
Håll brånvin uti Collin!
Vatten tillhör Delphiner,
Men brånvin är för Colliner.
Hurra, cusiner!
Klunk! flaskan skiner:
Klang, vackra flickors skål!
Klang, nu går numro fyra:
Den supen var bål.
Med rågadt mål, med beståndig yra
Jag trotsar båd' jern och stål.
Skål för hvar liten myra
I jordens små hål,
Som med sin blod mig beredt den syr.
Min tunga så gerna tål!

Ulla Winblad.

Nog tycks på molnens flak
Som vore bullret allt och åskeviggen släckt
I öster skyar syns: långt, långt, långt b.
de synas
I hvirflar mot hvarann bland täta eldar bry-
nas.

Min sann, har detta regn vår landtman nog
förföljt,
Sig blandat med hans svett och all hans grö-
da sköljt;
Dock vid en vacker dag, som aftonsolen lofvar,
Den milda Ceres nog sin skördeman begåfvar
Och ger hvar en af dem, bland tusen, som
här gå,
Till slut sin brödkorg full, med flaskan ofvanpå.
Imellertid så frisk den ljufva vestan susar,
Förvillar regnets sorl, som när ur molnen rusar,
Ger svalka i vårt bröst och renar blodets
lopp. —
Förbålt, hvad jag är varm! Jag snör mitt
snörlif opp,
Drar handskarna utaf, och mig i skuggan
kastar . . .
Blott inte Sömnens Gud till mina ögon hastar,
Och obeväpnad jag, inunder denna ek,
Min frihet skänker bort, bedras med list och
lek! —
Men ack, hvad rika fält, som för mitt öga
strimmar!
Den blanka lians ägg kring gröna rymden
glimmar:
Herdinnor, lamb och får jag der i vållust ser
Kring strödda altaren, der Ceres man tillber.
ıd stolta höjder syns, hvad öppna rum och
salar!

Hvad blomsterprydda hvalf af ekar, granar, alar!
Hvad frukttrån, håckar, skrank, och tusen
rundlars vidd,
Som under ögats ro gör eftertankan spridd!
Hår såkert göms ett slott, en gudaborg, jag
tycker,
Förtrollad i min flygt, jag lik en ljungeld
rycker:
Hvart fot och öga flyr, mig möter glans och
pråI,
Naturens herrlighet och konstens föremål.
På pelarn, som der står, syns Venus i sin
snåcka,
Och öfverst syns Neptun sin gyllne gaffel
stråcka:
På pyramidens spets, uråldrig, mörk och flat,
Med blomster lindad kring, syns Bacchus på
sitt fat:
Inom en ånglakrets, som dygd och trohet
skydda,
Ser jag Philemons sång och Baucis' låga hydda:
Omåttlig, stolt och vild, så bister, svart och gul,
Syns Tantalus utstråckt emot ett vattenhjul...
Hvar år jag? Gudar, ack!

COLLIN.

Alldeles mina vånner!
Jag ser på hennes gång och — det som mer
jag kånner —

Fru Wickmans röda stubb, åt Ulla alltför lång,
Bäckmanskans hvita skor och Platskans ro-
berong....
Men ack, hur hennes hår det dryper utaf
vatten!
Chinjongen är förbränd och genomblött sol-
hatten;
Tyst! ändå sjunger hon: hvad hennes röst
är fin!
Det måste vara hon. Hon ropar mej?

ULLA WINBLAD.

Collin!

COLLIN.

Pro primo, först en sup, och pro secundo,
tvånne!
Hon såg ej, att jag söp: likgodt! nu ser jag
henne.
Mitt hjerta är befäst mot vackra flickors list...
Men ack! vid denna grind...

ULLA WINBLAD.

Min ängel, tack för sist!

COLLIN.

Ja, just vid denna grind och under denna eken
På ett behagligt vis hon narra mig i leken...
Stor sak! allt är förbi, och jag blef frisk och
flink,
Och rucklar nu, som förr.

Tag mot en kärlig vink!
Men huru ser han ut! som han vill folk förgöra!
En uppbränd, röd peruk betäcker ena öra':
En möglig skjorta ses, som, hvar den rätt begyns,
Förblir en hemlighet, för slarfvor, som der syns:
En svart och svullen hals, med halsduk utaf läder,
En half och sliten rock och inga underkläder:
Brandgula byxor till, med stort gehäng och spjut,
Rödbruna stöfvelskaft... Collin, så du ser ut!
Jag just förundrar mig, hur du ditt öde prisar
Och all din fattigdom på Bacchi högtid visar:
Hur kan du sjunga glad och putsa nöjd ditt skägg,
Med bägaren i hand och inte spik i vägg? —
Men intet hör han mer och intet ser der dåren:
Låt se: jo, flaskan fram, utpina sista tåren.
Kläm, krama, pressa, svär, vänd flaskan upp och ner,
Följ fritt ditt raseri, och glöm den dig tillber

(Collin går.)

Det är en annan magt, som rår i dessa dalar
Vårt hjertas bästa vän, när man med honom talar

Bland Ceres altaren, hans eldar klarast syns,
Och han bör dyrkas först, förr'n Bacchi fest
begyns. —
Men ögat blir ej mätt af all den prakt jag
skådar:
Mitt öra hör ej nog, hvad kärlek mig bebådar:
Min mun en vällust flyr af kyssar, bär och vin:
Min hand ej räcker till, till kyssar för Collin:
Min fot, på gräset sträckt, tycks Floras hvi-
la smaka
Och hejdas i sitt språng till Yxsmedsgränd
tillbaka.
Ju mer jag tänker på min qvinliga person,
Ju mera blir jag stolt och trotsar en pluton.
Förtjust uti min själ, jag tycker och jag finner,
Hur i en ljusblå eld min fästmans namn det
brinner:
Cupido ur ett moln sin båga visar täckt
Och svåfvar kring min vän, med vestanvä-
drets fläkt.
Hvad gnistor, knot och knall, hvad röster och
cymbaler,
Och kringom Paphos' ö hvad vikar och canaler!
Ur hafvets bottnar väcks båd' gastar, troll och
djur,
Att fröjda sina lif åt en så mild natur.
Hvad sjelfsvåld, lek och dans på land, på
strand och bölja!

Ack, Astrild! till din thron mitt öga vill dig följa.
Så klart syns stora N: N, O, R, säger Nor...
Min Norström! blott ditt namn det gör mig rädd, jag tror.
Inbillningskraften spåns, min svaga hjerna värker:
Mitt hjerta och min blod en öm förvandling märker.
Jag står vid Astrilds thron. Collin, Collin, Collin!

(Kastar sig neder.)

Jensen.

Friskt floribus, pladask!

(Sjunger.)

Alltid brådtom och alltid i språng:
Si'cken dansmästare! Undan ur vägen!
Solen baddar och vägen är lång:
Hit, ge mig brånvin: nu är jag förlägen.
Blås, musikanter! Ah, quel esclavage!
Hurra, courage! - - - *Corno.*
Undan, bagage! — Courage, bagage!
Flyg in i helvete! Kors, tocket språng!
Men hvar fins den dufna satan?
Hör, Collin, hvar är du ditt sviu?
Himmel! peka åt den gatan,
Der Collin nu dricker sitt' vin.
Kors, hur jag svettas! Det bullrar i buken.
Mjelten den hugger mej: aj, aj, gutår!

Pudret det dammar af ordensperuken:
Flottet det rinner kring armar och lår.
Corno. - - - Se, lilla Ulla!
Corno. - - - Hej, capriol!
Corno. - - - Korgarne fulla
Corno. - - - Prisa vår sol.

* * *

Ett kostligt instrument, Tornväktarns violin!
Men Movitz' messingsbas är ändå utan like:
Ej fins så stolt fiol i hela Tyska rike.
Plang! når han klämtar till och stämmer sin fiol,
Så liknar hvarje ton ett skott af en pistol.
Fŏr ro skull slå en drill utur den Tyska claven:
Vasserra, tocken ton! Den väcker lik ur grafven.
Berg, stockar, folk och få från alla verldsens hörn
Du narra kan till dans och, ur sitt ide, björn.
Spel upp, håll stadig tact, fŏlj dina egna nycker:
Spring, spela, hvad du vill, och slamra, som du tycker;
Jag dansar främst; fŏlj med, håll flaskan i godt skick...
Hŏr, gossar! hŏrde ni, hur echo svara: drick!
Hvad kostligt echo! Pille! I fyrsprång med musiken,
Hopp ŏfver grindar, kårr, gårdsgårdar, berg och diken:
Bryt sŏnder stŏrar, ris: tälj qvistar, spŏn och lŏf:

Fös undan getter, får, med hästar, lass och klöf.
Klang! klämta på fioln, stöt hårdt uti trompeten:
Tutu! bjud folket opp till den högtidligheten,
Der Bacchus på sin thron tillbjuder verlden vin
Och Fröja i sin säng upplåter sin gardin.
Kamrater, tröttnen ej: flinkt, hurtigt lopp som renen!
Följ efter mej, hej, hej, och trippa tätt med benen...
Småll piskan, capriol, hej, Movitz, qvickt humör!
Besinna vårt patent och hvad uträttas bör.
Orchestern skall få stryk... Apollos verkgesäller!
Ert pack! så skumpa på: hör ni, hur piskan småller!
Hola! - - - - *Tromb.*
Se Ulla, min Cusin:
Bon! se Prestinnan sjelf, så struken, stärkt och fin!
Håll, låt oss flåsa ut: mitt bröst behöfver svalkas:
Emellertid vår nymph med sakta steg jag nalkas:
Men, månn' jag dristar mig ofreda dess person
Och kyssa hennes hand vid Kärleksgudens thron?
Hon i sin andakt tyst syns några tårar fälla:
Jag svettas vid dess prakt och mina ådror svälla...
Ödmjukste tjenare!... Nej, Nymphen sofver täckt:

Se hur mot altaret hon sina händer sträckt:
Vällustig hennes kropp sjelf kyska Joseph trotsar.
Ödmjukste tjenare!... Nej, intet hör hon, gossar!
Tyst, Bredström, bort med lurn: göm, Movitz, din fiol,
Och prisa i vårt qvalm vår milda middagssol.
Prestinnan syns helt bar: med blommor brö-stet prålar:
Det linne, som hon bär, Auroras purpur målar,
Och mot de lampors sken, hvarmed vår rymd är fylld,
Syns framtill dess chemis, båd målad och förgylld.
De hvita benen sträcks i en vällustig ifver,
Då med en fuktig hand hon vred sin hjessa rifver:
Hur hon i sömnen ler! Si, Sömnens Gud så mild
Bland blomster, gräs och blad insveper hen-nes bild.
Hon sofver... Skönhet! märk: er sömn en liten snara:
Cupido står på lur:...

ULLA WINBLAD.

Låt mina kjortlar vara.

JENSEN.

Håll, Movitz, och vet hut, vet dämpa din natur! —
Min Nymph! kom, vakna opp och ögna på sitt ur:

Vår Bacchi fest begyns: jag söker er att finna.
Befalld att söka er, min Nymph och min Prestinna,
Så har jag som en elg kring berg och backar flängt,
Med ordenspiskan smällt och skalat på befängdt.
Orchestern sprang förut och jag med piskan efter:
Känn, hjertat klappar, slår, och näsan är så täppter:
Men dit jag pekar, der, der bortnas vid berceau'n,
Emot Dianas bild jag stötte ena tån...
Nu är jag här, min Nymph!

(Sjunger.)

Vakna, min sköna!
Naturen är glad,
Ängarne gröna
Med blomster och blad.
Asparne susa:
Hör, foglarne locka er!
Skyarne bli ljusa
Och solen ler.

* * *

Göken på knoppen,
Min Nymph, om hon ser,
Sitter å toppen

Just midt öfver er,
Vill er uppväcka
Till vållust, kalas och sång:
Vakna upp, min täcka!
Vår väg är lång.

* * *

Lärkan sig mattar
Med flåsande bröst:
Skatan hon skrattar
Åt hämplingens röst.
Dufvan hon klagar
Och liknar er sjelf ibland:
Om er så behagar,
Se här min hand!

* * *

Floden sig krusar
Och rinner så när:
Hör, hur han brusar,
Er åsyn begär.
Fisken uppdagar
Sin fägring och sina fjäll:
Tror, att han behagar
Er smak, Mamsell!

* * *

Vakna, betrakta,
Hur ekorn så visst
Hoppar helt sakta
Från qvist uppå qvist.
Hör, hur han knäpper
Långst opp, der i gran han syns.
Jag min Nymph ej släpper:
Vår fest begyns.

ULLA WINBLAD.

Min hvila han mig nekar...
Hvi väckte du mig opp? Hvad står du der och pekar?
Får jag ej ledig bli från all din list och svek,
Och njuta sömnens ro i skuggan af min ek?
Var stilla, säger jag... Skäms, Jensen!... Nå, var stilla!...
Nå, hör han ej?... Min sann, jag stötte mig för illa...
Min hvita nopkinskjol, nyss struken, stärkt och ren,
Så den tillpyntad blir!... Låt bli mej... Aj, mitt ben....
Stöt inte kull min korg: min Jensen, var galänter:
Nå, kasta ej mitt ur, spar mina engageanter...
Hvart saten kasta han min solhatt och mitt ur?...

Ack, himmel, trösta mig!... Vet hut, din tjocka
tjur!
Vräk dig i Yxsmedsgränd till dina Maja-Lisor,
Förklara der din brunst med stryk och kärleksvisor...
Ack, hur han retar mej! Jag blir båd' döf
och blind...
Hvart flög mitt natt-tyg hän?

Jensen.

Der bortnas, der vid grind,
På gärdsgårdsstörn, du ser, der som min kapprock hänger.
Bry dej om ingen ting: det hjelper ej, du
slänger...
Hvad sad' du?... Bagatell! det skall jag svara
för...
Min ros, mitt silfverlam, Gudinna, ack, jag dör!
Min hörsel borta är, mitt öga ser ej solen:
Förena dig med mig och vickla undan kjolen:
Ditt bröst emot mitt bröst, din mun emot
min mun...
Cupido! statt mig bi uti min sista stund. —
Nå, skrynkla ej mitt skärp och ordensprotokollet,
Din trogna Janke ber, fäll neder parasollet.
Glöm inte, jag är din och du är min, ja visst!...
Ack, Ulla, släpp mig, släpp!...

ULLA WINBLAD.

Förbanna sådan list!...

JENSEN.

Men eljest allvarsamt — kors, svetten af mig
lackar —
Så skall jag säga dig, Cusin: du sammanpackar
Båd' kransar, löf och frukt, och det gesvindt,
Cusin:
Ty rättnu blir det tid att hvälfva karafin,
Och att all ting blir klart. — Bevar oss, så
jag flämtar,
Och så du flämtar med! Bevar oss! Trundman
klämtar:
Jag tycker, klockan hörs... Tyst, fläsa ej så
hårdt,
Men snör igen din rob: det blåser kallt och svårt:
Du kan förkyla dig. Tag mig i hand, min smula!
Kom, låt oss sätta oss bland dessa blomster gula.
Du är så skön och fet och jag så blek och varm:
Gud! baise moi, min ros!... För tusan, opp,
alarm!
Opp, tag din blomsterkorg, var qvick och vig,
min docka!
Skenbarlig hörs i skyn Capitlets stora klocka.
Capitlet mig befallt att söka opp Collin,
Se'n Öman Fodermarsk, och sedan dig, Cusin!
Och om jag råkar på, i dessa helga lunder,

En Baccalaureus, ett philosophiskt under, —
Låt se, mitt protocoll... hans namn... et
cetera...
G säger G: Å, S, E, säger Gåse... ja! —
Så är mig anbefaldt, den gråhårsmannen följa,
Den kapprock, som jag bär, uppå hans axlar
hölja:
Och har den Bacchi man, som nog Capitlet tror,
Borttappat sin peruk, sålt byxor, hatt och skor;
Så vill Capitlet då, att du skall hjelten låna
Ditt förklä' för hans blygd, — min nymph, stå
ej förvåna'! —
Din solhatt med sin krans: om du vill vara söt,
Så löfva du med den vårt magra Pindi nöt,
Så är han ståtligt klädd.

Ulla Winblad.

Elände och bekymmer!
Mitt förklä', hål vid hål, hans skröplighet ej
skymmer:
De skorna, som du ser, båd' plös och klack
förbrånd,
Dem rår en flicka om, som bor i Bollhusgränd:
Ej heller passar sig, se en Magister knoga
Och gå med qvinfolksskor.

Jensen.

Det kommer ej så noga.

ULLA WINBLAD.

Men jag blir utan skor.

JENSEN.

Lögn! hela verlden vet,
Hur mången riker vän gör dig en höflighet.
Du vexlar natt och dag, bankörer till dig fria:
Det går så jemnt, Cusin, en sexa mot en nia. —
Had' jag så stolt profit och himlens vilja vor',
Att jag blef skapt som du, — jag skull' ha sammetsskor,
Af perlemor min kam, min tång af silfver gjuten,
Grön silkespuderqvast, med guldcantiljer knuten:
Jag skull' ha båd' caross, mätress och sitzpaulun,
Ölbågare af guld och nattrock af cattun. —
Nog får du skor; gutår!

ULLA WINBLAD.

Ja, från Vulcani hamrar!
Ej Åvalls verkstad rörs: helt mörkt uti dess kamrar.
Och hvad det angår se'n om mej och min profit,
Vet ni, det är en sak, som inte just hör hit,
Min ädla monsjör Snus! — Håll, tystna! Trundman ringer...
Håll, jag ser Gåsen... Se, i gräset hvar han springer,
Så naken som en nål båd' bak och frammanför:

Se all hans egendom: ett tennstop och en stör.
Hålt, Herr Magister, hålt! töm stopet, kasta
stören,
Spring hit och följ med oss: de lustiga humören
I dag sin glada fest i Bacchi länder rönt:
Till krans åt dig och dem jag går att samla grönt.
Kom hit, du Bacchi man, der jag i skuggan
svalkas!
Göm flaskan, Jensen, göm: se der, hvar han
nu nalkas.
Se, nu såg jag en skymt utaf en naken arm:
Hålt! nu såg jag hans skårp... Kors, hvad
han gör alarm!
Han sjunger och han ler, han raglar och han
dricker:
Se, mellan löfven der sitt hufvud han fram-
sticker...
Det klämtar: skynda dej... Men, vackra Jen-
sen, hör,
Hör, hur han sjunger gällt och sina driller gör...
Gack, Jensen, fritt förut, Capitlet att berätta,
Hur jag med lust och nit skall allt i ordning sätta.

GÅSE *(sjunger)*.

Hurra! Lustigt, gossar!
Ståtligt humör!
Jag trotsar
Er, gossar,
Att den, som sig rör

Och låtsar
Beröfva mig flaska och stór,
Den slår jag ett slag, så han dör.
Se på Jensen, gossar! —
Ah, serviteur! —
I kärr och i mossar
Han hoppar framför:
Han blossar
Och röker sin pipa... Seigneur!
Hvad buller och konster du gör!
Hej, Ovidius, Virgilius, Homerus, gutår!
Euclides, Thucydides! klunk, hur jag mår!
Aristarchus, Plutarchus! jag dricker, och spår,
Att jag blir så full, som i går.

* * *

Oxar och herdinnor,
Herdar och kor,
Gudinnor,
Herdinnor!
Här dansar er bror:
Prestinnor
Hos Bacchus! upp, sjungom i chor:
Vår högtid är herrlig och stor.
Pindi tjenarinnor,
Nakna med flor!
På er, mina qvinnor,
Mitt öga det glor:
Grefvinnor,

Prinsessor!... Si Jensen... Signor!
Gutår! vi å' fulla, jag tror.
Nom'nativus: hic, hæc, hoc — ge flaskan åt mej —
Vocativus: o caret — fan far i dej,
Så du dansar och svansar — och hurra och hej!
Hör, Bror! har du bränvin, så säj!

(Jensen går.)

Allt sprang han mig förbi, och Hans Förträfflighet
Hölt flaskan jemnt för mun, rödbrusig, stind och fet:
Jag ropar, han ej hör: stå, Jensen! — nej, han skalar,
Villrådig, yr och full om Fröjas högtid talar:
Så att det sannas lär, hvad grymt oraklet spått,
Förbudet bränvin blir, och landets öde godt.
Men Jensen lagd på bår... Likmycket! jag mig fägnar:
Jag har ej del deri, en skälm mig det tillegnar.
Likgodt, oraklets skål!... Men, himmel, hvad jag ser!
En Venus, en Vestal mitt hjerta ömt tillber.
Hvad majestätlig syn! se kjolen högt uppdragen,
Och se dess hvita barm, med mjölk och olja tvagen:
Si, der spåsserar hon, och utan att bli plump,

Så tillstår jag ouvert, jag vördar hennes gump.
Si, hur hon slänger kjoln och tittar på en sida,
Än plockar hon sin plym, än vill hon hand-
sken vrida:
Hvad obeskriflig eld ur hennes ögon går,
Som liknar Jofurs blixt, när han i molnet står.
Courage! sådan Nymph, till ömhet hon förbyter
Båd' häxor, gastar, troll, centaurer, troglodyter.
Mig tycks, den lilla mun, af löje mild och rik,
Är just Lalages mun, Horatii flickas, lik:
Som gör, att, när du ler, sig lustan samman-
binder
Med blygsamhetens bild, på dina röda kinder,
Och gör, att jag — gutår! — ej kan, min Iris, mer,
Än öppna min butelj, när jag din skönhet ser.
Kors, hvad jag är perplex! Hvad larm af gub-
bar, qvinnor,
Hvad prester, fogdar, barn, hvad herdar och
herdinnor!
Hvad gåsning i mitt blod! I ögat käns så godt
En blandning af behag, af kojor, tält och slott.
De många färgors prål mitt öga ömt förvillar,
Och systrarnas besök mig Fröjas fest inbillar:
Der syns de på långt håll: med blomster
dansa de
Vid vestanvådrets fläkt och kring dess altare.
Men jag vill gömma mig bland dessa herde-
flockar,

Beskåda, hur min Nymph hon bär och blommor plockar.

ULLA WINBLAD.

Pytt! jag är inte blind: nog såg jag, hvart du sprang,
Och än hör jag din sång mot echos svar och klang.
Nu hoppar han till mig... Nej, åter in i skogen...
Stor sak! jag tar min korg: en aprikos står mogen...
En törnros ... låt mig se ... af de tulpanerna...
En skön magisterkrans ... ja, på min ära, ja!...
Jag dem väl plockat har, der Bacchi tempel hvilar,
Dock vill jag flåta dem kring Kärleksgudens pilar,
Och sucka för min vän.

(Sjunger.)

Se, se, hvad tulpaner,
Hvad narcissor, hvad våpling och gräs!
Skönsta blomsterplaner,
Skogar, dälder, små floder och näs!
Hur blank är skyn!
Hur många tusen låten
Kring fält och foglasåten!
Luft och vattubryn :||:
Ge lika ljuflig syn.

GÅSE.

Amo, amavi, klunk!
Jag stampar som en hingst och brinner som
en munk.
Hvad starka stämmor hörs, af en förträfflig
skara,
Som under glada sorl sin andakt ömt förklara!
Ack, hvad för menlös syn! Mitt hjerta rörs igen:
Jag ser en snöhvit hand.

ULLA WINBLAD *(sjunger)*.

Jo, jo, bara leta:
Denna vallmo är präktig och skön.
Kunde jag nu veta
Binda kransar, förtjensten till lön!
Der en jasmin,
En lilja, en narcissa:
Den blomsterlöken — gissa! —
Pryda skall Collin, :||:
Hans krans och karafin.

* * *

Den kransen ger jag se'n
Vår stolta Bacchi man — jag mins ej, hvad
han heter —
Ej stadens namn och slott, tullportar och
staketer,
Ånskönt jag talte nyss med honom här i lund
Och hade min Collin på tungan nyss på stund...

Collin, så heter han. Bedröfligt med mitt minne!
Min kärlek vållar allt: den mattar blod och sinne.
Jag undrar, hvart han sprang... I skogen sprang han in...
Den kransen skall han få, och Norström kan ta min.
Jag undrar, säger jag, Collin, hvar han må vara:
Hans vägar och hans list kan ingen uppenbara:
Törhända i en sång...

(Sjunger.)

Glöm, glöm svek och lister:
Aldrig mer jag ett hjertà begär.
Likgodt! min Magister
Skall bland kransar få välja den der.
Här vandrar jag,
Går af och an, funderar,
Min Riddare munderar
Med ett mildt behag, :||:
Med blommor, tusen slag.

* * *

Hvar ställde jag min korg?
Förvillad och förstörd i denna Floras borg,
Jag glömmer bort mig sjelf, jag våndas och jag pustar,
Bland löften och begår, i öfverflöd och lustar.
Jag mins ej... Jo, jag tror, den kransen visst tillhör

En Kungens Fodermarsk, Bror Öman på
Kungsör ...
Jo, det är Ömans krans.

(Sjunger.)

Kärlek! till din lydnad
Har jag suckat på denna din rymd,
Blottat all den prydnad,
Som af dukar och linnen blir skymd.
Sjelf Fröja än
Hvar dag min myrten plockar,
Utsirar mina lockar;
Men den kransen, den :||:
Får Öman, Bacchi vän.

GÅSE.

Jag svär vid Junos bild ...

ULLA WINBLAD.

Kors, hur han skrämde mig! Jag blir båd vi
och vild.

GÅSE *(sjunger)*.

Hurra, du Fröjas barn!
Hjertat värker,
När jag märker,
Hur du uti ditt garn
Fått ett utaf Apollos barn.
Starker i armarna,
Lika modig,

Lika frodig,
Lika courage, ja!
Men ack! mitt hjerta mår ej bra.
Ack, min Prestinna!
Besinna,
Jag såg,
Hur hon i gräset helt naken der låg:
Solen brann klar i skyn
Och Neptun stod i vattubryn.
Men ännu mera
Charmera
Din röst:
Rosor och liljor beprydde ditt bröst:
Solen brann klar i skyn
Och Neptun stod i vattubryn.
Borta vid berget, der bortnas, der bakom,
Tändes mitt hjerta, du skymta tyst och du kom:
Och dina ögon du fäste så stindt på mej:
Ack, kära Ulla, nog såg jag dem och dej!
Hå, hå, hå!
Nå, nå, nå!
Jag suckar tyster.
Tror kära Syster,
Bortnas vid berget, der bortnas, der bakom
Du till mitt hjerta först kom.

Ulla Winblad.

Ju längre fram jag går, ju högre fältet prålar

Med vattuhvirflars språng, med krus och blomsterskålar:
Den bleka aftonsoln en mild försilfring ger
Åt vattnets stolta skum, som sprids i sanden ner.
Märk, kära Gåse, märk!

GÅSE.

God afton, min herdinna!
Quomodo vales? klunk!

ULLA WINBLAD.

Ödmjuka tjenarinna! ...
I Bacchi dyrkan nöjd... Men, kära Gåse, märk
På denna pelarns höjd hvad dråpligt gudaverk.
Der ser du Thisbes flykt framför en lejoninna
Och Pyramus i blod bredvid sin älskarinna:
Se ditåt, får du se på pelarn midtemot
Den sköna Lotis flykt, Priapi bön och hot.
På denna kopparstod, så bräckt och sönderslagen,
Syns flickan Joles bild och Hercules betagen:
Och der en bröllopsfest med Thetis och Pelé. —
Drick, Gåse, sjung min skål, blif öm och mig tillbe.
Af offerborden höljd och med nedslagna spisar,
En instängd åldrig plan sin svarta öppning visar,
Der, vid en tummig gran, så hög och allvarsam,
Timantes hvilar sig bland sina trötta lam.
Men, himmel! hvart jag går, mitt öga allt förblindar:

Syns

Syns här månntro ej grind, bland alla dessa grindar,
Der min Collin föll kull och somna, yr och blind?
Jo, på min ära, jo, just samma röda grind!
Men är det möjligt? Hvad? Comment? Jo, på min heder!
Der ligger hjelten sjelf och sina ben utbreder.
Ack! en curiöser grind! Ack, en förtrollad äng!...
Hans gula byxor — jo!... Låt se... jo, hans gehäng...
Med ögonen ihop, der ligger han förskjuten:
På näsan myror gå och flugor rundt kring truten:
Vidöppen med sitt stop, han snarkar och han ler:
Fy! hur dess svarta gap en syrlig ånga ger!
Jag tror, att blomstren knapt hans qvalm ha kunnat lida,
Men slutit sina blad och vissnat vid hans sida.
Uff! vakna upp, Collin, och knäpp igen din vest:
Fy! stoppa skjortan in.

COLLIN.

I dag är Bacchi fest.

ULLA WINBLAD *(till Collin)*.

Så röda ögon, kors! så purpursprängda kinder!

GÅSE *(till Ulla Winblad)*.

Så litet vackert barn och sådan mage trinder!

Collin *(till densamma).*

Jag skänker dig mitt glas, mitt hjerta och min hand.

Gåse *(till densamma).*

Hvad skänker hon igen?

Ulla Winblad.

Mitt gamla strumpeband. —
Men Ordensgillet syns: Collin, ligg ej och prata:
Res upp dig ur din säng på denna Floras gata:
Låt oss i ring, vi tre, jemnt dansa på en fot
Och vid pokalers klang vår Cansler ta emot.
Hans sällskap, väl beskänkt, går tryggt i alla faror:
Rikt lastade i dag med ståteliga varor,
Hör, hur de sjunga gällt och skratta himmelshögt.
Stig upp och buga dig: din lycka går ej trögt.
Här kommer Canslern sjelf.

Gåse.

Din höghet vi besinna.

Collin.

Ödmjukste tjenare!

Ulla Winblad.

Ödmjuksta tjenarinna!

Gåse.

Min tjenst!

Ulla Winblad.

Herr Canslerns skål!

Planberg.

Jag tackar tusenfalt.

Collin.

Slå i med cer'moni!

Gåse.

Nedsölad som en galt,
Du hatar verldslig prakt och trifs bäst vid ruiner:
Din sinnesfrid består i glas och carafiner.

Collin.

Jag? Linköpings Fiscal?

Ulla Winblad.

A! det är ingen ting.

Planberg.

Hvem är du?

Collin.

Jo, jag är...

Ulla Winblad.

Fiscal i Linköping.

Planberg.

Hvar ligger Linköping? — Gutår ur dessa floder! —

COLLIN.

Jo, uti Linköping.

PLANBERG.

Godt, godt, min noble Broder!
Är det din födslobygd? Säg, minnes du det sjelf?
Hvar är du född? — Gutår! —

COLLIN.

Långst bort vid Götha elf.

PLANBERG (*sjunger*).

Våre fäder gingo på,
Fast de fingo stötar,
Och för det de kunde stå,
Kallas tappre Göthar.

* * *

De tappre Göthers skål!

ULLA WINBLAD.

Och våra fäders stötar!

GÅSE.

Drick, hjelte, ut ditt glas: hvad står du der och nötar?
Var oförsagd och glad, håll hand i sidan jemnt:
En hand i sidan, Bror, har mången hjelte skrämt.
Jag lätte värfva mig, när Juten stog vid gränsen,
Ifyllde min cantin och tänkte ... Men, si Jensen,
Han känner inte mig ...

JENSEN.

Hvem är den der, som drack,
Som nu slår i igen?

COLLIN.

Magister Gåse.

JENSEN.

Ack!
Så oförtänkt besök, så oförmodad āra!
Jag vågar någon stund till råderum begära.
Om jag dess make sett... Nej, store Jofur, nej!
Mot hans original är Bacchus conterfej.
Magister Gåse! ack, jag tillstår och bekänner:
Högskolan har ej brist på corpulenta vänner.
Hvarfrån?

GÅSE.

Från Upsala.

JENSEN.

Per Deo, som ett svin!

PLANBERG.

En ståtelig gestalt!

JENSEN.

Med skabb och med Latin!

ULLA WINBLAD.

Kom, sättom oss i ring och låt oss litet flåsa:
Oss gläder vattnets sorl, och vestanvädren blåsa.

PLANBERG.

Pille, stopet numro tre!... Hvad bryr jag mig om vind?
Jag samlar mina rus och gőr min mage trind.
Drick, Brőder, drick, som jag: kom, låt oss discurera:
På vin jag mig főrstår.

GÅSE.

På öl jag ändå mera.

PLANBERG.

Ja, när det är bastant, så är det just en charm,
Főrträffligt mot colik; man blir så god och varm.

COLLIN.

Ja, säkerligen det!

JENSEN.

Nej, då är bränvin bätter:
Ty posito jag dőr, det lif uti mig sätter,
Och det gőr inte öl.

PLANBERG.

Hvar sak har sina skäl:
En sup är menskans lif och deraf mår hon väl.

JENSEN.

Kom an, en sup likőr!

(EDE *uppträder.*)

Planberg.

Der kommer en tillbaka:
Bjud denna lärda man sin sup och oljekaka:
Säg musikanterna, i templets förhus der
Fins vin och öl och mjöd för hvar en, som begär.
Pille! Jensen, skutta dit: tre flaskor må du taga:
Som Lot se dig ej om, när du skall tädan draga,
Att du ej stannar qvar bland slagsmål och gevalt,
Och både du och vin förvandlas uti salt.
Du vet, vid basfioln så hänger Movitz' lyra:
Der bakom står ett stop.

Ede.

Ölstopet numro fyra.

Planberg.

Står något helgons namn på locket inuti?

Ede.

Jo, Jockum Bryggare och anno nitti tri.

Planberg.

Det skall du taga hit.

Jensen.

Schon ausgetrunken, Bruder,
Hos Mor i Gaffelgränd bland svin och granna
luder,
Bland båtsmän, rodderskor, bland spelmän och
patrask:
Det var Allhelgondag, som Canslern vet . . .

PLANBERG.

Pladask!
Örfilar och respect! Ljug friskt, når du förtäljer!
Fem nympher i en sång, det gör mig fem buteljer:
Malena drack en hel, men Lotta blott ett glas,
Bergströmskan drack ock en, och en drack Mamsell Spas,
Inalles fyra; pille!

JENSEN.

Ändå ett glas är öfver...

ULLA WINBLAD.

Herr Canslerns kusk och jag...

GÅSE.

En sup jag sjelf behöfver:
'Snart klämtar Trundman, Bror, och procession gör sväng:
Pille, Jensen! drick, kamrat!... A vous, mon frère Collin!...
Pille, hit en tallrik fisk från templets tjenarinnor:
Knip några oljebröd utaf de gamla qvinnor:
Men skynda som en pil, ty tiden är så knapp:
Spring, Hårold, följ du med, spring båda två i kapp.
Välkomne snart igen! Jag super och raljerar:
Det händer sig ibland, när Bacchus poculerar,
Så syns Anakreon.

PLANBERG.

Prins Absalon du mins,
Så litet, som jag vet, hvar Brunsvigsmumma fins!

GÅSE.

Anakreon — gutår! — just så min hjelte heter:
Den vittraste, jag läst bland Grekiska poeter,
Den tiden, som jag läs.

PLANBERG.

Drick, Gåse, med du mins:
Linköpings skål — gutår! — och Stadsfiscaln Collins!

COLLIN.

Förbundne tjenare ... Domkyrkans skål!

PLANBERG.

Jag tackar!

ULLA WINBLAD.

Och stadens Åldstes skål!

COLLIN.

Kors! svetten af mig lackar.
Här står jag, här vid grind, så surögd, glad och skön,
Glömt redan stadens namn, min fullmagt, tjenst och lön,
Båd' riksdagsval och mynt och åmbetsmannafaror.
Stöt i trompeterna! Ur vägen, nympher, maror!

Jag slår er allihop, jag slåss och blir fatal:
Jag gör sjelf hvad jag vill, ty jag är sjelf Fiscal.

JENSEN.

Så när jag stupat kull med dessa helga fiskar,
Med tårtor, mjölk och mjöd, buteljer, glas
och diskar:
Den bördan var mig tung. Men Trundman
mötte mej,
Han med en flaska sprang och sjöng och ropa
hej!...
Herr Cansler, den och den uti min själ och
njurar,
Om icke Movitz syns, från templets höga murar,
Med blommor på sin hatt, med svarta ögonbryn,
Med händerna i kors, pukpinnen hvälfd i skyn!
Han ramlar på altan, så häst och oxe skenar,
Den skrämda hjorten flyr emellan trädens grenar:
Herdinnor, barn och lam de undra på allt vis
Och maka sig så smått till Bacchi paradis.
Trompetens herrebåd kan jordens Gudar smärta:
Jag kände blodets eld och örats band med hjerta'.
Dock, himmel! här ej strids: bort kulor, blixt
och mord!
Här dyrkas Vinets Gud kring Ceres' blomster-
bord.
Men Trundman viste mej sin heta barm och
bringa:

Hvart springer du? sad' jag; han svara: låt
mig springa;
Och då jag såg, han bar en tafla på sin rygg;
Jag hant ej skönja mer för flugor, dam och mygg;
Hon blänkte emot soln, som sjelfva tempeldören.
Se'n såg jag Målarn Ek, den gamla Commen-
dören:
Han sprang i gräset flink, och grymta som
en galt.
Jag tror, Herr Canceller, jag bildar hans gestalt:
Försök, jag vill mig sjelf i bränvinstumlarn
spegla:
Rödt hår och gyllne skägg, spitsnosig som en
kägla,
Precis just samma bild och samma andedrag,
Af samma dubbelt-öl just samma stank, som jag;
I barmen svart och bar, helt styf i arm och sena,
Med ögonen helt små och ögonlocken klena,
Hans hals så lång och smal, så knölig som
en bog,
Just lik en tom butelj på en förstörder krog.
Med taflan damp han kull: jag fick då tid
att fråga,
Hvarthän han ärna sig i sådan ångst och låga;
Han skrek: hör Movitz' sorl, och fråga inte mej!—
Capitlets pukor hörs kring Bacchi conterfej;
Der står all ting tillreds, och Trundmans
nycklar glimma;

Snart portarne slås opp, med ljuflig lukt och
immma;
Härolderna gå fram.

PLANBERG.

Magister Gåse, kom!

JENSEN.

Se'n, Ers Magnificens, så vände Trundman om.

PLANBERG.

God klang i detta kärl! Ty skål för våra Bröder,
Båd' den som lefver full och den som full blir
döder:
Som fröjdas bland den flock, der blodets bild-
ning gör,
Att torparn blir patron och krögarn är seigneur.
Gutår! hvad säger jag? Stor sak i allt, jag pratar!
Nu är min själ så from, att satan knapt hon
hatar:
Lungvåt är min peruk af regn, af öl och vin.
Klang för Bror Skagerborg! Drick, Ulla, min
Cusin!
Klang för Bror Fuchs, Bror Stoltz, Bror Stobitz!
Klinga, Syster!
Svälg, Ulla, noch ein mal, ett qvarter, om
dig lyster.
Men Ordensgillet snart begynner procession:
Bevar oss, Jensen! Pille, glöm inte oration.

Gack, fröjdas i din själ och stärk din bild-
ningsgåfva...
Homerus, gäspar du? Fy! skall poeten sofva?
Knäpp lifstycket igen, läs öfver utantill:
En kallsup gör dig godt.

JENSEN.

Ja väl, en hel baril.

GÅSE.

Sup inte mig förbi... Men bara du ej skämtar
Och dricker för mig ut...

PLANBERG.

Tyst! klämta det? Det klämtar.
Pukslagarn — tyst! var tyst! tyst! — tydligt
hör jag pinn',
Som slamrar mot en brädd och leker på ett
skinn.
Här blir Capitlebud: klang, gubbar, i pokalen!
Cusin Collin, Cusin!... Hvar är den Stads-
fiscalen?
Hvar är han, Jensen? Pille!

JENSEN.

Han står vid väggen der:
Myrbränvin tål han ej och inte rönnebär:
Han flåsar bara eld ur tungspen och mungipa:
Blott vid hans andedrägt jag kunnat tändt min
pipa.
Så tapper är Collin.

GÅSE.

Tolf gånger vårre jag:
Röd som en Cherubim, på verldens domedag,
Som stiger ur ett moln och under ångst och vrede
Trummetar uti skyn.

PLANBERG.

Ge rum för Kyparn Ede,
Och släpp Bror Öman fram.

EDE.

Nu Procession går ut,
Och templet öppnas skall.

ÖMAN.

Capitlets skål!

PLANBERG.

Schmeckt gut!

EDE.

Tillreds med glas i hand, Capitlet sammanstöter
Och följs till templet åt.

PLANBERG.

Tvi dej, hvad du är söter!
Barhufvad, inga skor, och ingen skjorta se'n!
Dig felas horn på knä, så vor' du djefvulen. —
Der kommer han igen.

Ede.

Gutår! jag glömt berätta,
Att Ordenstaflan strax på templets mur vi sätta.

Öman.

Men jag fick ingen sup.

Ek.

Än jag då, fattig fan?

Planberg.

Hurra med hattarna! Skål, Movitz på altan!
Si, hvar han står så full, bland trummor och fastager,
Rödbrun och mör i mun, med svarta små mustascher!
Se uppåt, Bröder, se! Månntro?... Han hör oss grannt...
Skål, Movitz! - - - *Timp.*
Jo, min sann! poli och obligeant.

(Sjunger.)

Broder Gåse! kom, Herr Magister!
Tag ditt glas i handen, följ mej:
Du din skolfux, krumpen och bister!
Reta aldrig Bacchus med nej.
Klang, gutår! All lust vi röna:
Jensen! spring för Procession.
Dansom kring ner i det gröna:
Vinet eldar hvar person. :||:

* * *

Vin i flaskan: hurra grassatum!
Hej, du Linköpings Fiscal!
Glöm fatalier, plikt, dag och datum,
Stämning, böter och reversal.
Öman! drick: jag skall dig kröna
Båd' vid vår och Fröjas thron.
Dansom kring ner i det gröna:
Vinet eldar hvar person. :||:

Ek.

Klunk, Trundman, svälj din sup, låt allt bekymmer vika:
Gesvindt på templets port Capitlets tafla spika:
Tag hammarn i din hand, släpp nycklarna och kom:
Kom, låt oss hjelpas åt att vända taflan om.
Tryck venstra axeln ner, vrid hufvudet helt sakta,
Håll andedrägten sval och denna målning vakta:
Den skrift, der preglad står bland skyar, moln och storm,
Är ett Apollos verk, *min* teckning, smak och form.
Med skugga, ljus och dag man denna tafla grundat:
Charmerad i hvart streck, jag vid min pensel blundat,
Uppdragit Bacchi bild i dessa färgors flor:
Berlinerblå dess krans; för ro skull, kära Bror,

Kring tunnan, vål förgylld, syns rosenröda
laggar,
Tunntappen rosenröd, med blommor, löf och
taggar:
Hvad tycks dig om idén? På sprundet med
ett strek
Jag satt en silfvertupp.

ÖMAN.

Det var charmant, Bror Ek!

EK.

Står ej hvar bokstaf, Bror, liksom den vore
gjuten
Och ur Cyklopens ugn i eld och droppar fluten?
Betrakta stora O *): dess glimmande oval
Hölt visst tre kannors rymd, uppsmält till
en pokal.

ULLA WINBLAD.

God bacchanalisk styl!

ÖMAN.

Min tjenst!

PLANBERG.

Håll fullt i kruset:
Din Bacchus sjelf år vård och Ulla fru i huset:
Der står jag klädd till dans.

---

*) Orgia.

Őman.

Sehr gut!

Planberg.

A vous, mon frère!

Ek.

Gutår! jag är en narr.

Trundman.

Jag också: drick, mon cher!
Skjut, lyfta, sväng, håll i, res taflan opp på ända,
Böj ryggen, kryp och klif, håll alla senor spända,
Vrid armen litet mer och öfver hufvu't krök,
Blif lika stark som jag, så lyckas vårt försök.
Nu slog jag i ett hugg, just spiken in i muren.

Ek.

Bums! han slog nubben in, just i guldkrumeluren...
Likmycket! bulta, slå, var lustig, rask och qvick,
Och fira denna dag i bacchanaliskt skick:
Sjung, bulta, slamra, slå: kamrat, klif ned af stegen:
Tag du med mig i ring, min Bror, du är min egen:
Oss förestår en fest i Bacchi högtidssal,
Der Fröjas röster hörs bland Bacchi hjeltars tal:
Der den, som kräslighet ur vinets gårdar köper,
Får nymphen ta i famn, som kring hans altar löper.

Courage! du är glad och jag förnöjd: kom, kom,
Kom, låt oss brottas, Bror, och lustigt dansa om.

* * *

Si så! der sitter den taflan så rar:
Prisom nu båda Bacchi tjenster.
Bulta in spiken, slång hoftången, karl!
Jemka taflan litet till venster...
Mera till höger, det tänkte väl jag:
Bulta med hammaren, smäll några slag:
Knickhacketi, knacketi, knicketi, knack!
Akta de glittrande fenster.

* * *

Tunnan, mot solen den glimmar så klar,
Vädrena blåsa, skylten fläktar:
Bulta in spiken, slång hoftången, karl!
Slå'n i väggen, allt hvad du mägtar.
Sticksågen opp, och ge flaskan åt mej:
Knacka med hammaren.... Svarar du nej?...
Knickhacketi, knacketi, knicketi, knack!
Det var en kostelig nektar.

Collin.

Skål, Peter Målare! Hvad står du der och kritar?
Jag tror, du Lasse Tysk med jern och kedjor ritar:
År det en gudabild? Ser ut, som en kalkon:
Mer lik en babian, än någon Gud.

Ek.

Pardon!

Trundman.

Collin har rätt, Bror Ek! När han sitt snille brukar,
Så är han redig nog.

Ulla Winblad.

Klang! Movitz hör, han pukar.
Och vimplen hissas opp.

Ek.

Mitt handtverk jag förstår.
Jag måla kan all ting: båd' oxar, hästar, får.
I allt, hvad nämnas vill, så har min pensel styrka,
Exempli gratia, mårk: ett lusthus ell' en kyrka.
En trådgård, en batalj, ett landskap, en festin.
Ett herdaspel, en thron, ett bord, en säng, en äng,
En qvarn, ett hjul, en gås, ett piggsvin eli en stare,
Ett torn, ett skepp, en björn, en prest, en hund och hare.
Allt, hvad man nånsin vill, båd' skyar, solar, berg,
Så kan jag måla af med guld och oljefärg.
Det må hon tro, min Nymph, — gutår på dessa tankar! —
Att jag min konst förstår.

COLLIN.

Hit fluidum ett ankar!
Nå, målarkonstens skål!

EK.

Skål alla färgors prål!
Skål fernbock, tusch, karmin, blått, gult och grått, skål, skål!
Hurra! Collin har rätt: ännu en skål jag slukar.

TRUNDMAN.

Néj, vimplen hissad är, och Movitz, hör, han pukar:
Tyst! två Prestinnor syns. - - - *Tromb.*

Processionen börjar och stannar vid templet: Kyparen EDE *med häroldsspiran, Commendörerne* WOLFDAUER *och* APPELSTUBBE, WANNENMACHER *och* ÖSTERMAN, JENSEN *och Canslern* PLANBERG, *Stadsfiscalen* COLLIN *och Fodermarsken* ÖMAN, *Magister* GÅSE *och* ULLA WINBLAD.

TRUNDMAN *(på knä).*

Med detta helga krus
Jag helsar er i dag: träd in i detta hus!
Stärk mig, du Vinets Gud, låt mina läppar svalkas:
Mitt öga ser ditt folk, min fot din tröskel nalkas:

Med böjda knän för dig jag templets nycklar tar
Och öppnar, till ditt lof, en boning, säll och klar.

(Musiken börjas. Trundman sjunger.)

Tromb. - - - Pukor, trompeter!
Flora! bred dina gröna tapeter:
Fröja! bjud all din skara
Sig para,
Med sång och dans.
Tromb. - - - Bacchus till ära,
Älskar nu Jofur jorden förära
Klaraste sken och strålar,
Sjelf målar
Sin dyra glans.
Movitz står röder,
Qvicksögd och lustig:
Hej, mina Bröder!
Saften är mustig,
Tromb. - - - Som ur de gyllne kärlena räcks.
Trundman, han klämtar, klockan slår sex
Hej, Procession nu rusar till vägs:
Hurra, kamerater!
Visom våra dater:
Glaset tomt mot väggen bräcks.

* * *

Tromb. - - - Movitz, han bullrar,
Svarfvar en hvirfvel, ölkannan kullrar

Tornet, det darrar,
Knarrar,
Och vimpelen blåser skönt.
Tromb. - - - Vestan nu spelar:
Solen de svarta skyarna delar:
Regnbågen glimmar,
Strimmar,
Blått, guldgult och rödt och grönt.
Planberg, han dansar,
Juckar och skrattar,
Delar ut kransar,
Ölstopet fattar:
Tromb. - - - Alla hans hjeltar hoppa ikring:
Lustigt på klacken knarka och spring:
Hålarna ut och händren i ring!
Hurra med pokalen!
Vivat Riddarbalen!
Jensen säger ingen ting.

PLANBERG.

Trompetare! ge ljud: låt Broder Jensen tala.

JENSEN.

God afton, Bacchi män! Jag står just i en dvala,
Ty jag här supit bålt och ämnar supa mer.

ULLA WINBLAD.

Aj! Jensen föll i kull.

COLLIN.

Der ligger han och ler.

JENSEN.

Tyst, hőr på oration! Jag påstår, i min yra,
Főr hvarje rim ett glas, főr hvarje tanke fyra:
Ty allt som man slår i, i samma proportion
Mitt snille lysa skall uti min oration:
Blir glaset åter tomt, det rår jag inte főre,
Allt, hvad jag pratar då, är inte vårdt två őre.
Főrsők med fyra glas: slå vad,-ni skall få se,
Hur hjernan pressa skall idé uppå idé.
Men kårlen tőmda stå och stöpen mer ej kunna...

GÅSE.

Sic transit gloria: diabolus in tunna!

JENSEN.

Herr Cansler! dubba nu den hjelten, som du vill:
Jag mins ej någons namn; men åndå: lycka till!
Var vårdig, grand seigneur, du der, med svarta kråse',
Med skuren, rund peruk!

ÖMAN.

Gutår, Magister Gåse!

PLANBERG.

Hvad larm och confusion! Capitlet slutas bör.

ULLA WINBLAD.

Kors, Kilberg Adlerstop blef inte Commendör!

11.

Bacchanaliskt
Härolds-Capitel,

hållet

på Sulpitii Dag
den 20 April 1771,

vid

Friherre Samuel Olof Tilas'
Afresa till Constantinopel.

Närvarande inom Capitlet:

PLANBERG, Ordens-Cansler.
WOLFDAUER, suspenderad Kyrko-Inspector.
MEISSNER ÖLHEIM, Bryggare.
WANNENMACHER, Trädgårdsmästare.
ÖSTERMAN, Stolmakare.
ÅVALL, Skoflickare.
VON BERCO, afskedad Banco-Bokhållare.
VON EHRENSUGGA, suspenderad Actuarie.
} Commendörer.

EK, Målare och Riddare.
TRUNDMAN, Ordens-Klockare.
JANKE JENSEN, Ordens Ceremonimästare, Parentator, Orator och constituerad Dansmästare i choret; samt Perukmakare-Gesäll.

Längst in i Choret Bacchi Prestinnor, sjungande och läsande, nemligen:

ULLA WINBLAD;
NÄBBA LENA;
Ormens Pigor;
Mor på Gröna Lund;
DEVALLSKAN;
LOTTA EK;
CAJSA STINA; samt
APPELSTUBBE, suspenderad Tull-Inspector, Commen[dör].

TRUNDMAN.

Slå templets portar opp!

(Commendörerne dansa i ring, Trundman midt i ringen.)

Klappen med händren, nigen, Prestinnor!
Nu öppnas templet för dig och för mig. *Fin.*
Ödmjuka tjenare och tjenarinnor!
Kors, hvad buteljer, solfjädrar och krig!
Appelstubbe!
Hör du nu, gubbe!
Appelstubbe!
Bakom pelarn Lotta hon niger för dig. *D. C.*

* * *

Se Ulla Winblad, se, hvar hon sitter
Längst in i choret på gröna altan: *Fin.*
A la Genève med stråperlor och glitter
Och uti barmen buketter och blan.
Wannenmacher!
Ä'cke hon vacker?
Wannenmacher!
Har du inga ögon? Betrakta sultan. *D. C.*

* * *

Hvad heter hon med rökelsekaret,
Hon med de svarta och fladdrande hår? *Fin.*
Hvem är det vördiga, hvitklädda paret,
De två, som kyssas och ropa gutår?
Jag är fuller:
Huller om buller!
Jag är fuller:
Jag blir yr i hufvu't, det dunkar och slår. *D. C.*

* * *

Se den der kon, hon faller mig före,
Som hon nyss stigit ur bädd och paulun. *Fin.*
Si chanonäsen så svart, liksom skőre;
Kjortlarna synas af rosigt cattun.
Si, hon gäspar,
Niger och läspar:
Si, hon gäspar,
Räcker sig, och skakar båd' fjädrar och dun. *D.C.*

JENSEN.

Här gäller, denna dagen,
Att brottas med sin far och ta sin bror i kragen:
Här kommer an på våld och krafter i calas,
Förlikning uti öl och stryk vid tomma glas.
Här gifs för mycket skönt, att kunna skönhet glömma:
Här fins för mycket vin, att vinets lust fördömma:
Och mer, än Cæsars mod och Alexanders arm,

I denna tummen fins, så blodig, styf och varm.
Klang, Appelstubbe, skål! Din skål med min
förenas:
Stå ej och dröm om tulln: ge djefvuln din
Mæcenas:
Misskrif dig i specialn, skrif hampa du för lin:
Tag tull för Vin de grave som för Bourgogne-vin.
Drick, vörda mina råd: gutår! mitt råd dig
gagnar:
Om Bacchus bjuder dig, släpp fram Mercurii
vagnar:
Se stindt ut, liksom jag, släpp caravan förbi,
Och klunka den till sömns, som kan din actor
bli. —
Men ack, hvad många ljud i alla vinklar svara,
Och bland det myckna folk hvad trängsel, fröjd
och fara!
Rivaler mot hvarann de löpa korsvis hop:
En Astrilds bindel bär, en annan svärd och stop.
Här skall man ut och slåss, det kan ej annat vara:
Hvad nympher, ljus och larm, belägringar och
fara!
Der står en nymph mot murn: en Bacchi man:
hvad gör'n?
Hon darrar, liksom han... Hvem är den
Commendörn?

TRUNDMAN.

Fan fare uti dej, i mej och i de mina!

Von Berco kysser der Prestinnan Cajsa Stina.
Släpp ner gardin och lyss: han lofvar, svär och dör.

VON BERCO.

Å jo, du Fröjas bild! ...

CAJSA STINA.

Å nej, Herr Commendör!
Låt bli mig, Bacchi man!... Hör han... släpp mig... jag skriker..

VON BERCO.

Nå, skönsta änglabarn! min trohet aldrig sviker:
Jag kastar mig på knä i skygd af din pelis.

CAJSA STINA.

Herr Commendör, stig opp!

VON BERCO.

Å nej, min sockergris.
Min allernådigsta!

CAJSA STINA.

Vet skäms, och släpp pelisen!

VON BERCO.

Nå nå, jag botar dej.

CAJSA STINA.

Fritt klaga för Justicen!
Det ler mitt hjerta åt: jag visar mitt försvar.

VON BERCO.

Jag ber dig, Cajsa!

CAJSA STINA.

Nej!

VON BERCO.

Nå, hvarför sådant svar?
Jag lofvar dig en sup, mitt hjerta, och min klocka,
Min mörkblå skinnkarpus och posito — min docka! —
Min hustrus damastkjol, brudtofflorna och mer....

CAJSA STINA.

Släpp mig, Herr Commendör!... Låt se, hvad han mig ger...

VON BERCO.

Jag ger dig denna hand, min guldring och min lydnad,
Och silfvertumlarn med, pollett och riddar-prydnad.

TRUNDMAN.

Hör du nu, Jensen? Hör, hvad ängslig klagolåt!
Nu gaf han tumlarn bort, och nymphen brast i gråt.
Kors, hur han torkar sig och ögats floder dämpar!
Tvy, tocken Sigurd Sven mot min Brynhilda kämpar!

Duo.

Jensen.

Säg, hvems dyrkan gäller mer,
Bacchus, som dig glaset ger,
Eller Fröjas fräcka lekar,
När hon dig din svalka nekar
Af den saften, du här ser? :||:

Trundman.

Vackra ögon, halsen skön,
Med ett bröst, mjellhvitt som snön,
Blott en liten klack, som knarrar,
Ofta mig från glaset narrar,
Från min tunnas klang och dön. :||:

Jensen.

Å, alltid blir du het, din-brånad ditt förderf!
Gör du som jag: sup först, sköt se'n ditt kärleksvärf.
Besinna, till hvars lof i dag din lager grönskar.
Och hur du fattig man har allt hvad Croesus önskar.
Du känner ingen brist, fastän dig tryter bröd:
Ur oljoträdets famn drar du ditt öfverflöd.
Besinna, från dess tapp hvar dag i kärlen ljuder.
Hur Bacchus åt dig ler och Fröja dig tillbjuder
De dela lika mått: all sparsamhet förgäts:
Allt mätes qvarterstals af all ting, som här mäts:

Och inom denna rymd är paradisets gårdar.
En Ceres flätar ax, Vestaln sin lampa vårdar.
Nu spritter blod och mărg: nu finner först
min själ,
Att här år Bacchi rum, och du och jag må väl.

Trundman.

Har du talt ut, min Bror? Strunt allt, hvad
du orerar!
Slå i och sup mig till... Här står jag och
funderar,
Om mig blir anbefaldt att tända ljusen opp
Och göra gången ren.

Jensen.

Det kan du göra: topp!
Capitlet nalkas snart: man sèr, hur folket löper.
Tänd opp de helga ljus, du i glasformen stöper:
Tänd två i choret opp, och ett på pelarn der,
Vid måskekaret tolf, och ställ nu fyra här.

Trundman (tänder ljusen och sjunger).

Sådant öde är nu mitt,
Se'n jag Bacchi spenar ditt,
Att min näsa — skratta fritt! —
Öfverhöljs med silfverglitt. *Fin.*
Men utaf skenet af ljusen — le fritt! —
Blir jag mer rödlett, och skägget mer hvitt. *D.C.*

JENSEN.

Ännu är all ting tyst: än klockorna ej klämtat.
Har du, som jag befallt, från Fader Movitz
hämtat . . .

TRUNDMAN.

Hvad?

JENSEN.

Ordens-basfioln?

TRUNDMAN.

Å ja, consonium med!
Det är en stark fiol, gjord af brasiliet träd.

JENSEN.

Utaf brasiliet träd?

TRUNDMAN.

Gutår! nej, det är furu.

JENSEN.

Jag tror, han är af sten, af marmor, eller
huru?

TRUNDMAN.

Lyft stråken: känner du, han jernsmidd är?
Håll i!
Känn tocka tagel, känn!

JENSEN.

Parbleu, mon frère, oui!
Bland basfioler här, så måste jag bekänna,
Så brandgul ingen fins och kullrig, såsom denna.

Mig tycks, jag maken sett i vintras på en bal,
Der Movitz satt så tjock, på krogen Rosendal,
I rosenröd syrtut med bräm af ekornsrumpor,
Med byxor af kitaj och ljusblå regarnsstrumpor:
Jag tillstår, vid hvart drag med stråken i hans hand,
Att strängen spruta flott, confonium, öl och sand.

TRUNDMAN.

Det är en flottig best: i går gick min collega,
Bror Movitz, jag och han, vi två, vi knoga, knega,
Att få'n till templet hit, högt skrufvad, stämd och spänd:
Notboken söp jag opp uti Kolmätargränd.
Fioln i templet fins: mitt minne mig ej sviker:
Fast här fioler fås, så tjockt, som Catholiker
Ha helgon i hvar skrubb. Kom, följ mig, hvar jag går,
Emellan bloss och kärl... Se ditåt, hvar han står,
Bakom den svarta dörrn, inom det mörka skjulet,
Der du ser Tantalus kringhvälfva vattuhjulet:
Tätt vid den urnans brädd, så klar som sjelfva soln,
Der Lundholms aska göms, just der, der står fioln.
Just der jag föll i går med Ordens-ölcredensen,
Precis mot denna sten, på denna tröskel, Jensen!

Jag föll ett sådant fall, så aldrig än i år
Jag nånsin näsan klyft så illa, som i går.
Min tanka var att blott en klang af strängen höra,
Men när jag knäppte till, föll mössan ned af öra',
Och basfioln damp ner, att jag på stråken föll:
Slikt oljud i Tartarn än Lucifer ej höll.

JENSEN.

Hvad? Ordensbasfioln? Hvad sad' du? Är det denna?
Jag tror, knapt femti man förmå att qvinten spänna:
Det var en hårdspänd skruf: och spelman, tycks mig bäst,
I fall att strängen brast, han vara bör till häst:
Omöjligt man till fots, det tar jag rent för gifvet,
För sådan kabeltross kan komma bort med lifvet.
Notboken... än då den?

TRUNDMAN.

Den står hos Liljans Mor;
In folio, och så tjock, att blott på permen, Bror,
Man duka kan ett bord för femton musikanter.
Hur många, tycks dig väl, bland Polskor och Andanter,

Af Meckels polskor fins uti B moll och dur,
Som alla klinga skönt på oboe d'amour!
Hvar polska sirad är med små variationer,
Som qvillra ömt och kärt i bittra semitoner.
Der står en fuga, Bror, som — fan uti den hund! —
Är fyra alnar lång, med basso och secund. —
Men, himmel, folket gnyr: hola! trompeten klingar:
Wolfdauer bugar sig och Ek baneret svingar.
Drick, Jensen! Klang, Seigneur! Se der en Hårold sprang...
Kom, låt oss klunka kapp!

JENSEN.

Seigneur! Da Capo! Klang!
Klang! pukorna nu rörs: tag, Trundman, af karpusen.

TRUNDMAN.

Se, Commendörerne i ordning ställa krusen:
Prestinnorna gå fram i bacchanalisk rang:
Fiolerna nu ståms och pukorna ge klang.
Den helga eld i skyn allt högre börjar stiga,
Uppkasta gnistror tätt, som uti luften kriga:
Kring Bacchi altar gå hans hjeltar upp och ner,
Och verldens glada folk man nu i andakt ser.
Ur vägen, och släpp fram Prestinnan Näbba Lena!

I en hand bår hon ax, fast till sin mognad klena:
Den andra höjer opp en vidt utslagen bok,
Och det är Bacchi Lag. Sjung, läs vid krans
och dok!

PRESTINNORNA *i choret sjunga med accompagnement af cittra.*

I qvinnor,
Prestinnor!
Begynn i templet sjunga:
Kom, gamle män och unga!
Begynn vår högtidsdag:
Läs, granne, du och jag!

NÄBBA LENA

(läser: de öfriga läsa efter Bacchi Lag, gnolande och mumlande).

"Du, vinpress, med din kraft gör drufvorna
helt tomma:
"Förädla minsta frö af jordens frukt och blomma:
"I öga, mun och gom fyll sötma och behag:
"Gjut saft i våra kärl." — *Sjung alla, läs som jag!*

* * *

"Vältalighet och konst och snillets eld ej sökes:
"Här under detta hvalf väl hjernans tyngd
förökes;
"Men hjertat lättadt blir från ångslan och besvär.
"Och sorgedagen flyr." — *Läs efter mej, och lär!*

* * *

"Ej Delphos tempel syns: bort spådom och orakel!
"Här sväfvar Vinets Gud i Fröjas tabernakel:
"Låt klinga deras lof af gammal man och ung,
"Af gumma och af nymph." — *Gutår! fall ner och sjung!*

* * *

"*Gif akt, slå i, hör på!* Sådan är Lagens titel:
"*Gutår* vid hvarje rad, hvart ord och hvart capitel.
"Den första paragraph förmäler blott om stop:
"Vid sång de tömmas sku." — *Knäpp edra händer hop!*

* * *

"Den andra paragraph, helt tydlig i bokstafven,
"Förmäler om de kärl, som fyllda stå på lafven,
"Att the må tömmas straxt: men, nota bene, märk:
"Öl åldras bör en stund." — *Sjung, läs och hjertat stärk!*

* * *

"Den tredje paragraph, den innefattar mycke,
"Och är i Bacchi lag ett särskildt hufvudstycke:
"Att om ditt sinne blir bedröfvadt en minut,
"Så tag straxt till ditt glas." — *Sjung då om plågans slut!*

* * *

"Den femte paragraph, i ordningen den fjerde,
"Ger tre momenter fram, och är af dyrbart värde:
"Att om du tigger bröd, blir rusig, svag och kär,
"Så somna vid ditt krus." — *Sjung högt i templet här!*

* * *

"Den sjette paragraph, ett utdrag af den andra:
"Se'n du har tömt ditt krus, tänk aldrig på att vandra:
"Lägg dig, der du har stått, — stå, der du legat har,
"I rännsten eller säng." — *Sjung, läs nu en och hvar!*

JENSEN.

Det kan jag utantill.

(Sjunger.)

Ty jag har supit,
Hvad jag förmår,
I templet lupit
Och sagt gutår,
Raglat och krupit
I femton år;
Båd' natt och dag, så har jag supit.

*

Jag skull' ej känna Lagen?
Jag tror, jag hade rus om qvälln på födslodagen:

Hvad kärlek räckte mig uti min moders famn,
Var mjölk och dubbeltöl: se'n fick jag kolt
och namn.

(Sjunger.)

Aldrig jag smakat
Ett svagölsglas,
Aldrig bejakat
Bryta calas,
Aldrig försakat
Slagsmål och ras;
Men vatten — tänk! — jag aldrig smakat.

TRUNDMAN.

Jo, uti förgårs, Bror, så skull' jag vara qvicker,
Slog glaset bara halft: jag svimmar, Bror, och
dricker:
Och om jag inte fått rossolis straxt på stund,
Så had' jag legat död, vidöppen, som en hund.
Men Liljans mor, hon kom, och gjorde, som
hon borde:
Hon söp mig till en sup, se'n tinningarne
smorde,
Och räckte mig en svamp, den hon i näsan
stack:
Det var rossolis, mor, sad' jag, och log, och drack,
Att ögonen så ljumt i röda tårar glittra.
Jag pep, som först om vårn, när sparfven
börjar qvittra:

Mitt mål blef mera gällt, min tunga mera len.
Och når jag reste mig, så stod jag på två ben.
Med lyran i min hand, just denna, som jag
spänner.
Men, Jensen, svara mig: jag tror, du mig ej
känner?
Du står så, dum och blyg med dina ljusa
hår...
Opp, dansa, sjung och drick!

JENSEN.

Så spela då: gutår!

TRUNDMAN (*spelar och sjunger*).

Klang! jag stämma vill min lyra
Mirliton, :||: till min sång,
Och med bägarn, i min yra,
Mirliton, :||: gå min gång.
Ack, du ljufva must och syra!
Utom dig blir tiden lång.

CHOR.

Ack, du ljufva must och syra!
Utom dig blir tiden lång.

TRUNDMAN (*solo*).

Kärlek kan min hand ej binda:
Mirliton, :||: aldrig, nej!
Mina ögon äro blinda:
Mirliton, :||: hurra, hej!

Klang, min Bacchus! från min linda
Dig jag älskat, och du mej.

CHOR.

Klang, min Bacchus! från min linda
Dig jag älskát, och du mej.

TRUNDMAN (*solo*).

Hurra, hurra, hurra! Jensen, låt oss båda,
Låt oss dansa, gör du dina språng:
Benet opp och låret krökt och segt som kåda:
Hurra, Jensen! hoppa än en gång.
Bravo! mer försigtigt!
Bravo! det var rigtigt:
Spill ej ur credensen:
Bravo, söta Jensen!
Bravo, bravo, bravo, mon garçon!

* * *

Putten, lutten, tutten! rör på högra armen:
Ah, charmant, mon cher ami, charmant!
Bröstet opp och kråset mera bredt i barmen,
Ögat bjert liksom en diamant!
Etwas ad notandum,
Etiam observandum:
Deri låg just felet:
Bravo! rör på spelet:
Bravo, bravo, bravo, visst och sant!

* * *

Hola! alarm, tumult! Sätt undan färskölskrukan:
Håll, Jensen, här blir larm: Stendecker stämmer pukan,
Och der en Härold sprang.

En Härold.

Hurra, kamrater, lallila!
Falleri lall lall lalla!
Jensen och Trundman, sjung hurra!
Ser du mig i min gala,
Med min häroldskåpa? — Å ja!
Å ja! det se vi alla.

* * *

Å ja! det se vi alla, ja!
Hvad har du att befalla? —
Jo, jag är bland hårolderna,
Skall er till högtid kalla.
Straxt Capitlet kommer: hurra!
Hurra, stäm upp och tralla!

Jensen.

Fort, Trundman! Qvickt och snart
Gjut eld i lamporna, gör helá templet klart:
Förgyll med glada sken de mörka hvalf och gångar,
Att ej Capitlet tror, vi blifvit Plutos fångar.
Prestinnor! sjungen ömt: I veten Jofurs bud,
Att en Apollos Son skall prisas af ert ljud.
Fastän hans lyra ej i detta tempel gömmes

Med Lasse Lucidor, ändå hans sång berömmes:
Hans snille och hans spel är vida kändt och rart.
Upp, Trundman, hasta dig, gör hela templet
klart:
Stänk rökelse omkring, bind blommor i små
knippor,
Narcissor, nejlikor, jasminer och blå sippor:
Med deras friska prål bepryd de murkna tjäll,
Der Bacchi hjeltars ben bortvisnat vid sin qväll.
Och, Hårold, klang, gutår ur denna gyldne kanna!
Berätta om min nit: hur näsa, mun och panna,
Fördränkt i vin och mjöd och flera slags likör,
Upplyftar sig mot skyn, med flaskan frammanför.
Berätta, att all prakt skall uti templet blänka,
Att ordenscarafin skall idel nectar skänka:
Att all den skönhetsflock, som niger, när du går,
Skall öppna sina flor, med mera... Du förstår!
Förkunna detta allt.

TRUNDMAN.

Du går... men, Jensen, svara:
När kommer du igen?

JENSEN.

En fjerndels timma bara...
Jag skuttar fyra mil... Patentet har du sett,
Hårolden har du mött... Nu vet, om du har vett,
Att jag skall, som en hjort, Capitlets bud uträtta,
På stora borickor Hårolderna uppsätta:

Jag skall se'n, fot för fot, dem stärka med
min saft,
Dem sjöskumshufvu'n ge, på långa mandelskaft:
En söt Virginielukt skall omge Processionen
Och skymma facklans brand.

TRUNDMAN.

Men hvem gör orationen?

JENSEN.

Turk, Hedninge, Tartar, Kalmuck! den håller jag,
Inunder klang af glas och dubbla pukeslag.
Orator är mitt kall: ty jag har mun och öra;
Så sirligt, som Hanell, kan jag ett loftal göra:
Så skumögd, liksom han, med lika pussig hy,
Jag på min lyra slår, och retar Jofurs sky...
Men det angår mig ej... Jag Bacchus ensam
tjenar:
Jag nyttjar i hans tjenst de krafter, han förlånar.
Men nu så vandrar jag, — en klunk!... noch
en!... stor sak! —
Att åt de raska mån ge stöflor och schabrak
Och hvar en sin pocal.

TRUNDMAN.

Kan Kyparn Ede rida?

JENSEN.

Jo, Ek och Åvall gå, de gå på hvar sin sida:
Jag dansar frammanför och surrar med min hatt,

Capitlet efteråt, till fot, med stoj och skratt.
Vid Kyparn, tätt bredvid, så rider Advocaten:
Han tuktar väl sitt klöf — Tvi den hjulbente saten!...
Men gif mig än en sup: slå i och gif mig två:
Håll, gif mig ännu än... noch en... Nu skall jag gå.

Chor af Prestinnor och Commendörer.

Nu templets rymder stråla:
De gyldne lampor pråla
Och stråla,
Pråla och stråla
Kring Vinets Gud.
Cytherens kamrar glimma
Och Fröjas nympher stimma:
De glimma,
Glimma och stimma
I Floras skrud.
En spritter i fröjd,
En sjunger förnöjd,
Med ögat till skyarnes höjd,
Om pilar i hjerta,
Om vänskapens smärta,
Hur, sänd från Apollo, en Son med hans bloss
Vill fly från oss. :||:

Planberg.

Upp, Trundman, upp, och ring!

TRUNDMAN.

Bort piltrån, gråt och lutor!
Här är väl ingen strand för Charons svarta skutor.
Till fan och Cattegat jag seglat in och ut:
Friskt vivere gör allt, och se'n en fuktig trut.
Om vånskap sjunga de; jag sjunger om cusiner,
Om systrar i min famn, om lakan och gardiner,
Om öl, om sol och jord, om guld, om ingen ting . . .
Råttnu så blir jag stolt och hjernan går omkring.
Mitt fyrtyg tar jag opp: nu skall en pipa smaka.
Prestinnorna i gråt, och ljusena, de spraka,
Och jag . . . . jag ligger här.

STENDECKER.

Håll truten, res dig fort:
Rör klockorna och ring, gif akt på templets port.
Jag trumlat på altan, förmärkt, att tiden lider:
Mig tycks, jag hör ett larm af någon trupp, som rider.
Trompetens klang hörs klart, ty vinden blåser hit.
Upp, Trundman! Kom, stig opp! . . . En god sup aqua-vit! . . .
Håll, håll med klockorna!

CHOR

Chor af Prestinnorna.

Prestinnors helga tropp!
Vår eld Minerva underhåller:
Den målar snillets qvicka lopp:
Se elden glimma opp!
Hvad tăckhet i vårt slutna lag!
Månn' Vinets Gud, till hans behag,
Vår skőnhet sprids i dag?
Nej, kom ihog, jag ber,
Ån mer
Vår glans Apollo våller.

Stendecker.

Oss folket őfverhopar...
Ge rum kring trapporna!... Gack, Trundman!
Canslern ropar.
Men, himmel, hvad jag ser! Wolfdauer, Österman,
De ligga utanfőr och snarka vid hvarann,
Med őppna, svarta gap, der mygg och flugor dansa,
Med skorna uti hand... De kunna sig ej sansa...
Klang! portarne slås opp... Hvar år den andra pinn'?
Hvar står nu pukorna?... Capitlet rusar in.

Planberg.

Spring, spela, klåmta, nig!... Stendecker, hvad du heter,

10

Intrumla Procession! Klang, pukor och trompeter!
Gutår nu öfver allt!

JENSEN

(dansande framför Härolden och andra divisionen af Capitlet).

Si på Jensen,
Hur han slånger armarna:
Vid credensen
Sjunger han: tita, tita!
Huller om buller!
Jag år fuller.
Huller om buller!
Flaskorna tömmer jag,
Hoppar, stretar
Och arbetar.
Hurra, god dag!
Håroldsbruntarne de prutta,
Svansarne slå.
Klang! jag börjar skutta:
Aj, aj, aj, aj, min tå!
Aj! de sparka benpipan så nåra:
Aj, aj, jag kan ej gå.

* * *

Klang, min flaska!
Hurra, klunka, Bacchi mån!
Varen raska:

Slå i ån en sup igen.
Hej, hvad kransar,
Skärp och fransar!
Jensen dansar,

Ordens-Dansmästaren:

Hur han slingrar
Ben och fingrar!
Ping, pingli, plång!
Med credenset skall jag hoppa
Högt i hvart språng:
Intet minsta droppa
Spillas skall någon gång.
Sjungom Vinets Gud, till hans åra:
Klunk, klunk! strupen år trång.

PLANBERG.

Välkomne, gode mån!
Skål, Herman Advocat!... Men hvar år Kyparen?
Just sådan man, som den, vårt gille båst behöfver:
Hvar år han, Trundman? Pille!

TRUNDMAN.

Der står han och ger öfver.

De båda i dag utsedde Häroldern, Advocaten HERMAN *och Kyparen* EDE, *till håst*.

HERMAN.	EDE.
Hej, hej, hej, hej, hej, hej! Hålt, rid i sakta traf...	Pro, pro, pro, pro, pro, pro! Min corpus tumlar af.

Si, sådan capriol!... Gutår! jag tumlar af.
Båd lag och dag och part min kropp till sömn insöfver...
Mig Kyparn öfvergaf... Låt mig ock få ge öfver!
Båd' jag och ök och du, allt stupar uti sand:
Aj, mitt jus publicum, det slant nu ur min hand!
Jag läste det i dag, förr'n tuppen börja gala...
Så sömnig är jag nu, att knapt förmår jag tala,
Och mina ögon, tänk, rättnu jag saknar dem...
All ting mig dubbelt syns: du, hund, ser ut som fem..
Mitt språk du ej förstår: hej, gif mig öl, canalje!
Har du sett klöfver knekt i trumf och i batalje?
Men Bacchus, vet jag visst, har sett hvar Herman stått,
Med blomster på sin hatt, för Themis thron och slott.
Pistolerna ska ut... men tvi! de lukta såpa...
Fast såpa väl behöfs till stöfvelskaft och kåpa.
..., Brunte! står du ej, din so, hund? Hej, hej! ...

Si, sådan capriol!... Låt gå i sakta traf.
Håll i mitt långa ök: rättnu så ger jag öfver...
Jag knapt borickan ser: jag är båd blind och döfver.
I ryggen bulta mej, bind tömmen i min hand:
Led kreaturet fram: hon stupar här i sand.
Slätt är med mig beställdt, och knapt förmår jag tala,
Ty förr jag söp i dag, förr'n tuppen börja gala.
I morgons tog jag tolf, mot middagstiden fem,
Och när det middag blef, ho hant väl räkna dem?
Gif ryttarn nu en sup till frukost i batalje:
Canalje, ge mig vin, ell' ge mig öl, canalje!
Jag är en Bacchi man, med rustning från hans slott:
Min Chef i några år har sett, hvar hjelten stått.
Se mina stöfvelskaft, så gröna, liksom såpa:
Af spiran rinner öl, och olja af min kåpa.
Pro, Brunte! stå, min bror! God dag, min Brunte! Hej!

Hej! känner du mig då? Nej ö-
ket ser på dej...
Hej! hvad är det för spel, som
hörs på tornet brumma?
Båd' nyckelharpa, kam, skall-
meja, flöjt och trumma.
Aj, aj, mitt ryggebast, min hals,
min fot! Jag ber,
Kors, lyfta mig i sa'ln... Må
ske, om det så sker,
Att bland fataliemål jag mista
skall min flaska
Och malcontanters svärm min
skugga öfverraska...
Hurra! jag ändå glad ser, Bacchi
fest begyns...
Hurra, hurra, hurra! Re'n gu-
dens tempel syns.

Låt oss bli bröder, du, ge mig
ditt conterfej.
Men hvar är templets port? Jag
hör båd' flöjt och trumma,
Ell' är det styckeskott, som hörs
i luften?... Summa,
Summa summarum, hej! jag or-
kar intet mer...
Aj, aj, mitt ryggebast! Aj, tung-
spän föll nu ner!
Min oxeltand föll ut... Likgodt!
ge mig min flaska:
Jag dör och känner re'n sjelf
lukten af min aska.
Min skjorta liksom bränd af vi-
nets ångor syns...
Hurra, hurra, hurra! ... Men
Bacchi fest begyns.

Planberg.

Bär till den Bacchi man ett glas med Malvasir:
Låt honom ta en klunk Danziger Doppel-bier:
Ur gamla Glockens skrubb tag fram hans röda
kappa,
Svep honom in i den, stig opp på denna trappa,
Och lyfta ner den stol, der fordom Kämpendal
Som Ordens-Härold satt och svinga sin pocal.
Låt honom mot hans stol sin våta hjessa luta,
Och ur mitt gyldne krus till blanka bottnen njuta,
Just ur mitt eget krus: jag är ej snål och nisk.

HERMAN.

Råttrådighetens skål!

JENSEN.

Seigneur! nu år han frisk.

PLANBERG.

Hårolder! tråden fram, tag mig i famn och buga:
Förtjensten kallar er, och ryktet kan ej ljuga. —
Uppfostrad i den skygd, som oljoträdet ger,
Som barn dig Bacchus sett, som gubbe han dig ser.
Din hjeltebragd år förd på ryktets låtta vingar
Kring Mosel, Heidelberg, och der en flaska klingar ...
Hvad står du der och drar på byxorna och skåms?
Ser du ej drufvans blod, som för din vållust klåms? ...
Hör, Ede! muntra dig, tånk ej på tid och lycka:
I ledband barnet förs och gubben går på krycka,
Men medelåldern bör jemt ragla: så gör jag:
Se hår af Bacchi bud ett tydligt sammandrag.
Lår dig och lås den Lag, som blef i choret sjungen:
Lår dig ett hjerta bry, men aldrig lefva tvungen:
Klåd af dig rock och vest och byxor, strumpor, skor:
Bind pungen vid ditt glas: så gör en Bacchi Bror. —

Och Herman, du, gutår! Träd fram, der
Bacchus sitter:
Mot nykterhetens dom jemt vådja, om du gitter:
Din näsa ser mig ut att vara vittnesgill:
Blir domen efter den, far Rätten aldrig vill.
Sup ut, drick Könets skål, och klunka, frossa,
smacka:
Glöm lag och dom och part och dag och al-
manacka:
Svep dig din mantel kring, och lägg dig, der
du står,
Båd' när som solen tånds och när som må-
nan går.
Svär, att din ovän ej hans fylda glas beröfva:
Svär, att din bästa vän i rus och dimma söfva.
Du är en Solons bild i råttegång, min vän,
Med kopparfärgad snut... Ni skratta, Bacchi
Män!...
Vår Härold han förstår perfecto sina jura:
I slagsmål kommen I, ell' brandvakt vill er lura,
Så tar han påk och sax och trumfar uti hord,
Och super parten till, så blir förlikning gjord. —
Härolder! klifven opp på dessa helga branter:
Upp, sjungen Bacchi lof! Klang, klinga, mu-
sikanter!

HÄROLDERNE.

Bacchus! du vår helsa vårdar:
Vi stå glade vid din thron,

Njuta lust i dina gårdar,
Höra valdthorns ljufva ton.
Corno. - - - Oss fröjdar detta ljud.
Tack, tack, tack, tack, du Vinets Gud!

* * *

Ingens purpur oss förtryter,
Ingens guld gör oss omak.
Bacchi trål med Kung ej byter:
Samma himmel är hans tak.
Corno. - - - Lyd Bacchi glada bud:
Tack, tack, tack, tack, du Vinets Gud!

PLANBERG.

Bror Ede, nu gutår!

JENSEN.

Sign' Gott! . . . Bror Herman, sup!
Nu är Capitlet allt: jag bugar mig helt djup.
Jag skall nu vandra bort att mina kunder kamma,
Och med min silkesqvast ett hufvud öfverdamma;
Dess ögon blixtra eld, dess hår är ej som mitt:
De svarta, lena hår i bucklor falla fritt.
Hans glådtighet i tal, hans snille och hans seder
Ej egnar mitt beröm och ej angår det eder.
Jag skall till min Baron, som reser till Turki,
En rått honnett Baron i prose och poesi.
Må nordanvådrets fläkt, långst der Bosphoren flödar,
I Svarta Hafvets skum slå ner de etterdödar,

Som rasa om hvarann, till häpnad för det land,
Som lemnat sin TILAS vid denna Charons strand.
Nog vet jag, att han sörjs: mångt bröst med
suck uppvaknar,
Och mången ädel vän hans vittra sällskap saknar:
Och jag, jag gråta vill, fastän han mig betalt...
Seigneur! hvad göra vi?

PLANBERG.

Capitlet nu är allt.

12.
Barbara Fest
d. 15 Maj 1786.

Hette hon Barbara? Svara mig! — Ja,
Bacchus på tunnan nu oss bebådar:
Vår skyddsgudinna, hurra, hurra!
Vältrar sig nu ibland gudarna, ja!
Klädd uti Jofurs sitserpaulun,
Uti en stubb af gyllene trådar,
Med små ridbyxor af rosigt cattun,
Vältrar sig nu den stormägtiga frun.
Stöt i basun och klinga i tropp!
Klang! par bricole så lyfte hon opp:
Bacchus, från tunnan i språnget så lätt,
Gjorde Gudinnan sin cour — Det var rätt.

* * *

Juno befallte och Nympherna, ja!
Spridde kring laget sin glädtiga låga:
Fluidum flöda, och ur kärlena
Rann nu Rossolis och röd Mallaga.
Af dessa syror bereddes vår bål:
Sjungom Gudinnan och svåljom dess råga!
Rossliga stämmor i klingande skål!
Sjungom med Bacchus nu Barbaras skål!
Vårt göromål, på denna vår dag,
Är att bekräfta vår åldriga lag,
Vinet förtära i måttliga mått,
Hedra Bricoler och önska dem godt.

13.

Barbara Fest

på Börsen den 8 Dec. 1786.

Du, som i Bacchi gårdar
Vårdar
Din ärfda tunna!
Vill du unna
Mig förkunna
Barbara, vår hjeltinna?
Gör dig till festen färdig,
Värdig,
Af all förmåga:
Med din råga
Sorgligt tåga,
Barbaras graf att finna:
Se, hvad sken nu brinna
Kring de kärl, som rinna.
Barbara!
Höj glasena!
Töm kärlena!
Hurra!

* * *

Skön som den vackra våren,
Hären
I lockar hängde,

Når hon blångde
Och sig trångde,
Främst bland Nymphernas skara,
Jemt främst i skördeanden:
Handen
Måskroret förde:
Når hon hörde,
Ceres körde
Fram, sina brygder att klara,
Var hon bland de rara.
Bacchi hjeltar, svara!
Barbara! m. m.

* * *

Mjellhvit i källarvarmen,
Barmen
På Nymphen svällde,
När hon hällde
Och förvällde
Sitt Ratafia röda:
Näsan kring tappen fråste,
Hvåste
Fram orden, snyfta,
Ögat syfta,
Handen lyfta
Baljorna utan möda.
Skild från Bacchi gröda,
Multnad denna döda!
Barbara! m. m.

* * *

Klingom vid denna grafven:
Stafven,
Med drufvor knuten,
Blank och gjuten
Och kringfluten,
Sqvalpa de safterna dyra:
Just denna slefhjeltinnan,
Innan
Sig dagen tände,
Rörde, vände
Och sig brände
Af dess uppglödgade syra.
Svälj, i Bacchi yra,
Svälj ett glas, svälj fyra.
Barbara! m. m.

* * *

Sjung, du, vid denna bålen,
Skålen
För vår hjeltinna,
Riddarinna,
Dråplig qvinna!
Sjung, Bacchi hjeltar, mera,
Hur, i dess våta öden,
Döden
Benranglet knäckte,
Lampan släckte,
Flaskan bräckte,

Fylld med den skönsta Madera.
Nu fins ingendera:
Allt till stoft och lera!
Barbara! m. m.

* * *

Nymphen nu sjöng och sprunda,
Blunda
Och gret och hicka:
Maken flicka
Till att dricka
Ej på Cytheren andas.
Stubben och kjorteln, gossar,
Blossar,
Ur grafvens dimma,
Fram en strimma,
Syrlig imma,
Som med Rossolis blandas.
Gossar! kårlen bandas:
Opp, si, dagen randas!
Barbara!
Höj glasena!
Töm kårlena!
Hurra!

14.

På Clas på Hörnet
d. 16 Maj 1787.

Kom, öppna vårt tempel, höj kransen till skylt,
Se, kittlarne fyllas med nectar och sylt!
Drufvorna pressas,
Trattarne hvässas,
Re'n uti templet messas:
Pråktigt beslagen,
Till denna dagen
Bacchus sin tunna förgyllt.
För dig och mig han henne fyllt,
Bjuder dig klunka ur krönta skålar,
Gladt för dig målar
Rosiga bålar,
Der dig ditt fluidum räcks.
Din syn, i glädtiga strålar,
Re'n blundar i glaset och släcks.

* * *

Förkunna barnena, man ifrån man,
Så ropar nu Bacchus Bricolerna an:
Fria från tulla,
Ankrarne rulla,
Utaf Rossolis fulla:
Från stora pråmar
Gungande åmar

Dragas af gnäggande spann.
Berätten, hur er fröjd är sann!
Vinbergen börja sin mognad röja,
Vågen sig höja,
Att oss förnöja:
Fartygen lukta af vin.
Med skålen från Bacchus och Fröja,
Omfamna din lilla cusin!

* * *

Klang! inom vårt tempel ej armodet rår:
Vid kryckan binds glaset, och krymplingen går.
Är han förlägen,
Vånskap benägen,
Visa då honom vägen:
Är han nedslagen,
På denna dagen
Nog han sitt respass då får.
Men ack! vår tunna ej förslår!
Delom vårt mått, en och en i sender,
Vänner och fränder!
Hjelpsamma händer
Gör, att hon rinner än godt.
Men Bacchus sitt glas nu omvänder
Och önskar Bricolerna godt.

* * *

Der sen I på bryggan den plundrande class
Med sugrarna ragla plirögda på lass,

Våltra och undra,
Ryta och dundra,
Och mina åmar plundra.
Men, mina söner,
I som jag kröner!
Visen mitt färgade pass.
Klang! ryck din korkskruf, blank och
hvass,
Retas med korken och bjud mig att dricka
Öppna min svicka,
Sjung för din flicka.
Klingar du, granne? — Jo, Jo! —
För alla dig redelig skicka
I åra, vånskap och tro!

15.

Barbara Fest,

den 9 Dec. 1787.

Måltidsvisa.

Bröderna taga
Hvar en sitt glas, — hurra! —
Om de behaga
Att hedra Barbara. —
Barbara? Ja!
Hvad säga häfderna? —
Häfderna,
De säga, gumman har varit bra.

* * *

Häfderna mena,
Att Noach i sin pråm,
För sig allena,
Svāljt fluidum, en åm:
Att han på spe,
Jemt, vid sin bägare,
Tittade
Åt bergen, att få Barbara se:

* * *

Om han skull' finna,
På den fördränkta park,
Ännu en qvinna,
Till sällskap i sin ark.
Hon fick, ja, ja,
Ett rum på bänkarna.
Bröderna
Torde finna denna anstalt bra.

* * *

Man vet, i arken,
Intill de minsta rum,
Af hvad på marken,
Som mognar fluidum,
Fans det ju der,
I rankor, frukt och bär,
Ungefär
Som nu i källrarna hos oss här.

* * *

De glada åtta,
Se'n de vid regnets skur,
Hvar på sin potta
Had' tagit sig en lur,
Drucko igen,
Och så en omgång se'n;
Bägaren
De hvälfde i fyrtio dagar än.

* * *

Gåss, höns och dufvor,
Morkullan och kalkon
Bland vinets drufvor
Innästlat sina bon.
Hvad hjerparna
Och åkerhönsena,
Orrarna,
Måst varit då alltför kostliga!

* * *

Bröder, Bricoler!
Kom, klingom än en gång,
Vid Bacchi joller
Och all Cytherens sång.
Höj armarna
I vådret, med hurra!
Barbara,
Den främsta festen bland festerna!

* * *

Arken var proppad
Af verldens lif och lust,
Just då neddoppad
Stod jordens gröna kust:
Men, par bricole,
Så ropte Noach: håll!
Som ett fjoll,
Han slunga dufvan ut på vår boll.

* * *

Skåden vid glaset,
Med hjerta godt och gladt,
Middagscalaset
På berget Ararat!
Der, Bröder, ack!
I pontac, punsch och rack,
I sin frack
Stod Noach der på däcket och drack.

* * *

Då, just den stunden,
Så säga häfderna,
Blef gumman bunden,
Vår Fru, Mor Barbara:
Noach, — hurra! —
I husarongerna,
Chapeau-bas,
Gaf första kyssen åt Barbara.

* * *

Kransen vi båra,
Och alla Bröderna
Klinge dens åra,
Som plantat drufvorna.
Klingom igen:
Och skicken, Bacchi Mån,
Bägaren
Vår högst uppsatte Bror och Vån!

17.
Barbara Fest d. 15 Dec. 1792.

Om Prinsen utaf Brunswig nalkas
Med hela sin armé till oss,
Så, förr än vi med Prinsen slåss,
Skall han vid vinets brunnar svalkas
Och vika undan alla gräl.
Ihjel, ihjel båd' barn och makar,
Om intet Prinsen saften smakar,
Som smakar oss så hjertligt väl!

* * *

Krön kärlet med oliveqvisten
Och sprunda det, du frihetsvän!
Om racken och om polacken
Med Barbara är hela tvisten,
Och den förliks med skål på skål.
Skål, skål, skål, skål, I Bacchi männer!
Hvar en uti sin riksgäld känner,
Om han kan gälda än en bål.

* * *

Med enig hand omhvälf din tunna,
Der nidska händer tappen fäst!
Medborgligheten blir vår gäst:
En hvar vi lemna, hvad vi kunna,
Till delning, af vår panacé.
Den ena dricker till den andra,
Och när från tunnan vi hemvandra,
Så sjungom vi *l'égalité!*

Anmärkningar.

Alla Varianter, fullständigt samlade, skulle ensamt fylla ett Band. Det synes nog att lemna ett och annat exempel, huru texten stundom blifvit godtyckligt ändrad, och för öfrigt anföra varianter endast vid sådana ställen, der man upptagit en läsart, afvikande från en redan godkänd (hvilket högst sällan skett), eller der man, icke fullt förvissad om den rätta, haft att välja mellan flera goda eller flera mindre goda läsarter.

För att spara rum, har man, vid åberopandet af *Bellmans* Skrifter, nyttjat följande förkortningar: *Fr. E.* = *Fredmans Epistlar;* — *Fr. S.* = *Fredmans Sånger;* — *Bih.* = *Bihang till Fredmans Epistlar;* — *Fr. H.* = *Fredmans Handskrifter;* — *Völsch.* = *Bellmans Skaldestycken, efter Völschows MS. utgifna;* — *B. H. B.* = *Bacchi Hand-Bibliothek.*

Sid. 8. Kyrkoböckerna i Maria Magdalena församling äro ännu till större delen i behåll. De intyga, att *Carl Mich. Bellman* är döpt *) d. 5 Febr. 1740, af Mag. *Per Wollenius* (icke af Bisk. *Rhyzelius*); hvarvid, ibland andra, Fru Assessorskan *Daürer* (icke hans *Farmor*, utan hans *Farmors Mor*) och Riks-Rådet Grefve *Carl*

---

*) I äldre Kyrkoböcker är födelsedagen merendels ej utsatt.

(icke *Jan*) *Gyllenborg* voro Faddrar; äfvensom att hans Föräldrar blifvit vigde 1738 (icke 1739).

Följande underrättelser om Bellmanska Slägten må lemnas dels till en öfversigt af de uppgifter, som förut blifvit meddelade, dels såsom rättelser och tillägg. De äro hämtade ur flera, till en del tryckta, Handlingar; de som afvika från *Bellmans*, *Gjörwells* eller andras, kunna genom utdrag ur åtskilliga Kyrkoböcker styrkas.

I. *Martin Bellman*, från Bremen, Skräddare i Stockholm, var gift med *Barbara Klein*. Hon berömmes såsom en dugtig qvinna, hvilken väl förestod sitt hus och underviste andras barn i qvinliga slöjder. Hennes namnsdag, länge ett kärt minne för slägten, fick genom Skalden *Bellman* en allmännare märkvärdighet. Dessa makar hade 9 barn, af hvilka det äldsta var

II. *Johan Arndt Bellman*, född i Stockholm, döpt d. 7 Febr. 1664. Student i Upsala 1678. Phil. Magister 1691. Academiæ Adjunct 1694. Gjorde en utländsk resa 1698—1700. Under sitt vistande i Rom 1699 utnämnd till Eloqu. Professor i Upsala. Död i Stockholm d. 28 Nov. 1709. Han blef derstädes gift d. 4 Febr. 1704 med Jungf. *Catharina Elisabeth Daurer*, född i Stockholm d. 3 Aug. 1687, död i Upsala d. 5 Oct. 1709; dotter af Assessorn i Commerce-Collegium *Jakob Daurer* och *Catharina von Santen*. — Professor *Bellman* har författat både Latinska och Svenska Skaldestycken; han var en utmärkt Sångare och Virtuos på flera instrumenter. En stilla sorg öfver hans älskade makas frånfälle upplöste hans lifskrafter och påskyndade hans egen död. — Af deras trenne barn märkes det yngsta:

III. *Johan Arndt Bellman*, född i Upsala d. Juni 1707. Secreterare i Slotts-Cansliet i Stockholm. Lagman. Död 1765. Gift i Stockholm d. 5 Oct. 1738 med Jungf. *Catharina Hermonia*, död 1765; dotter af Kyrkoherden i Maria Magdalena Mag. *Michael Hermonius* och *Christina Arosell*. — För att dömma efter de personer, som umgingos i deras hus och med hvilka Sonen i sin ungdom var i bekantskap, hade dessa makar en mer än vanlig bildning. Deras barn voro ganska många (21?); 15 finnas antecknade i Mariæ Magdalenæ Dopbok, ibland hvilka först

IV. *Carl Michael Bellman*, (född d. 4 Febr.) döpt d. 5 Febr. 1740. Hofsecreterare. Död i Stockholm d. 11 Febr. 1795 och begrafven d. 19 Febr. på Clara Kyrkogård. Han blef gift i Stockholm d. 19 Dec. 1777 med *Lovisa Fredrika Grönlund*, dotter af Våg- och Stämpelmästaren i K. Packhuset *Gabriel Grönlund*. De hade tre barn.

S. 14. Den stora branden, som förhärjade Mariatrakten, inträffade ej i *Juni*, utan den 19 Juli 1759. Se Svenska Mercur. Oct. 1759 S. 127.

S. 49. *Månan* — Kanske en pendant till: *Solen, en skrift på vers, Stockh. 1760, 1 ark 4:o.*

S. 57. *Bacchi Första Riddarslag* finnes i Fr. S. under N:o 2, men upptages här, såsom hörande till Riddare-Capitlets Handlingar.

S. S. *Ordens-Capitlet ingen nu rubbe* — en läsart, som, i anseende till det motsvarande rimmet, är att föredraga för den vanliga:

Ordens-Capitlet ingen må rubba m. m.

S. S. *Bacchus, Bland hans hjeltar* m. m. det är: *Bland Bacchi hjeltar* m. m. — en besynnerlig construction, som *Bellman* ofta nyttjat.

Till detta stycke hörer *Riddare-Edens afläggande*, Fr. S. N:o 4.

S. 59. *I dag har Bacchus haft Capitel* — Melodi: *Som böljan krusar, frusar, brusar* m. m.

S. 60. *Gode Herre och Man!*
Melodi: *Kom, gubbar, ihåg* m. m.

S. 63. *Riddarne de spy och de blåna* — Melodi: *Rundt kring i verlden jag sväfvar* —. Denna uppgift, i ett MS., behöfver bekräftelse.

S. 64. *Bacchi Tredje Riddarslag* förekommer i Fr. S. N:o 3 under namn af det *Andra*, men har här återfått sitt rätta rum.

S. 70. Vissa namn stafvas olika, äfven af Författaren sjelf: t. ex. *Kämpendal, Kempendal, Kämpendahl, Kämpendahl; Öman, Öhman; Meissner, Meisner; Wolfdauer, Woldauer* m. fl. Saken är af föga vigt; dock har man i denna upplaga sökt att iakttaga likformighet.

S. 81. *Åvall, Lundbeck, Stenberg, Hasselgren, Wolfdauer, pokal!* — Völsch. *Åvall, Lundbeck, Hasselgren, Stenberg, Wolfdauer, pokal!* — Endast melodien kan afgöra, hvilkendera läsarten är den rätta.

S. 82. - - - *hör på, hans långa ben*... (Neml. Eks, som kryper utanföre.)
Völsch. - - - *klang, titta åt allén!*

S. 93. - - - *det gör jag i förtret.*
Völsch. - - - *det gör jag till valet.*

S. 96. *Låt mina gråa hår få svettas vid din thron:*
O Bacchus! gör mig ung, uppelda min person.
Völsch. *Låt mina silfverhår förgyllas af ditt sken,*
O Bacchus! vid din tapp, der jag nu snarkar re'n.

S. 111. - - - *en bara står och ser.*
Völsch. - - - *en blundar och ser ner.*
S. 111. *Blott facklor gifva os kring templet för Minerva,*
Men bränvinsångor här . . . jag gapar mig förderfva' . . .
Völsch. *Blott facklor gifva os omkring Minervas tempel,*
Men bränvinsångor här, hvad ståteligt exempel!

Den sednare läsarten syns vara en ändring, för att undvika den ovanliga apostrophen: *förderfva'*, för *förderfvad*. Sådana har dock Bellman mer än en gång nyttjat.

S. 113. - - - *Hvem är, på porten slår?* m. m.
Völsch. - - - *Hvem är, på porten slår?*

Kämpendal.

Å, det är jag, som jemt i templet plägar vara.

Trundman.

Å, är det du, mon cher? Vill du mig hjelpa klara?
Jag släpper ingen in — I gode män, gutår! m. m.

S. 120. *Dess ögon gnistra nåd —*
Völsch. *Dess ögon blunda nåd —*
S. 125. *Och eftertankans gräl föraktar tid och döden.*
Völsch. *Och, efter tankans gräl, bortblandas tid och döden.*
S. 131. - - - *bland värjor och stöfletter . . .*
Völsch. - - - *om pontak och cottletter.*
S. 131. - - - *Drick, Broder Wannenmacher!*
Völsch. - - - *det såg jag, Wannenmacher!*

S. 133. - - - *Du ler, och munnen gapar.*
- - - *Kors, huru Målarn rapar!*
Völsch. - - - *Du ler, och munnen vrider!*
- - - *Kors, huru Målarn qvider!*
S. 135. - - - *Dina strängar till hans lof.*
Völsch. - - - *Sina strängar till ditt lof.*

S. 137. *Bacchi Fest, sjette gången firad*, fins temligen correct i Fr. H. Några tryckfel hafva dock blifvit rättade och ett par små ändringar af Författaren iakttagna.

S. 141. *Kosteligt väder!*
Melodi: *Phoebus förnyar* — Fr. E. N:o 50.

S. 144. *Förtrollad i min flygt, jag lik en ljungeld rycker* —
Bih. *Förtrollad i sin flykt, sig lik en ljungeld rycker.*

S. 148. *Alltid brådtom och alltid i språng* —
Melodi: *Allting är rigtigt clareradt och gjordt* — Fr. E. N:o 57.

S. 159. *Hurra! Lustigt, gossar!*
Melodi: *Kommer intet Mollberg? Jo, nyss på stund* — Fr. E. N:o 47.

S. 167. ULLA WINBLAD. *Ju längre fram jag går m. m.*

— — — — — —

Vinet eldar hvar person. S. 184. Dessa verser finnas i *en* god handskrift, men saknas i en annan god handskrift, äfvensom i Bih.

S. 190. *Pukor, trompeter!*
Melodi: *Käraste Bröder, Systrar och Vänner!* — Fr. E. N:o 9.

S. 194. Både i B. H. B. och i Bih. står: *Meissner Oelheim med Oe;* men enligt Fr. S. N:o 1 adlades *Meissner* till *Ölheim*, men *Nystedt* till *Oelheim* med *Oe*. Efter denna ur-

Utg. har föredragit *tuktar*, enligt två MSS. Denna läsart hänger bättre tillsammans med det föregående; Jensen vill säga: Ede kan väl rida, när en går på hvardera sidan om honom, och den andra Härolden, Advocaten (Herman) kan väl hålla i styr sitt ök. — *Tuktar* torde vara ett tryckfel i B. H. B., förnyadt i Bih.

S. S. *Nu templets rymder stråla* — Musiken fins i B. H. B. 4 Delen.

S. 218. *Si på Jensen* — Melodien fins i B. H. B. 4 Del.

S. 223. *Du är en Solons bild i rättegång* — Både B. H. B. och Bih. hafva: *en Solens bild* — ett uppenbart fel. Den rätta läsarten fins i ett par MSS.

S. S. *Bacchus! du vår helsa vårdar* — Melodi: *Se god dag, min vän, min frände* — Fr. S. N:o 61.

S. 239. *Och ej har sin flaska kär,*
Är en skälm till punkt och pricka.
Dessa verser äro ej symmetriska med de motsvarande i de öfriga stropherna. Utg. har dock ej sett någon annan läsart.

Rättelser:

S. 71 r. 19 *efter* lädret *sättes* :
S. 82 r. 27 — snart — :

Register öfver Sångstycken.
